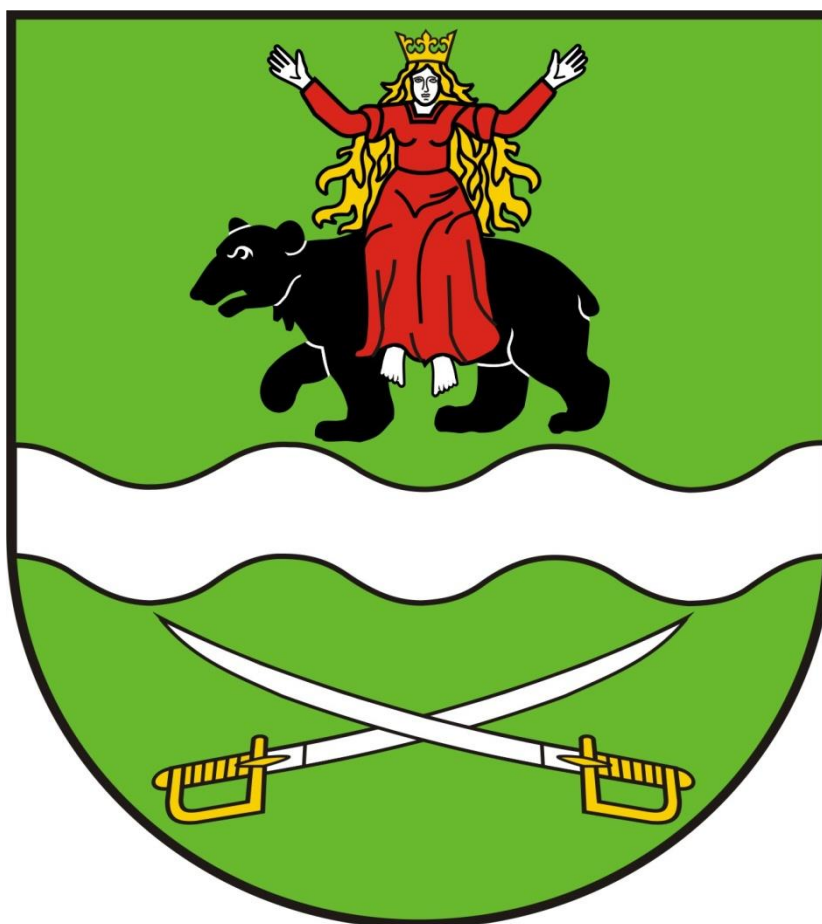

Załącznik do Uchwały Nr.....
Rady Gminy Siedlce
z dnia.....2015 r.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE SIEDLCE NA LATA 2015-2020

Spis treści:

I.	Wstęp	4
II.	Procedura tworzenia	4
II.1	Uwarunkowania prawno – systemowe	4
II.2	Metodyka prac nad Strategią	6
III.	Społeczno – gospodarcze uwarunkowania strategii	7
III.1	Charakterystyka gminy	7
III.2	Podmioty gospodarcze	8
III.3	Poziom życia ludności	9
III.4	Zasoby mieszkaniowe	10
III.5	Prognoza demograficzna	10
III.6	Rynek pracy	11
III.7	Ochrona zdrowia	17
III.8	Edukacja i wychowanie	18
III.9	Sport i rekreacja	24
III.10	Organizacje pozarządowe	25
III.11	Kultura	28
III.12	Pomoc społeczna	30
III.13	Bezpieczeństwo publiczne	37
III.14	Infrastruktura, transport i komunikacja	41
III.15	Ochrona środowiska	42
IV.	Diagnoza sytuacji społecznej wraz z wnioskami końcowymi	43
IV.1	Ubóstwo	47
IV.2	Bezrobocie	50
IV.3	Niepełnosprawność i długotrwała choroba	52
IV.4	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	55
IV.5	Alkoholizm i narkomania	58
IV.6	Przemoc w rodzinie	59

IV.7 Bezdomność	62
IV.8 Sieroctwo	62
IV.9 Trudności w integracji cudzoziemców	63
IV.10 Klęska żywiołowa lub ekologiczna	64
IV.11 Zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe	64
IV.12 Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	65
IV.13 Handel ludźmi	66
V. Analiza SWOT	66
VI. Cele strategii	68
VII. Planowany budżet.....	76
VIII. Harmonogram	76
IX. System wdrażania strategii	76
X. Monitoring i ewaluacja.....	76
X. 1 Termin okresowego monitoringu	77
X. 2 Zadania związane z monitoringiem	77
Podsumowanie	77

I. Wstęp

Aktualny system prowadzenia polityki społecznej postrzegany jest jako interwencyjny. Przypisywane są mu cechy, takie jak: zachowawczość, pasywność, bierność, reaktywność i akcyjność. Brak jest dostatecznej koordynacji pionowej i poziomej w zakresie działań pomocowych. Lokalna polityka społeczna prowadzona w duchu aktywnej polityki społecznej może stanowić etap pośredni pomiędzy interwencyjną polityką społeczną, a polityką społeczną opartą na profilaktyce. Zmiana polegać może na gospodarowaniu zasobami (finansowymi i rzeczowymi) w taki sposób, aby umożliwić stopniowe zmniejszanie skali działań interwencyjnych na rzecz prowadzenia działań prewencyjnych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego i tym samym stanowi podstawę do realizacji względnie trwałych wzorów interwencji społecznych podejmowanych w celu poprawy negatywnie ocenianych zjawisk występujących w obrębie społeczności lokalnej. Dokument charakteryzuje działania instytucji zajmujących się rozwiązywaniem kwestii społecznych. Podejmowane działania przyczynią się do poprawy warunków życia i zaspokojenia potrzeb mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem grup i osób marginalizowanych, zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Pod wpływem przeobrażeń ekonomiczno-społecznych polityka społeczna w Polsce ulega przekształcaniu - od modelu typowo opiekuńczego, z rozbudowanym bezpieczeństwem socjalnym, do modelu pośredniego, wzmacniającego indywidualną aktywność każdego człowieka i jego odpowiedzialność za swój los. W rozwiązywaniu problemów społecznych najbardziej efektywna w perspektywie lat jest nauka niezbędnych umiejętności radzenia sobie z problemami. Ta metoda będzie podstawą realizacji celów strategicznych.

W najbardziej ogólnym ujęciu model ten oznacza sposób osiągania wyznaczonych celów poprzez sterowanie procesem rozwoju i integracji polityki społecznej. Formuła otwartego, ciągłego przewidywania i projektowania przyszłości powinna stanowić przydatne pragmatyczne narzędzie regulacji rozwoju w sytuacji, gdy nadmiar celów w stosunku do ograniczonych środków utrudnia podejmowanie bieżących i przyszłych decyzji. Zmienność uwarunkowań zewnętrznych, występowanie sprzeczności a nawet konfliktów interesów i dążeń różnych grup społecznych narzuca konieczność przyjęcia negocjacyjnej formuły zarządzania polityką społeczną. Istotą jej jest dochodzenie do porozumienia społecznego przy minimalizowaniu sytuacji konfliktowych. Jest to zatem formuła kształtowania strategii elastycznej, otwartej i dynamicznej wobec przyszłości.

Cele integracji powinny być wyrazem dążeń i aspiracji społeczności lokalnej zmierzających do rozwiązywania zidentyfikowanych problemów, likwidacji barier i zagrożeń oraz do wykorzystania wszelkich szans tkwiących w potencjale ludzkim i materialnym dla przyszłej integracji. Strategia jest instrumentem umożliwiającym podejmowanie decyzji zarówno w najbliższym okresie, jak i w odległej perspektywie.

II. Procedura tworzenia.

II.1 Uwarunkowania prawno– systemowe.

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j.Dz. U. z 2015r. poz. 163 z późn. zm.). Do zadań własnych gminy o charakterze

obowiązkowym należy opracowanie i realizacja strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Niniejsza strategia opracowana została na podstawie Zarządzenia Nr W.0050.25.2015 Wójta Gminy Siedlce z dnia 10 kwietnia 2015 r. w sprawie powołania Zespołu ds. opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015-2020. Zespół składał się z przedstawicieli instytucji i organizacji zaangażowanych w rozwiązywanie problemów społecznych.

Określenie priorytetowych kierunków i działań realizowanych w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Siedlce na lata 2015-2020 jest spójne z głównymi założeniami dokumentów obowiązujących na terenie Unii Europejskiej i Polski, które wpływają na politykę społeczną i decydują o kształcie przedsięwzięć realizowanych w jej poszczególnych obszarach. Zaliczyć do nich możemy:

Poziom europejski:

- Strategia Lizbońska;
- Europejska Strategia Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu;
- Europejska Strategia Zatrudnienia.

Poziom krajowy:

- Strategia Polityki Społecznej;
- Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego;
- Narodowa Strategia Spójności;
- Strategia Rozwoju Kraju;
- Krajowa Strategia Zatrudnienia;
- Strategia Państwa Dla Młodzieży;
- Narodowy Plan Działań na Rzecz Dzieci „Polska dla Dzieci”;
- Strategia Rozwoju Edukacji;
- Strategia Rozwoju Ochrony Zdrowia;
- Narodowy Program Zdrowia;
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii;
- Krajowy Program Wychodzenia z Bezdomności i Rozwoju Budownictwa Socjalnego na lata 2009-2015;
- Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Ustawy:

- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 163 z późn.zm.)
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 114 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (tekst jednolity Dz. U. z 2011 r. Nr 43. poz. 225 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 332 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375, z późn. zm.);

- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2015 , poz. 149 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2015 r., poz. 581 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 1286 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2012 r. , poz.1356 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tekst jednolity Dz. U. z 2012, poz. 1228 z późn. zm.).

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Siedlce na lata 2015-2020 wpisuje się i odnosi do kanonu dokumentów polityki społecznej w wymiarze europejskim, krajowym i wojewódzkim. W zakresie rozwiązywania problemów społecznych szczególną wagę przypisuje się lokalnym programom przyjętym uchwałą Rady Gminy Siedlce. Zaliczamy do nich:

1. Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - przyjęty uchwałą NR III/6/2014 Rady Gminy Siedlce z dnia 22 grudnia 2014 r.
2. Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie Gminy Siedlce na lata 2012 – 2014 przyjęty uchwałą NR XIII/90/2011 Rady Gminy Siedlce z dnia 1 grudnia 2011 r.
3. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2013 - 2015 przyjęty uchwałą NR XXXIV/335/2013 Rady Gminy Siedlce z dnia 26 września 2013 r.
4. Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi przyjęty uchwałą Rady Gminy Siedlce NR III/7/2014 z dnia 22 grudnia 2014 r.
5. Program osłony w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020 przyjęty uchwałą Rady Gminy Siedlce NR XLI/402/2014 z dnia 27 marca 2014 r.

II.2 Metodyka prac nad Strategią.

Niniejsza Strategia powstała w myśl zasady partycypacji społecznej, przy zaangażowaniu środowisk lokalnych, które uczestniczyły w pracach nad dokumentem od diagnozy przez tworzenie założeń planistycznych po opracowanie systemu monitoringu i ewaluacji zapisanych celów. Proces ten przebiegał w sześciu głównych etapach:

Etap I - Powołanie Zespołu ds. opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. W skład Zespołu weszli przedstawiciele następujących instytucji:

1. Barbara Myrcha –Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siedlcach
2. Monika Redesiuk –pracownik socjalny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siedlcach
3. Beata Trzcińska–Przewodnicząca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
4. Ewa Samborska – inspektor ds. oświaty Urzędu Gminy Siedlce
5. Arkadiusz Pękała – Kierownik Wydziału Pośrednictwa Pracy Powiatowego Urzędu Pracy w Siedlcach

6. Andrzej Dziwulski – Naczelnik Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Siedlcach
7. Elżbieta Łęczycka – Prezes Stowarzyszenia Aktywności Lokalnej „Białki”
8. Elżbieta Wojtyra – Prezes Stowarzyszenia „OTWARTE DRZWI – dla wszystkich”
9. Zdzisław Marczyński – przedsiębiorca
10. Ks. Marek Chomiuk – Proboszcz parafii p.w. Św. Mikołaja w Pruszyń

Etap II - Opracowanie diagnozy problemów społecznych występujących w gminie.

Etap III - Opracowanie projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Etap IV - Konsultacje społeczne projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Etap V - Sporządzenie raportu z przeprowadzonych konsultacji społecznych oraz opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych uwzględniającej rezultaty przeprowadzonych konsultacji.

Etap VI - Zatwierdzenie raportu z konsultacji oraz przygotowanie ostatecznej wersji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Przy projekcie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wykorzystano Metodę Aktywnego Planowania Strategicznego oraz analizę SWOT. Punktem wyjścia była analiza sytuacji polegająca na identyfikacji słabych i mocnych stron, istniejących metod rozwiązywania problemów społecznych oraz identyfikacji problemów grup osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, prowadząca do określenia szans i zagrożeń w otoczeniu. Jednocześnie przyjęto założenie, że Strategia powinna być wyrazem woli mieszkańców, a jej formułowanie i wdrażanie jest procesem społecznym.

III. Społeczno - gospodarcze uwarunkowania strategii.

III.1 Charakterystyka gminy.

Gmina Siedlce, to gmina wiejska, leży na Wysoczyźnie Siedleckiej, na obszarze Niziny Południowo-Podlaskiej, w powiecie siedleckim, we wschodniej części województwa mazowieckiego. Obejmuje teren wokół granic administracyjnych miasta Siedlce. Obszar gminy to nieco ponad 14 tysięcy hektarów, z czego ponad 9 tysięcy ha zajmują użytki rolne, a 1,478 ha lasy. Gminę rozcinają doliny rzek: Muchawki, Liwca i Helenki. Dolina Liwca wraz ze stawami siedleckimi zaliczona została do terenów przyrodniczych o randze krajowej. Do zewnętrznych granic gminy Siedlce przylegają: od północy – gmina Suchożebry, od wschodu – gminy Mordy i Zbuczyn, od południa gminy Wiśniew i Skórzec, a od zachodu gminy Kotuń i Mokobody.

Gmina Siedlce utworzona została w 1973 roku decyzją Wojewódzkiej Rady Narodowej w Warszawie. W skład gminy Siedlce wchodzi 35 sołectw (ryc. 1.): Białki, Biel, Błogoszcz, Chodów, Golice, Golice Kolonia, Grabianów, Grubale, Jagodnia, Joachimów, Nowe Iganie, Nowe Opole, Opole Świerczyna, Osiny, Ostrówek, Pruszyń, Pruszyń Pieńki, Pruszynek, Purzec, Pustki, Rakowiec, Stare Iganie, Stare Opole, Stok Lacki, Stok Lacki Folwark, Strzała, Topórek, Ujrzanów, Wołyńce, Wołyńce Kolonia, Żabokliki, Żabokliki Kolonia, Żelków Kolonia, Żytunia i Wólka Leśna. Największymi obszarowo są sołectwa Stok Lacki i Chodów. Powyżej 1000 mieszkańców mają miejscowości: Żelków-Kolonia – 1728, Nowe Iganie – 1387, Strzała – 1209, Chodów – 1246, Stok Lacki – Folwark - 1273, Stok Lacki – 1036, Grabianów – 1093.

W ostatnich latach nastąpił wzrost ludności w gminie, co z jednej strony spowodowane jest położeniem wokół miasta Siedlce, z drugiej – przyjęciem planów zagospodarowania przestrzennego, w których nacisk położono na budownictwo

mieszkaniowe i możliwość zakładania działalności gospodarczej. Na dzień 31 grudnia 2014 r. gmina Siedlce liczyła 17 512 mieszkańców i liczba ta systematycznie wzrasta.

Podstawową uprawą na terenie gminy są zboża, które zajmują 84% wszystkich upraw. Największą powierzchnię mają zasiewy żyta. Pozostałe zboża, poza jęczmieniem, zajmują zbliżony areał. Grunty orne, łąki i pastwiska stanowią łącznie 65,25 % powierzchni. Pomimo tak wysokiego procentu gruntów użytkowanych rolniczo w gminie brakuje dużych zakładów zajmujących się przetwarzaniem produktów rolnych.

Sieć dróg na obszarze gminy jest dobrze rozwinięta i zapewnia dobre połączenia zarówno z ośrodkami zewnętrznymi, jak i ze wszystkimi wsiami gminy. Najważniejszym elementem układu drogowego gminy jest odcinek projektowanej autostrady A-2, Świecko – Poznań – Warszawa – Terespol. Droga ta pełnić będzie funkcję drogi międzynarodowej powiązanej z drogami Nr 803 i istniejącą nr K 2 (E-30).

Ryc. 1. Mapa Gminy Siedlce.

Źródło: UG

W gminie Siedlce na koniec 2014r. działały cztery przedszkola, siedem szkół podstawowych oraz siedem gimnazjów.

Mieszkańcy gminy mają zapewnioną opiekę zdrowotną w funkcjonującym na terenie gminy ośrodku zdrowia, a także korzystają z placówek ochrony zdrowia działających na terenie miasta Siedlce.

III.2 Podmioty gospodarcze.

W gminie Siedlce znajduje się ponad tysiąc podmiotów gospodarczych. Większość z nich prowadzi jednocześnie kilka rodzajów działalności gospodarczej. Najwięcej firm jest w Nowych Iganiach (114), Żelkowie Kolonii (110), Grabianowie (86) i Strzale (75). Dominujący rodzaj działalności to drogowy transport towarów (102),

konserwacja i naprawa samochodów z wyłączeniem motocykli (74) oraz sprzedaż hurtowa i detaliczna samochodów osobowych i furgonetek (35). Są to więc firmy powiązane z branżą motoryzacyjną, ale na terenie gminy funkcjonuje też szereg zakładów prowadzących szeroko rozumianą działalność budowlaną i remontową, handlową – zarówno hurtową, jak i detaliczną oraz usługową. Wśród zarejestrowanych przedsiębiorców dominują mężczyźni -1020, kobiet jest 472.

Tab.1. Wpisy działalności gospodarczej w Gminie Siedlce.

L.p.	Rodzaj działalności	Ilość
1.	Transport drogowy towarów	102
2.	Konserwacja i naprawa samochodów z wyłączeniem motocykli	74
3.	Sprzedaż hurtowa i detaliczna samochodów i furgonetek	35
4.	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	33
5.	Sprzedaż detaliczna wyrobów tekstylnych, odzieży i obuwia prowadzona na straganach i targowiskach	28
6.	Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych	28
7.	Sprzedaż detaliczna prowadzona przez domy sprzedaży wysyłkowej lub Internet	7
8.	Produkcja konstrukcji metalowych i ich części	19
9.	Rozbiórka i burzenie obiektów budowlanych	16
10.	Sprzedaż detaliczna części i akcesoriów do pojazdów samochodowych z wyłączeniem motocykli	16
11.	Praktyka pielęgniarek i położnych	17
12.	Działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych	15
13.	Fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne	12

Źródło: Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej, data wygenerowania 2015-04-22

W gminie zarejestrowane są między innymi takie przedsiębiorstwa jak: ZENTIS POLSKA Spółka z o.o., AGROFRUCT Spółka z o.o., ELMO – SIEDLCE Spółka z o.o., NASZ DRÓB Spółka z o.o., BUDOSAN CZUBASZEK, TRAFICA Michał Kurowski, IWONEX, MET – SPOS, TOPAZ, BOZAMET, OLAN, APIS i wiele innych.

III.3 Poziom życia ludności.

Brak jest jednolitych i twardych danych, które umożliwiłyby jednoznacznie określić poziom życia ludności gminy Siedlce. Pośrednie źródło informacji na ten temat mogą stanowić wypowiedzi badanych mieszkańców¹, z których aż 93% dostrzegło problem bezrobocia, 73% - alkoholizmu oraz 53% respondentów wskazało na ubóstwo i niepełnosprawność jako najbardziej zauważalne problemy w gminie Siedlce. Powyższe, w zestawieniu z danymi za 2014 r. wg których niespełna 8% mieszkańców korzysta ze świadczeń pomocy społecznej, daje możliwość określenia w pewnym uproszczeniu poziomu życia ludności. Poziom ten szacunkowo wydaje się zadowalający w kontekście ogółu mieszkańców gminy a uzyskiwane przez nich dochody są wystarczające do zaspokojenia podstawowych potrzeb bytowych.

¹ W badaniu ankietowym mieszkańców gminy Siedlce na temat występujących problemów społecznych w gminie odpowiedzi udzieliło 143 osoby.

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

Na podstawie analizy danych z Oceny zasobów pomocy społecznej można stwierdzić nieznaczny spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej. Należy zauważyć, że liczba osób korzystających z pomocy jest uzależniona od poziomu kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej. Wnioskować można zatem, iż pomimo utrzymującego się niewielkiego procentowo stosunku osób korzystających z pomocy społecznej na tle całej społeczności gminy, warto wziąć pod uwagę, że będziemy mieć do czynienia z tendencją wzrostową, co powinno zostać uwzględnione choćby przy wskazywaniu działań długofalowych wspierających rozwój społeczno-gospodarczy.

III.4 Zasoby mieszkaniowe.

Gmina Siedlce w swoich zasobach posiada 16 mieszkań komunalnych i jedno socjalne. Ze względu na to, że gmina Siedlce jest gminą wiejską, jej mieszkańcy zamieszkują w domach, których są właścicielami lub lokalach, gdzie administratorem jest wspólnota mieszkaniowa. Z reguły są to mieszkania i domy wyposażone we wszystkie instalacje sanitarne i media, choć zdarza się, iż w niektórych domach nie ma bieżącej wody, kanalizacji, łazienki, WC czy centralnego ogrzewania. Występuje również problem wyłączania prądu, gdyż mieszkańcy nie opłacali rachunków za energię elektryczną.

W stosunku do osób znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej stosuje się system dodatków mieszkaniowych, z zachowaniem ustawowych warunków ich przyznawania. W latach 2012-2014 z wnioskiem o przyznanie dodatku mieszkaniowego występowało średnio 15 osób rocznie, a z dodatku energetycznego w 2014 r. skorzystało pięć osób.

Według Oceny zasobów pomocy społecznej ze świadczeń pomocy społecznej ze względu na bezdomność skorzystało w 2012 r. - 3 osoby, w 2013 r. - 1 osoba, a w 2014 r. - 5 osób. Pomoc przyznana była osobom, które od wielu lat nie przebywają na terenie gminy Siedlce, ale ich ostatni adres stałego zameldowania wskazujący gminę Siedlce, na mocy ustawy o pomocy społecznej, zobowiązuje GOPS do udzielenia im pomocy.

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

W związku ze wzrastającym zapotrzebowaniem na lokale komunalne i socjalne wśród mieszkańców, władze gminne powinny czynić starania zmierzające do poprawy sytuacji mieszkaniowej, m.in. poprzez pozyskiwanie kolejnych lokali mieszkalnych.

III.5. Prognoza demograficzna.

Sytuacja demograficzna charakteryzująca się wzrostem urodzeń oraz wydłużaniem przeciętnego okresu życia będzie w istotny sposób wpływała na sytuację społeczno-ekonomiczną mieszkańców gminy Siedlce.

W gminie Siedlce według danych Urzędu Gminy na dzień 31.12.2014 r. zamieszkiwało 17 512 osób (8 862 kobiet i 8 650 mężczyzn).

Tab.2. Struktura ludności Gminy Siedlce.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata		
		2012	2013	2014
Ogółem	1	17135	17308	17512
KOBIECY				

Ogółem	2	8675	8758	8862
Wiek 0-17	3	1826	1848	1847
Wiek 18-59	4	5739	5375	5412
Wiek 60 lat i więcej	5	1470	1535	1603
MĘŻCZYŹNI				
Ogółem	6	8460	8550	8650
Wiek 0-17	7	1945	1960	1971
Wiek 18-64	8	5838	5902	5969
Wiek 65 lat i więcej	9	677	688	710

Źródło: Urząd Gminy Siedlce

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

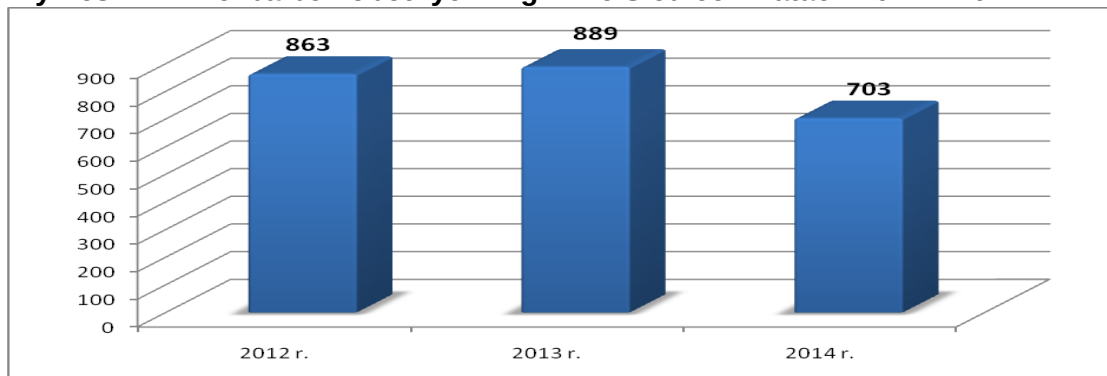
Analizując strukturę wiekową ludności gminy Siedlce należy zwrócić uwagę na najwyższy udział osób w wieku 18-59 lat (64,99%). Najmniejszą grupę wiekową stanowią osoby w wieku 60 lat i więcej (13,21%). W gminie występuje przewaga kobiet w wieku emerytalnym, natomiast w pozostałych grupach wiekowych przeważają mężczyźni. O wzajemnej proporcji stanowi nierówna umieralność, jest ona większa u mężczyzn. Zmieniająca się sytuacja demograficzna na terenie gminy, wydłużenie wieku aktywności zawodowej oznacza w perspektywie wzrost liczby dzieci wymagających opieki instytucjonalnej. Powoduje to zwiększone zapotrzebowanie na infrastrukturę oświatową, w szczególności żłobki i przedszkola. Konieczne staje się również dostosowanie funkcjonowania istniejących placówek do zapotrzebowania społeczności.

III.6 Rynek pracy.

Bezrobocie w gminie Siedlce

Na koniec 2014 r. w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Siedlcach zarejestrowane były 703 osoby bezrobotne z terenu gminy Siedlce. Oznacza to, że w latach 2012 – 2014 liczba bezrobotnych zmniejszyła się aż o 18,5%, tj. o 160 osób. Spadek bezrobocia spowodowany był m.in. wzrostem inwestycji w gospodarce, nakładem środków pozyskanych z funduszy UE oraz odpływem fachowej siły roboczej do krajów UE, a co za tym idzie zwiększoną potrzebą zatrudniania.

Wykres nr 1. Liczba bezrobotnych w gminie Siedlce w latach 2012 – 2014

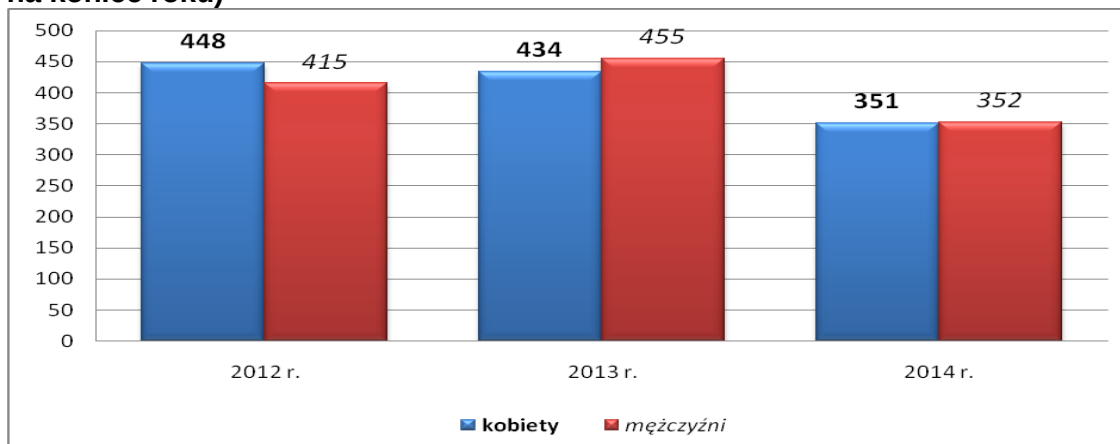
Źródło: PUP

Bezrobotni według płci

Liczba bezrobotnych mężczyzn i kobiet w gminie Siedlce jest na podobnym poziomie. W końcu grudnia 2014 r. bezrobotni mężczyźni stanowili 50,1% (352 osoby). Liczba bezrobotnych mężczyzn zmniejszyła się w porównaniu do 2012 r. o 15,2% (tj. o 63 osoby).

Kobiety stanowiły 49,9% ogółu bezrobotnych, tj. 351 osób. Liczba bezrobotnych kobiet zmniejszyła się w porównaniu do grudnia 2012 r. aż o 21,7% (tj. o 97 osób). Kobiety bardziej nastawione są na szukanie pracy o charakterze umysłowym i biurowym, która daje im większą szansę na uregulowanie porządku dnia i łatwiejsze podołanie obowiązkom rodzinnym. Częściej w związku z tym starają się podnosić swoje kwalifikacje dotyczące obsługi komputera, częściej uczą się języków obcych oraz wykorzystują czas pozostawiania bez pracy na uzupełnienie wykształcenia.

Wykres nr 2. Bezrobotni z terenu gminy Siedlce według płci w latach 2012 – 2014 (stan na koniec roku)

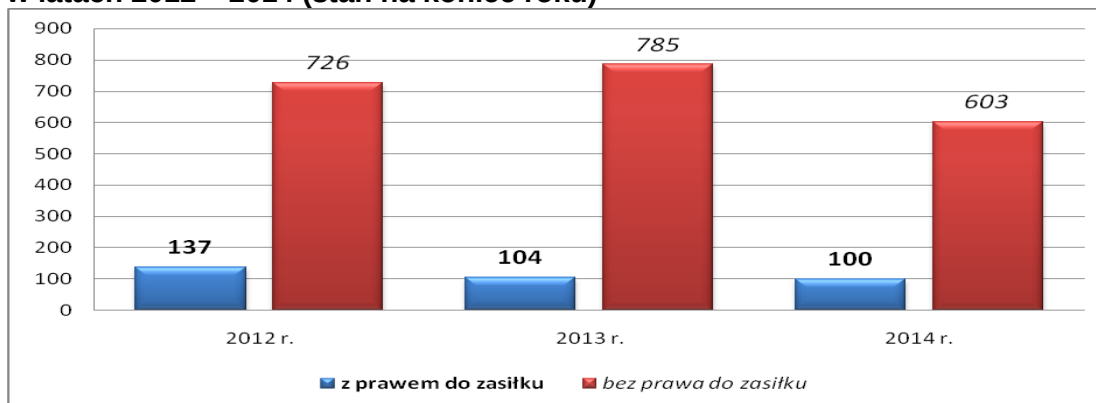

Źródło: PUP

Bezrobotni z prawem do zasiłku

Dużym problemem siedleckiego rynku pracy jest mała liczba bezrobotnych posiadających prawo do zasiłku. W Powiatowym Urzędzie Pracy w Siedlcach na koniec grudnia 2014 r. spośród ogólnej liczby bezrobotnych z gminy Siedlce z prawem do zasiłku zarejestrowanych było 100 osób, tj. 14,2% ogółu zarejestrowanych. Podkreślenia wymaga fakt, iż w porównaniu do 2012 r. odnotowano spadek liczby osób bezrobotnych z prawem do zasiłku aż o 27,0% (tj. o 37 osób).

Wykres nr 3. Bezrobotni z terenu gminy Siedlce z prawem i bez prawa do zasiłku w latach 2012 – 2014 (stan na koniec roku)

Źródło: PUP

Bezrobotni według wieku

Wiek jest cechą demograficzną, która jest istotnym czynnikiem decydującym o atrakcyjności pracownika na rynku pracy. Osoby poszukujące pracy spotykają się

z dyskryminacją ze względu na tę cechę, zarówno z powodu wieku zbyt młodego, jak i zbyt dojrzałego.

Istnieje grupa pracodawców, którzy preferują pracowników młodszych np. w przypadku zawodów związanych z bezpośrednią obsługą klienta lub też zawodów wymagających odpowiedniej kondycji fizycznej. Wśród tych pracodawców nadal silne jest przekonanie, że osoba 50+ ma niskie kwalifikacje i wykształcenie, złe nawyki zawodowe, często choruje, nie chce się uczyć, jest nieproduktywna i roszczeniowa, a jej utrzymanie wiąże się ze znacznymi kosztami. Stereotypy te są powszechne nie tylko wśród pracodawców, lecz także wśród samych zainteresowanych. Niska samoocena osób 50+ jest źródłem ich bierności zawodowej.

Natomiast inna grupa pracodawców skłania się do zatrudniania jedynie osób starszych, argumentując, że są to pracownicy bardziej odpowiedzialni, stabilni, nie decydujący się na częste zmiany miejsca pracy, przy jednoczesnym bogatym doświadczeniu i dyspozycyjności ze względu na czynniki rodzinne (etap życia, na którym dzieci już są wychowane). Pracodawcy ci niechętnie przyjmują młodych ludzi do pracy, tłumacząc to brakiem odpowiednich kwalifikacji i doświadczenia zawodowego.

Najlichnieszą grupę wiekową wśród bezrobotnych z gminy Siedlce zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Siedlcach reprezentują osoby w wieku 25-34 lata – 29,4% (207 osób). Liczną grupę stanowiły również osoby w wieku 18-24 lata – 19,8% (139 osób), w wieku 35-44 lata – 18,6% (131 osób) oraz w wieku 45-54 lata – 18,2% (128 osób). Najmniej liczne grupy stanowiły osoby w wieku 55-59 lat – 11,2% (79 osób) oraz w wieku powyżej 60 lat – 2,7% (19 osób).

Tab. 3 Bezrobotni według wieku w gminie Siedlce

Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2012 r.	Stan na dzień 31.12.2013 r.	Stan na dzień 31.12.2014 r.
18 – 24 lata	199	201	139
25 – 34 lata	325	314	207
35 – 44 lata	153	144	131
45 – 54 lata	127	143	128
55 – 59 lat	46	68	79
60 lat i więcej	13	19	19
<i>razem</i>	863	889	703

Źródło: PUP

Bezrobotni według wykształcenia

Bezrobocie dotyczy przede wszystkim osób o niskich kwalifikacjach zawodowych, niezależnie od wieku. Rynek pracy charakteryzuje się coraz większym zapotrzebowaniem na kompetentnych i samodzielnych specjalistów, a w coraz mniejszym stopniu potrzebuje pracowników wykonujących prace proste, podporządkowane, cechujące się wąskim zakresem czynności i uprawnień. Od kandydatów do pracy wymaga się pełnej dyspozycyjności, praktyki i doskonalenia zawodowego. Pracodawcy oczekują umiejętności w zakresie znajomości: języków obcych, obsługi komputera oraz specjalistycznych programów komputerowych (np. księgowych, płacowo – kadrowych, w zakresie ubezpieczeń, magazynowych), a także obsługi urządzeń biurowych (np. faxu, kserokopiarki). Pracodawcy szczególnie cenią sobie kandydatów z solidnym wykształceniem w danej dziedzinie – oczekują stopnia magistra w przypadku szeroko poszukiwanych specjalistów i wysokich umiejętności

praktycznych w przypadku osób zatrudnianych na stanowiskach robotników i pracowników wykwalifikowanych.

Bezrobotni z gminy Siedlce pozostający w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Siedlcach posiadają niskie kwalifikacje zawodowe. Spośród ogółu zarejestrowanych na koniec 2014 r. osoby z wykształceniem poniżej średniego stanowiły aż 45,6%. Wykształcenie zasadnicze zawodowe posiadało 23,3% (164 osoby), natomiast wykształcenie gimnazjalne i poniżej 22,3% (157 osób).

Osoby z niższym poziomem kwalifikacji zawodowych mają mniejszy zakres możliwych wyborów spośród istniejących ofert pracy, co w powiązaniu z mniejszą mobilnością i niskim uczestnictwem w kształceniu ustawicznym powoduje, iż trudniej jest im znaleźć pracę – pozostają one w bezrobociu dłużej lub w ogóle rezygnują z poszukiwania pracy. 22,5% osób posiadało wykształcenie policealne i średnie zawodowe (158 osób), a 18,2% wykształcenie wyższe (128 osób). 13,7% zarejestrowanych posiadało wykształcenie ogólnokształcące (96 osób). Osoby z takim wykształceniem często starają się szukać niesprecyzowanej pracy biurowej, ale ich liczba znacząco przekracza możliwości absorpcji przez lokalny rynek pracy.

Tab. 4 Bezrobotni według wykształcenia w gminie Siedlce

Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2012 r.	Stan na dzień 31.12.2013 r.	Stan na dzień 31.12.2014 r.
wyższe	170	153	128
policealne i średnie zawodowe	162	173	158
średnie ogólnokształcące	108	116	96
zasadnicze zawodowe	238	256	164
gimnazjalne i poniżej	185	191	157
<i>razem</i>	863	889	703

Źródło: PUP

Bezrobotni według stażu pracy

Doświadczenie zawodowe jest szczególnie istotnym kryterium wyboru pracownika, a jego brak jest dużym problemem dla młodych osób wkraczających na rynek pracy.

W przypadku osób dorosłych, w przeszłości aktywnych zawodowo, również pojawia się ten problem. Posiadane bowiem przez nich doświadczenia nie zawsze są adekwatne do aktualnych potrzeb rynku pracy, np. nie zawsze nadążają za rozwojem technologicznym.

Trudności z podjęciem zatrudnienia mają przede wszystkim osoby bez doświadczenia zawodowego, które jeszcze nie pracowały. W strukturze osób bezrobotnych z gminy Siedlce w końcu grudnia 2014 r. osoby bez stażu pracy stanowiły 15,5% (109 osób).

Spośród osób pracujących przed rejestracją w Urzędzie największą grupę stanowili bezrobotni ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat – 20,8% (146 osób) oraz ze stażem poniżej 1 roku – 19,8% (139 osób).

Kolejne grupy to bezrobotni ze stażem od 10 do 20 lat – 14,1% (99 osób) oraz ze stażem pracy od 5 do 10 lat stanowiły 13,8% (97 osób).

Osoby posiadające najdłuższy staż pracy od 20 do 30 lat stanowiły 11,8% (83 osoby), natomiast osoby ze stażem powyżej 30 lat – 4,3% (30 osób). Osobom takim trudniej podjąć pracę wymagającą przekwalifikowania czy zdobycia nowych umiejętności.

Tab. 5 Bezrobotni według stażu pracy w gminie Siedlce

Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2012 r.	Stan na dzień 31.12.2013 r.	Stan na dzień 31.12.2014 r.
do 1 roku	165	159	109
1 – 5	162	179	139
5 – 10	228	214	146
10 – 20	123	120	97
20 – 30	86	100	99
30 i więcej	69	87	83
bez stażu	30	30	30
<i>razem</i>	863	889	703

Źródło: PUP

Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy

Problem kwalifikacji, niskiej adaptacyjności i mobilności dotyczy w szczególności osób długotrwale bezrobotnych. Długi okres pozostawania bez pracy potęguje deprecjację kwalifikacji i umiejętności obniżając prawdopodobieństwo znalezienia zatrudnienia w przyszłości.

Według stanu na koniec grudnia 2014 r. 40,5% ogółu zarejestrowanych, tj. 285 osób z gminy Siedlce pozostawały bez pracy ponad 12 miesięcy², w tym 164 osoby bezskutecznie poszukiwały pracy powyżej 24 miesięcy.

Pomimo spadku liczby osób bezrobotnych ogółem, należy zauważyć wzrost udziału bezrobocia długookresowego. W porównaniu do 2012 r. bezrobocie w grupie bezrobotnych powyżej 24 miesięcy wzrosło aż o 33,3%.

Odnotowuje się nieznacznie większy zasięg bezrobocia długotrwałego wśród mężczyzn niż wśród kobiet, 55,6% długotrwale bezrobotnych stanowią mężczyźni – 195 osób.

Warto zwrócić uwagę na fakt, iż udział długotrwale bezrobotnych rośnie z ich wiekiem. Najbardziej narażone na długotrwale pozostawanie bez pracy są osoby starsze, co potwierdzają dane statystyczne. Najwyższy udział pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w ogólnej liczbie bezrobotnych z gminy Siedlce występuje wśród bezrobotnych w wieku powyżej 60 lat, gdzie w końcu 2014 r. wynosił 52,6%.

Najniższy udział długotrwale bezrobotnych odnotowano zaś wśród osób, które nie przekroczyły 24 lat. Większe możliwości zdobycia pracy przez osoby młode nie oznaczają jednak, że w grupie tej nie ma osób zagrożonych długotrwałym bezrobociem, o niskich kwalifikacjach, nieumiejących odnaleźć się na rynku pracy. Niemniej jednak skala problemów wśród osób młodych nie jest bardzo duża – w tej grupie co piąta osoba (17,3%) oczekiwała na pracę ponad rok.

² Dane dotyczą osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy nieprzerwanie od momentu zarejestrowania się, natomiast dane dotyczące osób długotrwale bezrobotnych według definicji zawartej w ustawie o promocji zatrudnienia instytucjach rynku pracy obejmują szerszą grupę osób - zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt. 5 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy bezrobotnym długotrwale jest osoba pozostająca w rejestrach urzędów pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego.

Tab. 6 Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy w gminie Siedlce

Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2012 r.	Stan na dzień 31.12.2013 r.	Stan na dzień 31.12.2014 r.
do 1 miesiąca	73	65	66
1 – 3 miesiące	169	126	116
3 – 6 miesięcy	178	138	116
6 – 12 miesięcy	179	182	120
12 – 24 miesiące	141	226	121
powyżej 24 m-cy	123	152	164
<i>razem</i>	863	889	703

Źródło: PUP

Uczestnictwo w aktywnych formach przeciwdziałania bezrobociu

Aktualna sytuacja gospodarcza w kraju sprawia, że obecnie mamy do czynienia z rynkiem pracodawcy, przynajmniej w wymiarze ilościowym – podaż pracy przewyższa znacznie popyt ze strony pracodawców. Pracodawcy otwarcie przyznają, że muszą ograniczać swoje koszty, również te związane z zatrudnianiem nowych czy utrzymaniem obecnych pracowników. Liczą na wsparcie ze strony instytucji publicznych, w tym urzędów pracy.

Powiatowy Urząd Pracy w Siedlcach podejmuje wiele działań zmierzających do złagodzenia negatywnych skutków bezrobocia na siedleckim rynku pracy realizując zadania wynikające z ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Działania te zmierzają m.in. do aktywizacji zawodowej bezrobotnych, zmniejszenia niedopasowań strukturalnych na rynku pracy, podniesienia produktywności siły roboczej oraz weryfikacji gotowości do pracy bezrobotnych.

Tab. 7 Bezrobotni z gminy Siedlce objęci aktywnymi programami finansowanymi ze środków Funduszu Pracy w latach 2012-2014

Wyszczególnienie	2012	2013	2014
staż u pracodawcy	55	72	69
pomoc finansowa na podjęcie działalności gospodarczej	15	32	26
prace interwencyjne	26	32	21
wyposażenie lub doposażenie stanowisk pracy	22	22	18
szkolenia	17	17	10
prace społecznie użyteczne	4	5	5
roboty publiczne	2	2	4
bon zatrudnieniowy	--	--	3
dofinansowanie zatrudnienia dla bezrobotnego 50+	--	--	2
bon na zasiedlenie	--	--	1

Źródło: PUP

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

Stopa bezrobocia w gminie Siedlce jest większa niż w województwie mazowieckim, natomiast niższa niż w kraju. Liczba bezrobotnych w latach 2012 – 2014 uległa znacznemu zmniejszeniu (o 160 osób). Dodatkowym problemem jest praca wielu osób „na czarno”, niedostrzeganie potrzeby zabezpieczenia emerytalno-rentowego w przyszłości oraz obawa przed utratą świadczeń socjalnych. Niepokojącym zjawiskiem jest utrzymywanie się na wysokim poziomie liczby osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym i zawodowym, co świadczyć może

o nieadekwatności kwalifikacji do potrzeb rynku pracy. Główną przyczyną takiego stanu rzeczy jest niski poziom dopasowania systemu edukacji do wymagań rynku pracy oraz brak skutecznego doradztwa zawodowego w okresie podejmowania przez młodzież decyzji dotyczących wyboru ścieżki edukacyjnej.

W celu poprawy sytuacji na rynku pracy należałoby podjąć współpracę z pracodawcami, instytucjami rynku pracy oraz organizacjami w celu wsparcia tworzenia miejsc pracy, strefy przedsiębiorczości, udogodnień dla przedsiębiorców. Tworzenie platformy współpracy, w celu dostosowania doradztwa zawodowego w szkołach, ukierunkowanego na orientację zawodową młodzieży, zgodną z potrzebami lokalnego rynku pracy.

III.7 Ochrona zdrowia.

Ludność gminy Siedlce, w ramach ubezpieczenia zdrowotnego, ma możliwość podjęcia leczenia w Wiejskim Ośrodku Zdrowia w Pruszyńcu oraz w placówkach medycznych znajdujących się na terenie miasta Siedlce. Mieszkańcy gminy mają do dyspozycji: Szpital Miejski, Mazowiecki Szpital Wojewódzki w Siedlcach, Zakład Opiekuńczo – Leczniczy i Hospicjum. W strukturach ochrony zdrowia funkcjonuje również 9 zakładów opieki zdrowotnej (2014 r.). Transport sanitarny oraz ratownictwo medyczne zabezpiecza SPZOZ „RM – Meditrans”, który m.in. dzięki Centrum Powiadamiania Ratunkowego szybko i skutecznie świadczy pomoc oraz zapewnia koordynację działań pozostałych służb ratowniczych. SPZOZ „RM – Meditrans” udziela również nocnej i świątecznej pomocy. Ze świadczeń opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień mieszkańcy mogą skorzystać w zależności od potrzeb i stanu zdrowia w poradni, ośrodku dziennym, izbie przyjęć, szpitalu.

Ponadto rokrocznie uchwalany jest Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w ramach którego finansowane są m. in. działania rehabilitacyjne oraz profilaktyczne, np.: prowadzenie Punktu Konsultacyjnego, motywowanie osób nadużywających alkoholu do ograniczenia jego spożywania lub podjęcia leczenia odwykowego. W 2013 r. na Oddziale Psychiatrycznym Szpitala Miejskiego w Siedlcach detoksykacji poddanych było 319 osób, w tym 30 mieszkańców gminy Siedlce, co stanowi ponad 9% wszystkich pacjentów.

W celu uzyskania dostępu do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych osoby ubogie i nieubezpieczone mogą starać się o wydanie decyzji potwierdzającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na okres do 90 dni na podstawie art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Wójt gminy Siedlce wydał takich decyzji w 2012 r. – 10, 2013 r. -16, 2014-8.

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

Analizując zgromadzone dane w zakresie dostępu mieszkańców gminy do podstawowej opieki zdrowotnej można stwierdzić, że mieszkańcy korzystają głównie z placówek znajdujących się na terenie miasta Siedlce.

Zapewne większa liczba placówek służby zdrowia - szczególnie w miejscach o utrudnionym komunikacyjnie dostępie, przyczyniłaby się do poprawy stanu zdrowia mieszkańców, jednak ich powołanie wiąże się z dużymi nakładami finansowymi, podobnie jest z dostępem do lekarzy specjalistów. Ponadto z obserwacji pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej wynika niepokojące zjawisko zaniedbywania spraw ubezpieczenia zdrowotnego przez niektóre osoby, czego efektem jest brak dostępu do bezpłatnych podstawowych świadczeń zdrowotnych.

III.8 Edukacja i wychowanie.

Edukacja rozumiana, jako wychowanie i kształcenie jest jednym z najważniejszych elementów wpływających na rozwój człowieka. Jak najwcześniej rozpoczęta i odpowiednio prowadzona jest sposobem na podniesienie jakości zasobów ludzkich, a tym samym poziomu rozwoju gospodarczego i stopy życia społeczeństwa.

W 2012 r. gmina Siedlce prowadziła w ramach 7 zespołów oświatowych i oświatowo-wychowawczych: 2 przedszkola, 7 szkół podstawowych oraz 7 gimnazjów. W 2013 r. powołano do istnienia dwa przedszkola, a w roku szkolnym 2015/2016 zostanie uruchomione kolejne przedszkole publiczne.

Obecnie sieć placówek oświatowych w gminie Siedlce przedstawia się następująco:

Tab. 8. Sieć placówek prowadzonych przez gminę Siedlce

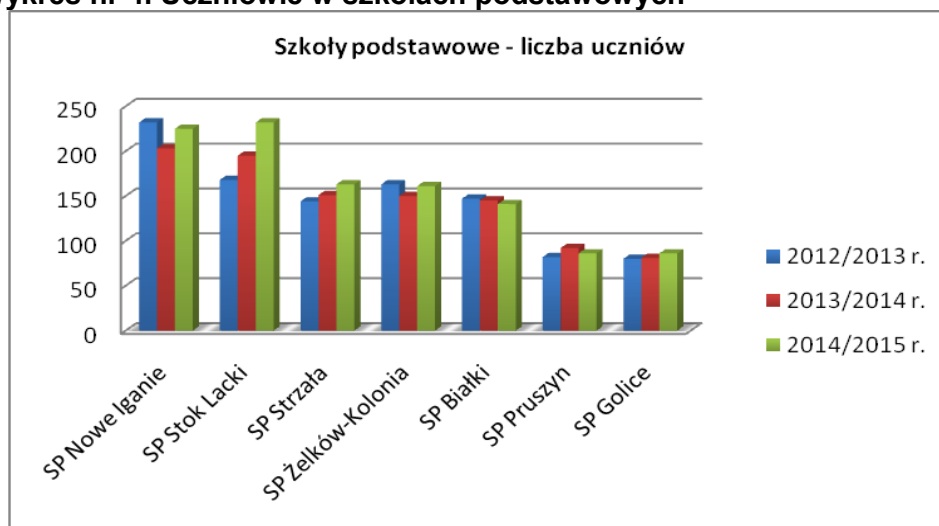
Lp	Nazwa zespołu	Nazwa szkoły	Liczba oddziałów	Liczba oddziałów razem
1.	Zespół Oświatowo-Wychowawczy w Białkach	Przedszkole	2	13
		Oddział przedszkolny w SP	2	
		Szkoła Podstawowa	6	
		Publiczne Gimnazjum	3	
2.	Zespół Oświatowy w Golicach	Oddział przedszkolny w SP	1	10
		Szkoła Podstawowa	6	
		Publiczne Gimnazjum	3	
3.	Zespół Oświatowy w Nowych Iganiach	Przedszkole	3	24
		Oddział przedszkolny w SP	3	
		Szkoła Podstawowa	12	
		Publiczne Gimnazjum	6	
4.	Zespół Oświatowy w Pruszyńcu	Oddział przedszkolny w SP	1	10
		Szkoła Podstawowa	6	
		Publiczne Gimnazjum	3	
5.	Zespół Oświatowy w Stoku Lackim	Przedszkole	3	23
		Oddział przedszkolny w SP	3	
		Szkoła Podstawowa	13	
		Publiczne Gimnazjum	4	
6.	Zespół Oświatowo-Wychowawczy w Strzale	Przedszkole	2	14
		Oddział przedszkolny w SP	2	
		Szkoła Podstawowa	7	
		Publiczne Gimnazjum	3	
7.	Zespół Oświatowy w Żelkowie-Kolonii	Oddział przedszkolny w SP	2	16
		Szkoła Podstawowa	9	
		Publiczne Gimnazjum	5	

Źródło: UG

Najbardziej licznymi zespołami oświatowymi są: Zespół Oświatowy w Nowych Iganiach oraz Zespół Oświatowy w Stoku Lackim. W siedmiu zespołach oświatowych funkcjonuje łącznie 110 oddziałów.

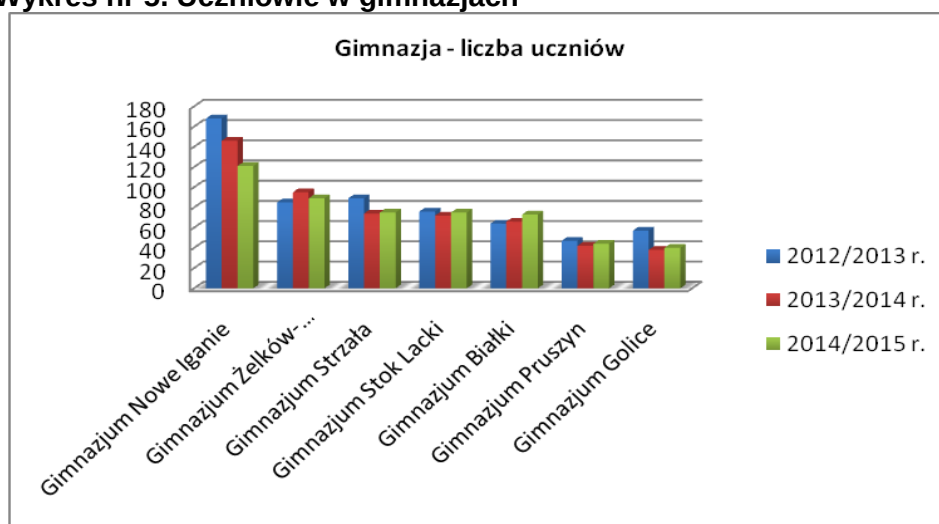
Choć liczba uczniów uczęszczających do poszczególnych szkół nie uległa w omawianym okresie zasadniczym zmianom, to jednak daje się zauważyć tendencja spadkowa w szkołach gimnazjalnych i odwrotna – tj. rosnąca w większości szkół podstawowych, co może być konsekwencją obniżenia wieku szkolnego.

Wykres nr 4. Uczniowie w szkołach podstawowych

Źródło: UG

Wykres nr 5. Uczniowie w gimnazjach

Źródło: UG

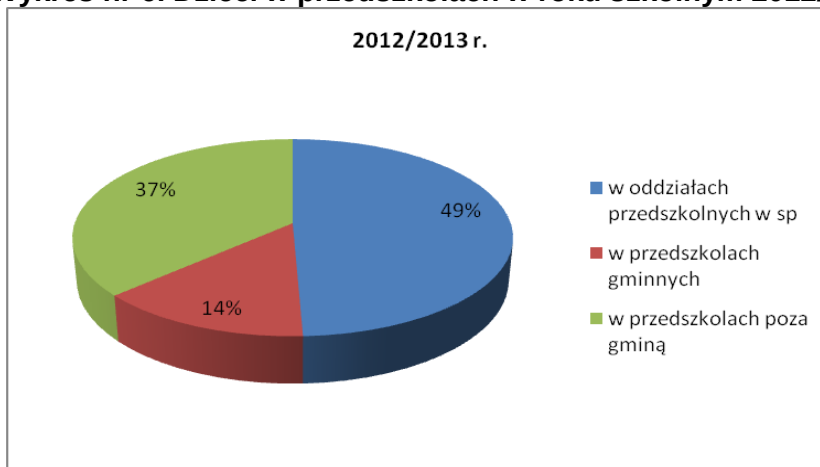
Wychowanie przedszkolne

Wspieranie rozwoju małego dziecka to przede wszystkim kształtowanie optymalnych warunków dla jego rozwoju, stymulowanie jego rozwoju psychofizycznego, rozwijanie potencjalnych zdolności, możliwie najlepsze korygowanie dysharmonii rozwojowych lub nieprawidłowości. Najlepsze warunki do realizacji tego celu zapewnia przedszkole. Upowszechnienie edukacji przedszkolnej przyczynia się do możliwie wczesnej identyfikacji barier edukacyjnych i wyrównania szans edukacyjnych dzieci na początkowym etapie edukacji.

Na terenie gminy Siedlce liczba miejsc w przedszkolach znacznie wzrosła dzięki utworzeniu w 2013 r. dwóch trzyoddziałowych placówek, ale ciągle jeszcze nie odpowiada rosnącemu zapotrzebowaniu. Z uwagi na brak miejsc w gminnych przedszkolach, duży odsetek dzieci korzysta z przedszkoli położonych poza gminą.

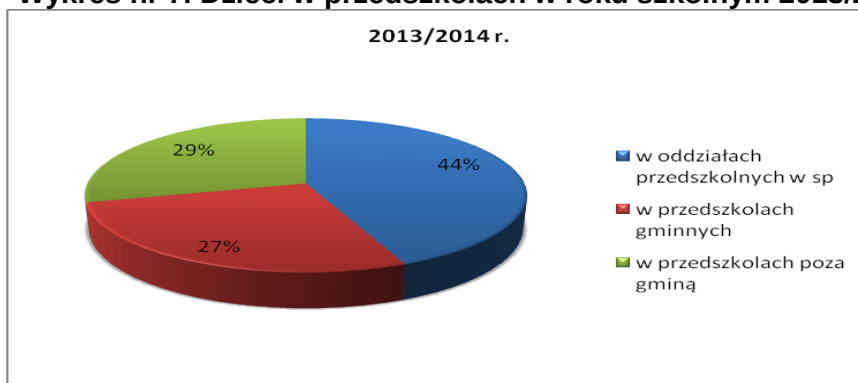
Na przedstawionych poniżej wykresach zauważalny jest zmieniający się w ostatnich trzech latach udział procentowy korzystania z wychowania przedszkolnego w przedszkolach gminnych i tych poza gminą.

Wykres nr 6. Dzieci w przedszkolach w roku szkolnym 2012/2013

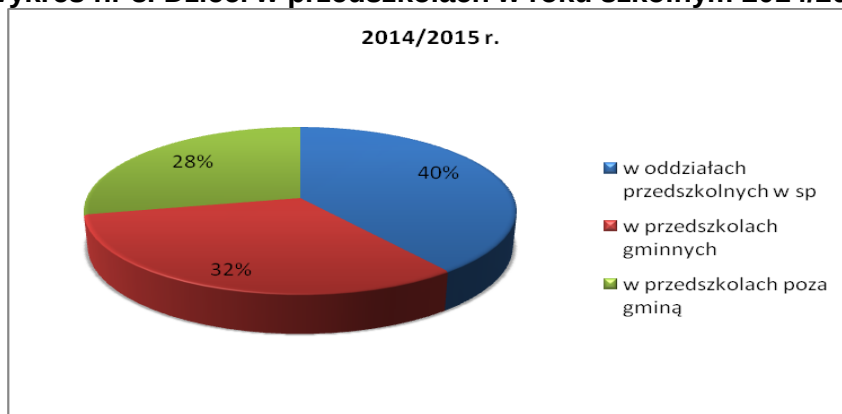
Źródło: UG

Wykres nr 7. Dzieci w przedszkolach w roku szkolnym 2013/2014

Źródło: UG

Wykres nr 8. Dzieci w przedszkolach w roku szkolnym 2014/2015

Źródło: UG

Baza oświatowa

Wszystkie zespoły oświatowe w gminie Siedlce dysponują dobrze rozwiniętą bazą dydaktyczną, każda ze szkół posiada pełnowymiarową salę gimnastyczną. W ostatnich latach przy trzech zespołach oświatowych powstały nowoczesne boiska sportowe, a w sąsiedztwie Zespołu Oświatowo-Wychowawczego w Strzale wybudowano kompleks sportowy „Orlik”. Wszystkie placówki wyposażone są w zewnętrzne place zabaw dla najmłodszych dzieci. We wszystkich szkołach w gminie Siedlce funkcjonują świetlice szkolne, a w 5 z nich pełne bloki żywieniowe. Szkoły są

dobrze wyposażone w nowoczesny sprzęt dydaktyczny: w wielu pracowniach nauczyciele mają do dyspozycji tablice interaktywne, projektory multimedialne. Każda ze szkół ma dostęp do Internetu, ale nie wszystkie pracownie komputerowe dysponują ilością komputerów odpowiadającą liczbie uczniów w klasie.

Polityka edukacyjna

Dobra szkoła i przedszkole powinny dostrzegać indywidualnego ucznia, w porę usuwać deficyty bądź rozwijać talenty. Dzieci uczęszczające do szkół i przedszkoli gminnych objęte są pomocą specjalistów: pedagoga i logopedy. Ponadto w ramach programu profilaktyki dyżury pełni psycholog. Dzięki wczesnemu rozpoznaniu deficytu i systematycznej terapii udaje się uchronić wiele dzieci z zaburzeniami rozwojowymi od zagrażających im trudności szkolnych.

Szkoły zapewniają bogatą ofertę zajęć pozalekcyjnych, zgodną z potrzebami oraz możliwościami edukacyjnymi i rozwojowymi uczniów. Zajęcia te, podnoszą jakość pracy szkoły, gwarantują uczniom twórczy i wszechstronny rozwój osobowości. Podnoszenie jakości procesu kształcenia, wspieranie indywidualnych zainteresowań i zdolności każdego ucznia jest inwestycją, która zapoczątkuje udanym startem w dorosłość.

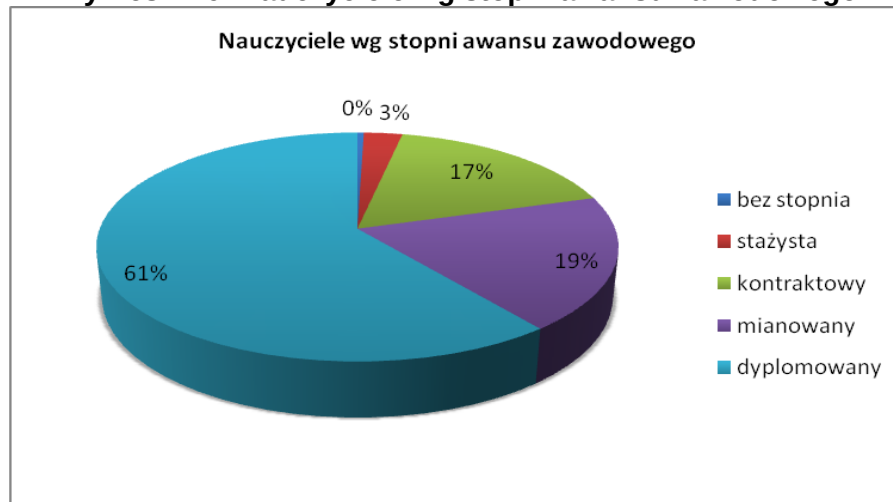
W latach 2012-2014 szkoły gminne realizowały interesujące projekty edukacyjne finansowane ze środków UE ukierunkowane na wszechstronny indywidualny rozwój ucznia. Były to projekty edukacyjne oparte na realizacji zajęć pozalekcyjnych zwiększających i wyrównujących szanse edukacyjne dzieci i młodzieży. Największe z nich to „Indywidualizacja z Gminą Siedlce”, „Dziecięca Akademia Przyszłości”, „Szkoła startu do kariery”. Uczniowie uczestniczyli w zajęciach pozalekcyjnych z zakresu: kreatywności, rozwijania kompetencji kluczowych, odbywały się zarówno zajęcia wyrównawcze, jak i rozwijające oraz zajęcia zindywidualizowane.

W celu promowania i motywowania do aktywności uczniów zdolnych, posiadających znaczące osiągnięcia naukowe lub artystyczne gmina Siedlce wdrożyła lokalny program wspierania tych uczniów poprzez stypendia, które są nie tylko formą nagrody, ale też niezbędnym wsparciem finansowym, pozwalającym na rozwój osobisty i realizację zamierzeń edukacyjnych.

Kadra

Podstawowym fundamentem, na którym może się oprzeć edukacja w gminie Siedlce jest niewątpliwie wysoko wykwalifikowana kadra pedagogiczna.

Wykres nr 9. Nauczyciele wg stopni awansu zawodowego

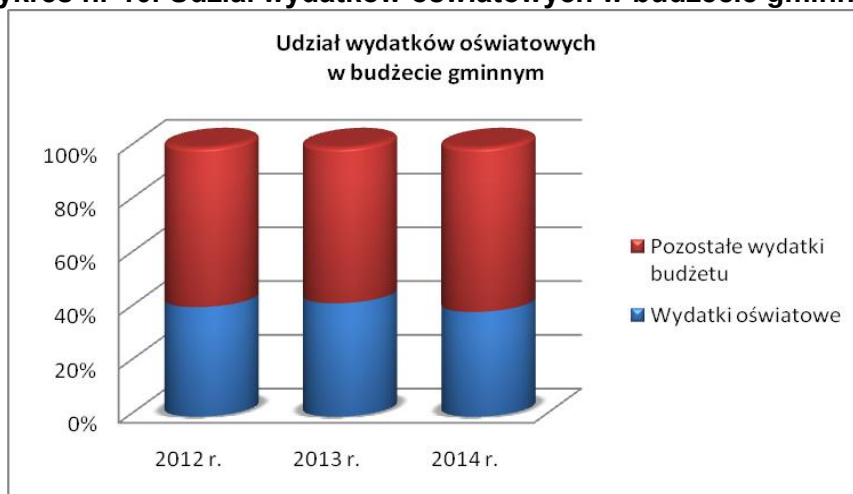
Zródło: UG

Nauczyciele o najwyższym stopniu awansu zawodowego stanowią ponad 60% kadry zatrudnionej w szkołach gminnych, a blisko 20% stanowią nauczyciele mianowani. Znakomita większość nauczycieli legitymuje się dwiema, bądź trzema i więcej specjalnościami. Nauczyciele korzystają z różnych form dokształcania i doskonalenia, co przekłada się na nowoczesne metody pracy i interesujące formy prowadzenia zajęć.

Finansowanie oświaty

Koszty finansowania oświaty w gminie Siedlce systematycznie rosną. W 2012 r. na bieżące utrzymanie szkół gmina wydatkowała 16.830.315,67 zł, w 2013 r. wydatki wzrosły o 1 mln zł, a w 2014 r. zamknęły się kwotą 18.254.577,67 zł. Od kilku lat wydatki oświatowe stanowią około 40% budżetu gminy. Poniżej wykres przedstawiający procentowy udział w budżecie gminnym wydatków ponoszonych na bieżące funkcjonowanie oświaty w gminie Siedlce (bez inwestycji oświatowych).

Wykres nr 10. Udział wydatków oświatowych w budżecie gminnym.

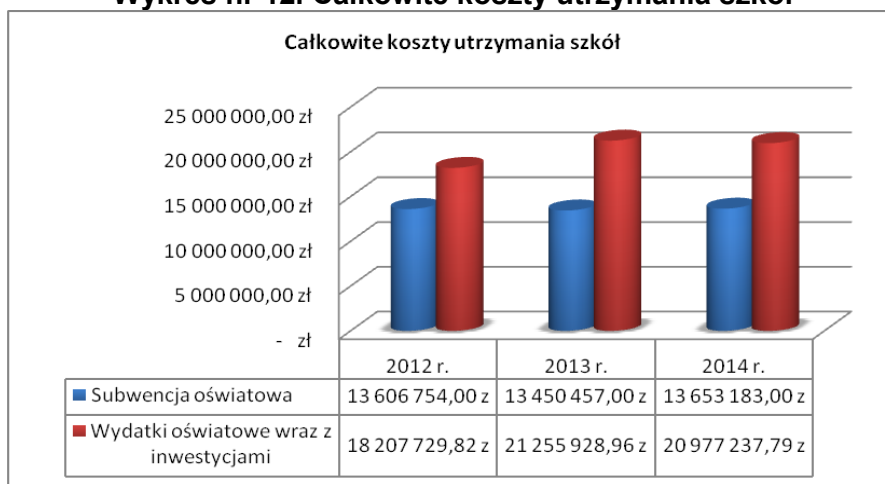
Źródło: UG

Wykres nr 11. Bieżące koszty utrzymania szkół.

Źródło: UG

Wykres nr 12. Całkowite koszty utrzymania szkół

Źródło: UG

Na realizację zadań własnych w zakresie wychowania przedszkolnego od września 2013 r. gminy otrzymują dotację celową. Niestety, dotacja tylko w niewielkim stopniu pokrywa wydatki związane z realizacją tego zadania. Poniżej graficzne przedstawienie wielkości ponoszonych wydatków i otrzymanej dotacji na realizację zadań w zakresie wychowania przedszkolnego.

Wykres nr 13. Finansowanie wychowania przedszkolnego

Źródło: UG

Pomoc materialna

Uczniowie pochodzący z rodzin o niskim statucie ekonomicznym, w większym stopniu niż pozostali narażeni są na niepowodzenia edukacyjne związane z problemami ekonomicznymi rodziny. Brak środków finansowych na podstawowe potrzeby w gospodarstwie rodzinnym powoduje także ograniczenia w dostępie do pełnego wyposażenia dziecka w podręczniki szkolne.

Pomoc w formie dofinansowania zakupu podręczników jest jedną z dostępnych form realizacji zadania dotyczącego wyrównywania szans edukacyjnych uczniów pochodzących z rodzin o niskim statucie ekonomicznym oraz uczniów niepełnosprawnych. Umożliwienie otrzymania dofinansowania zakupu podręczników uczniom niepełnosprawnym jest stworzeniem warunków równych szans oraz znacząco wpływa na eliminowanie barier o charakterze środowiskowym w dostępie do usług edukacyjnych, nie ograniczając prawa wyboru jedynie podręcznika, który

został opracowany specjalnie dla ucznia niepełnosprawnego. W związku z tym powstał Rządowy Program pomocy uczniom „Wyprawka Szkolna”, z którego w latach 2012 - 2014 skorzystało ok. 390 uczniów. Środki finansowe na wyprawki szkolne pochodzą z dotacji celowej.

Uczniowie z najuboższych rodzin są wspierani również poprzez stypendia socjalne i zasiłki szkolne. Z takiej formy pomocy skorzystało: w 2012 r. - 605 uczniów (167.126,00 zł), w 2013 – 655 uczniów (255.155,00 zł), w 2014 – 680 uczniów (262.010,00 zł).

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

Najważniejsze obszary prowadzenia polityki edukacyjnej:

- Poszerzanie i pogłębianie oferty zajęć pozalekcyjnych dla uczniów zdolnych przy wykorzystaniu dodatkowych źródeł finansowania.
- Tworzenie systemu motywowania uczniów zdolnych poprzez kontynuowanie lokalnego Programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży.
- Stwarzanie odpowiednich warunków do edukacji przedszkolnej dla dzieci poprzez: tworzenie nowych przedszkoli i rozwój istniejących, obejmowanie dzieci pomocą logopedyczną oraz prowadzenie wczesnego wspomagania rozwoju dzieci niepełnosprawnych i zagrożonych niepełnosprawnością w wieku od 0 do 5 roku życia.
- Tworzenie systemu motywacji i wsparcia dla uczniów z problemami edukacyjnymi.

III.9 Sport i rekreacja.

Gmina Siedlce nie posiada własnych instytucji sportu. Cele i zadania z zakresu kultury fizycznej realizują kluby sportowe istniejące na terenie naszej gminy. Działalność sportowa koncentruje się przy zespołach oświatowych oraz obiekcie „Moje Boisko – Orlik 2012” w Chodowie. Animatorzy – wykwalifikowani instruktorzy sportu zatrudnieni do prowadzenia zajęć sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży na tym obiekcie wykonują swoją pracę z zaangażowaniem i pasją, dając nadzieję na spopularyzowanie wśród młodzieży i dorosłych aktywnego stylu życia.

Sport jest ważnym elementem w pracy dydaktyczno-wychowawczej naszych szkół. Bardzo aktywnie działają w nich Uczniowskie Kluby Sportowe. Wszystkie szkoły gminne dysponują dobrze rozwiniętą bazą sportową.

Kluby sportowe działające na terenie gminy Siedlce:

- Wojewódzki Ludowy Klub Sportowy w Nowych Iganiach,
- Klub Piłki Nożnej RUCH CHODÓW w Chodowie,
- Uczniowskie Kluby Sportowe działające przy zespołach oświatowych.

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

Sport i rekreacja stanowią ważne elementy w życiu społecznym zarówno dzieci, jak i osób dorosłych. Ponieważ jest to istotna sfera życia należy dbać o ich rozwój. Działania samorządu należy ukierunkowywać na rozwój sportu w istniejącej bazie oświatowej ze szczególnym uwzględnieniem pomocy w tworzeniu uczniowskich klubów sportowych. W ramach możliwości finansowych wskazana jest rozbudowa bazy sportowej oraz współpraca z sąsiednimi samorządami. W ramach funduszy sołeckich zasadne jest również przeznaczanie środków na doposażanie istniejących i nowych placów zabaw w urządzenia do ćwiczeń sportowych w ramach zewnętrznych siłowni.

III.10 Organizacje pozarządowe.

Działalnością pożytku publicznego jest działalność społecznie użyteczna, prowadzona przez organizacje pozarządowe w sferze zadań publicznych określonych w ustawie. Sfera zadań publicznych obejmuje między innymi zadania w zakresie: pomocy społecznej, działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, działalności charytatywnej, podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej, ochrony i promocji zdrowia; działalności na rzecz osób niepełnosprawnych; wypoczynku dzieci i młodzieży; wspierania i upowszechniania kultury fizycznej; porządku i bezpieczeństwa publicznego; ratownictwa i ochrony ludności.

Tab. 9. Wykaz organizacji pozarządowych działających na terenie gminy Siedlce

Lp.	Nazwa organizacji funkcjonującej na terenie gminy z siedzibą w gminie Siedlce	Dane adresowe
1.	Stowarzyszenie „Prometeusz” Siedlce-Zapalmy Promyk Nadziei. Klub Sportowy „Prometeusz”	Stare Opole, ul. Wesola 32
2.	Stowarzyszenie Wojewódzki Ludowy Klub Sportowy	Nowe Iganie, ul. Siedlecka 49
3.	Stowarzyszenie „Nasze Iganie”	Nowe Iganie, ul. Siedlecka 113
4.	Fundacja Ośrodek Pomocy Doraźnej P.W. Św. Brata Alberta – Emaus”	Stare Opole, ul. Jana Pawła II 100
5.	Wołyńskie Stowarzyszenie „Równy Start”	Wołyńce 50
6.	Stowarzyszenie „Mój Dom”	Nowe Opole, ul. Piękna 64
7.	Stowarzyszenie „Otwarte Drzwi dla Wszystkich”	Chodów, ul. Sokołowska 75
8.	Stowarzyszenie rodziców dzieci niepełnosprawnych „Mgiełka”	Żelków kolonia, ul. Akacyjowa 35
9.	Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej Białki	Białki 7
10.	Klub Piłki Nożnej	Chodów, ul. Sokołowska 2
11.	Stowarzyszenie „Po sąsiedzku” Pruszyń-Pieńki	Pruszyń-Pieńki 11
12.	Stowarzyszenie Edukacyjno- Krajoznawcze „TRAMP-ek”	Strzała, ul. Siedlecka 58
13.	OSP Błogoszcz	Błogoszcz 37
14.	OSP Nowe Opole	Nowe Opole, ul. Spacerowa 1
15.	OSP Pruszyń	Pruszyń , ul. Dolina Liwca 50
16.	OSP Pruszynek	Pruszynek 6

Gmina współpracuje z organizacjami pozarządowymi zgodnie z programem współpracy, uchwalanym corocznie przez Radę Gminy.

Współpraca o charakterze finansowym pomiędzy gminą Siedlce a organizacjami pozarządowymi może być prowadzona w szczególności poprzez:

1. Zlecanie organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych na zasadach

określonych w ustawie w formie:

- a) powierzania wykonywania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji;
 - b) wspierania wykonywania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji.
2. Składanie przez organizacje pozarządowe wniosków na realizację zadania publicznego o charakterze lokalnym lub regionalnym z własnej inicjatywy lub w odpowiedzi na konkurs ogłoszony przez gminę.
 3. Zawieranie umów o wykonanie inicjatywy lokalnej na zasadach określonych w ustawie oraz umów partnerstwa określonych w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Współpraca o charakterze pozafinansowym, pomiędzy gminą Siedlce a organizacjami pozarządowymi, może być prowadzona w szczególności poprzez:

1. Wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności i współdziałanie w celu zharmonizowania tych kierunków, w szczególności poprzez:
 - a) publikowanie ważnych informacji na stronie internetowej gminy Siedlce;
 - b) przekazywanie przez organizacje pozarządowe informacji przewidywanych lub realizowanych zadaniach sfery publicznej;
2. Konsultowanie z organizacjami pozarządowymi projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej.
3. Tworzenie wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli właściwych organów administracji samorządowej.
4. Pomoc pracowników poprzez udzielanie w miarę możliwości wsparcia technicznego, organizacyjnego i merytorycznego, w szczególności poradnictwa i doradztwa, bezpłatnego udostępnienia sali w Urzędzie itp.
5. Otwarte spotkania przedstawicieli organizacji z przedstawicielami samorządu.
6. Promowanie przez gminę Siedlce działalności organizacji i pomoc w tworzeniu jej dobrego wizerunku.
7. Prowadzenie bazy danych o organizacjach pozarządowych.
8. Wspieranie akcji promującej przekazywanie 1% podatku dochodowego od osób fizycznych organizacjom pożytku publicznego.
9. Udzielanie rekomendacji organizacjom współpracującym z Gminą, które ubiegają się o środki finansowe z innych źródeł.

Do priorytetowych zadań publicznych w zakresie współpracy gminy Siedlce z organizacjami pozarządowymi należą zadania dotyczące:

- 1) pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób w szczególności w zakresie:
 - udzielania pomocy rzeczowej i żywnościowej dla najuboższych mieszkańców gminy,
 - udzielania schronienia osobom bezdomnym poprzez zapewnienie miejsca noclegowego oraz posiłku,
 - organizacji imprezy choinkowej z paczkami dla dzieci z rodzin najuboższych,
 - wspierania ofiar przemocy domowej w szczególności poprzez udzielanie specjalistycznego poradnictwa psychologicznego i prawnego, prowadzenie punktu konsultacyjnego,
- 2) przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym w szczególności w zakresie:
 - organizacji wypoczynku letniego (z elementami profilaktyki) dla dzieci i młodzieży

- prowadzenia zajęć o charakterze profilaktycznym dla dzieci i młodzieży w świetlicach środowiskowych,
 - udzielania pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i ich rodzin,
- 3) wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu w szczególności w zakresie:
- szkolenia dzieci i młodzieży w różnych dyscyplinach sportowych, podnoszenia ich umiejętności oraz uczestnictwo zawodników w rozgrywkach sportowych, turniejach, olimpiadach, zawodach,
 - organizacji zajęć ogólnorozwojowych z elementami współzawodnictwa sportowego,
- 4) kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego w szczególności w zakresie:
- podejmowania działań na rzecz integracji społeczności lokalnej poprzez organizowanie imprez kulturalnych w szczególności: przeglądów, wystaw, koncertów, konkursów, plenerów, jubileuszowych lub cyklicznych wydarzeń kulturalnych wzbogacających życie kulturalne gminy, obchodów świąt patriotycznych,
- 5) działalności na rzecz osób niepełnosprawnych w szczególności w zakresie:
- wspierania rehabilitacji osób niepełnosprawnych w różnych typach placówek przy udziale rodziców i opiekunów,
 - prowadzenia grupowych i indywidualnych zajęć mających na celu nabywanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych,
 - wspierania działalności na rzecz integracji osób niepełnosprawnych, promowania postaw akceptacji i włączania osób z różnymi typami niepełnosprawności do życia społecznego,
- 6) ochrony i promocji zdrowia w szczególności w zakresie:
- prowadzenia działalności profilaktycznej, edukacyjnej w zakresie ochrony zdrowia, promocji zdrowego stylu życia wśród mieszkańców gminy,
 - zwiększenia dostępności pomocy rehabilitacyjnej dla osób po przebytej chorobie nowotworowej.

Gmina Siedlce współpracuje z organizacjami pozarządowymi znajdującymi się na jej terenie, jak również z usytuowanymi poza obszarem gminy.

Tab. 10. Wykaz organizacji pozarządowych działających na rzecz mieszkańców gminy Siedlce z siedzibą poza jej terenem

Lp.	Nazwa organizacji funkcjonującej na terenie gminy z siedzibą poza gminą Siedlce	Dane adresowe
1.	Polski Komitet Pomocy Społecznej – Zarząd Rejonowy w Siedlcach	Siedlce, ul. 3-go Maja 28 p 310
2.	Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Młodzieży „Abeon”	Siedlce. ul. Niepodległości 2/33
3.	Caritas Diecezji Siedleckiej	Siedlce, ul. Bp. Świrskiego 57
4.	Mazowieckie Towarzystwo Rodzin i Przyjaciół dzieci uzależnionych „Powrót z U”	Siedlce, ul. Kilińskiego 40

5.	Stowarzyszenie Pomocy Społecznej, Rehabilitacji i Resocjalizacji im. Hansa Christiana Kofoeda w Siedlcach	Siedlce, ul. Świętojańska 4
6.	Stowarzyszenie Amazonki Siedleckie	Siedlce, ul. Kazimierzowska 7
7.	Stowarzyszenie na rzecz osób dotkniętych chorobą alkoholową, narkomanią i hazardem „Szansa”	Siedlce, ul. Dylewicza 23
8.	Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich „Styl Życia”	Siedlce, ul. Młynarska 19/5

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

W gminie Siedlce rozwijają swoją działalność organizacje pozarządowe, które wzmacniają samorząd lokalny w realizacji zadań publicznych. Potencjał organizacji jest cenny, ponieważ pozyskują one środki zewnętrzne na działania statutowe, odciążając budżet gminy.

Zajmują one ważne miejsce w społeczności lokalnej i są dostrzegane przez samorząd lokalny jako znaczący partner w realizacji zadań w zakresie polityki społecznej. Wskazane jest aby samorząd wspierał organizacje w pozyskiwaniu zewnętrznych środków finansowych na ich działalność.

III.11 Kultura.

Gminny Ośrodek Kultury w Siedlcach z/s w Chodowie jest instytucją obejmującą swoją działalnością gminę Siedlce. Zadania jakie są realizowane przez ośrodek mają na celu stworzenie jak najlepszych warunków do harmonijnego i wszechstronnego rozwoju mieszkańców poprzez edukację kulturalną i sztukę.

Podstawowym celem działania ośrodka jest prowadzenie wielokierunkowej działalności rozwijającej i zaspakajającej potrzeby kulturalne mieszkańców gminy poprzez organizowanie i stymulowanie życia kulturalnego w naszym regionie. Ponadto celem działalności ośrodka jest upowszechnianie, promocja lokalnej kultury, a także koordynowanie działalności bibliotek i świetlic na terenie gminy jak również współpraca ze szkołami, przedszkolami, fundacjami, stowarzyszeniami i innymi podmiotami gospodarczymi w dziedzinie działań kulturalnych.

W skład Ośrodka wchodzi:

- Biblioteka Publiczna w Stoku Lackim wraz z filiami w: Pruszyń, Wołyńcach, Białkach, Nowym Opolu oraz punktem bibliotecznym w Chodowie
- Świetlice wiejskie w: Białkach, Chodowie, Pruszyń – Pieńkach, Stoku Lackim, Strzale, Żaboklikach, Golicach, Grubalach, Rakowcu, Ujrzanowie
- Remizo-świetlice w: Nowym Opolu, Błogoszczy, Pruszyńku, Pruszyń.

Przy Gminnym Ośrodku Kultury działają sekcje artystyczne i zespoły.

Proponowany kalendarz kulturalny jest różnorodny, a ilość organizowanych wydarzeń przekracza 100 rocznie.

Biblioteki

Biblioteka jest podstawową bazą informacyjną dla wszystkich miłośników książek. Bogaci wiedzę, rozwija zainteresowania, wychowuje, wpływa na stan wiedzy

i poziom intelektualny czytelników, pomaga w rozwiązywaniu problemów życiowych i zawodowych, umożliwia rozrywkę – jednym słowem jest świadectwem intelektualnego i kulturalnego życia narodu.

Biblioteka XXI wieku to biblioteka wirtualna – Centrum Informacji Lokalnej. Zadaniem bibliotekarza jest podejmowanie takich działań, aby najbliższe środowisko zrozumiało jej posłannictwo i znaczenie w wychowywaniu młodych ludzi.

W skład Gminnego Ośrodka Kultury wchodzi: Biblioteka Publiczna w Stoku Lackim wraz z filiami w Pruszyń, Wołyńcach, Białkach, Nowym Opolu oraz punktem bibliotecznym w Chodowie. W placówkach tych poza wypożyczaniem książek, organizowane są konkursy czytelnicze, literackie, plastyczne, głośne czytanie bajek dla dzieci, lekcje biblioteczne oraz spotkania ze znanymi pisarzami.

Czytelnictwo i wypożyczenia

Liczba czytelników na koniec grudnia 2014 r. wynosiła 984, w porównaniu z rokiem ubiegłym zmniejszyła się o 35 czytelników. Liczba wypożyczeń na koniec 2014 r. wyniosła 18 808 woluminów. W porównaniu z rokiem ubiegłym nastąpił spadek o 2775 wypożyczeń. Czytelnicy odwiedzili biblioteki gm. Siedlce w Białkach, Nowym Opolu, Wołyńcach, Pruszyń i Stoku Lackim 6 338 razy. Czytelnię odwiedziło 4154 osoby, udostępniono na miejscu 429 woluminów książek oraz 659 czasopism. Wypożyczono do domu 568 egzemplarzy czasopism. W bibliotece udzielono informacji 858 osobom.

Tab. 11. Czytelnictwo i wypożyczenia

Biblioteka	Czytelnicy		Różnica	Wypożyczenia		Różnica
	2013	2014		2013	2014	
BP w Stoku Lackim	307	316	+ 9	6277	6373	- 96
Filia Biblioteczna w Białkach	209	199	- 10	4960	4641	-319
Filia Biblioteczna w Opolu N.	105	126	+ 11	1629	1418	-211
Filia Biblioteczna w Pruszyń	177	119	- 58	4821	2887	-1934
Filia Biblioteczna w Wołyńcach	221	224	+3	3896	3489	-407
RAZEM	1019	984	- 35	21583	18808	- 2775

Liczba czytelników na 100 mieszkańców gminy - 5,6

Liczba wypożyczeń na 100 mieszkańców gminy - 110

Liczba zakupionych książek na 100 mieszkańców – 5,9

Internet

Biblioteka otrzymała dofinansowanie z programu „Orange dla bibliotek” na pokrycie kosztów dostępu do Internetu w placówkach bibliotecznych wysokości 4491,06 zł. W ramach programu Biblioteki Narodowej „Zakup nowości bibliotecznych” - biblioteka otrzymała dotację w wysokości 8 250 zł.

Księgozbiór

Stok Lacki – 11 630 vol. (przybyło z zakupu 248 vol. na kwotę –6 039,60zł, dary -14 vol.)

Filia Białki - 8 775 vol. (przybyło 186 vol. na kwotę- 4034,90zł, dary-9 vol.)

Filia Nowe Opole -10 358 vol. (przybyło 251 vol. na kwotę –5014,18 zł, dary-9vol.)

Filia Pruszyń -10 999 vol. (przybyło 127 vol. na kwotę 2815,75zł, dary – 10vol.)

Filia Wołyńce – 3 240 vol. (przybyło 227 vol. na kwotę –4488,97 zł, dary -12vol)

Zakupiono razem 1 039 vol. książek (w tym 660 vol. na kwotę –14 143,40 zł ze środków dotacji samorządowej oraz 379 vol. na kwotę 8 250,00zł ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego).

Świetlice

Ważną rolę w gminie pełnią także świetlice wiejskie, które znajdują się w Białkach, Chodowie, Pruszyńcu, Pieńkach, Stoku Lackim, Strzale, Żaboklikach, Golicach, Grubalach, Rakowcu, Ujrzanowie, remizo-świetlice w Nowym Opolu, Błogoszczy, Pruszyńcu i Pruszyńcu. W świetlicy, co najmniej trzy razy w roku są organizowane imprezy, między innymi takie jak: Dzień Dziecka, Dzień Kobiet, „Akcja lato”, Walentynki, choinki, warsztaty, wystawy, koncerty.

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

Mieszkańcy gminy Siedlce mają dostęp nie tylko do zajęć stałych, ale także do imprez plenerowych, w organizację których włączają się również rady sołeckie, zespoły oświatowe oraz organizacje pozarządowe. Wszystko to sprzyja integracji społeczności lokalnej i pokoleń oraz pozwala zachować trwałość tradycji i zapobiegać osamotnieniu rodzin i osób narażonych na wykluczenie społeczne.

Biorąc pod uwagę wielkość gminy, liczbę jej mieszkańców, miejscowości i administrowanych budynków, a także zakres oczekiwań odbiorców należy zwrócić uwagę na potrzebę nakładów finansowych związanych z doposażeniem zaplecza technicznego. Celowe jest też organizowanie imprez lokalnych w różnych częściach gminy, promowanie działań zmierzających do wyłaniania i wspierania talentów wśród dzieci i młodzieży. Wskazane jest również dążenie do tworzenia i rozwijania działalności uniwersytetu III wieku, w którym uczestnicy będą mogli zaspokoić potrzebę aktywności społecznej, kulturalnej i artystycznej.

III.12 Pomoc społeczna.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- 1) przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
- 2) pracy socjalnej;
- 3) prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- 4) analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- 5) realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- 6) rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy między innymi utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wykonuje ustawowe zadania gminy z zakresu pomocy społecznej oraz inne działania z upoważnienia Wójta. Jest wyodrębnioną organizacyjnie jednostką budżetową gminy finansowaną ze środków budżetu gminy, przy wsparciu dotacji celowych z budżetu państwa. Podstawę gospodarki finansowej Ośrodka stanowi plan finansowy opracowywany na każdy rok budżetowy.

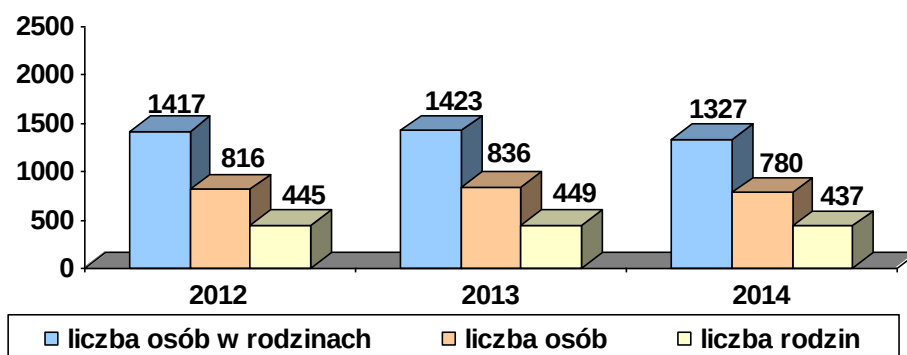
W 2014 r. w Ośrodku zatrudnionych było 16 pracowników etatowych oraz 3 osoby na podstawie umowy cywilno-prawnej. Struktura i stan zatrudnienia kadry przedstawiały się następująco: liczba etatów - 16, w tym: kierownicze stanowiska urzędnicze – kierownik, główny księgowy, stanowiska urzędnicze - 3 (stanowisko ds. kadr i księgowości, 2 stanowiska ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego), stanowiska pomocnicze - 11 (8 pracowników socjalnych w rejonach opiekuńczych, 3 opiekunów), 2 osoby realizujące specjalistyczne usługi opiekuńcze - zatrudnienie w formie umowy zlecenia, 1 osoba realizująca zadania asystenta rodziny - zatrudnienie w formie umowy zlecenia.

Stawiane pracownikom merytorycznym wymagania ustawowe w zakresie posiadania kwalifikacji są ściśle przestrzegane. Kadra posiada niezbędne wykształcenie, a pracownikom stwarza się warunki umożliwiające podnoszenie kwalifikacji. W 2014 r. pracownicy uczestniczyli łącznie w 27 szkoleniach i seminariach.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siedlcach wynika, że na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej ma tendencję malejącą. Przyczyną tego może być utrzymywane od 2012 r. na jednym poziomie kryterium dochodowe uprawniające do pomocy oraz wzrastające najniższe wynagrodzenie i świadczenia rodzinne.

W ostatnim okresie pomoc społeczna koncentrowała się na pomocy następującej liczbie osób i rodzin:

Wykres nr 14. Osoby i rodziny objęte pomocą społeczną w latach 2012-2014

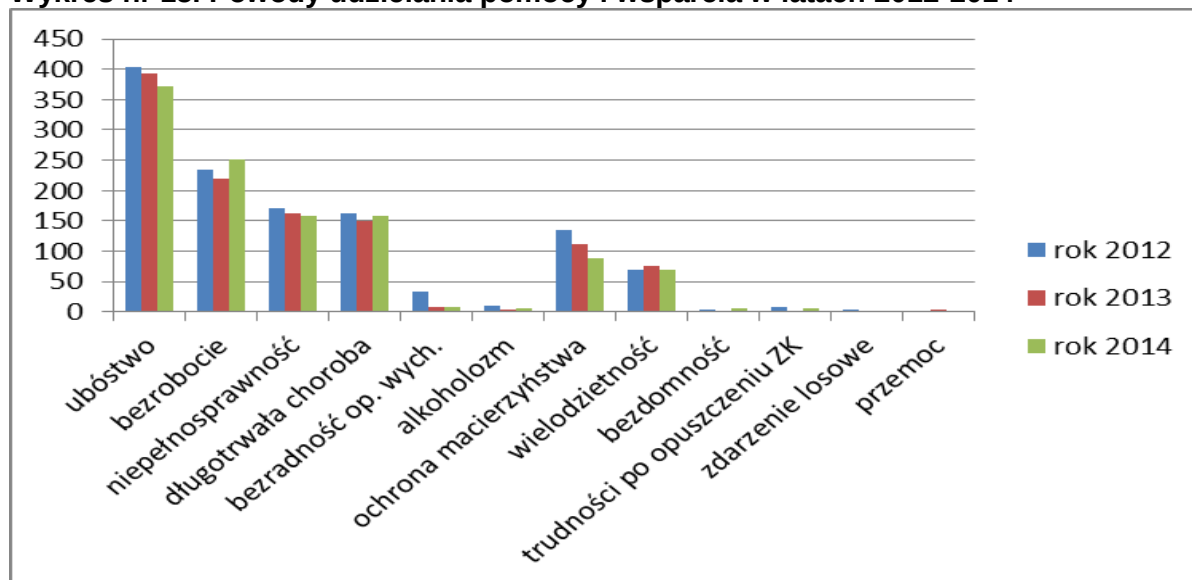
Źródło: GOPS.

Ustawa o pomocy społecznej katalogowo definiuje powody, które w szczególności wskazują i uprawniają osoby i rodziny do ubiegania się o pomoc społeczną. Zalicza się do nich: ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała i ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych, braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży

opuszczającej placówki opiekuńczo – wychowawcze, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu i narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Przyczyny udzielania pomocy i wsparcia obrazuje wykres nr 15. Z przeprowadzonej analizy wynika, iż dominującą przyczyną korzystania z pomocy jest ubóstwo, następnie bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub przewlekła choroba, następnie potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietność. Duża grupa odbiorców pomocy społecznej to osoby bezrobotne, niepełnosprawne lub chore, co powoduje, że automatycznie znajdują się w gorszym położeniu.

Wykres nr 15. Powody udzielania pomocy i wsparcia w latach 2012-2014

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2014.

ZADANIA WŁASNE I ZLECONE

Ustawa o pomocy społecznej określa realizację zadań pomocy społecznej jako zadania własne gminy i zadania zlecone. Zasady przyznawania świadczeń z zakresu zadań własnych są takie same jak przy zadaniach zleconych, tzn. spełnienie jednocześnie dwóch warunków: kryterium dochodowego oraz występowania powodu udzielenia pomocy wymienionego w art.7 ustawy o pomocy społecznej. Wyjątek stanowi praca socjalna, której świadczenie nie jest związane z kryterium dochodowym. Cechą wyróżniającą pracę socjalną jest systemowe, podmiotowe podejście do rodziny. Pracownik socjalny proponuje rodzinie różnego rodzaju pomoc w zależności od występujących problemów i potrzeb. Pracownicy socjalni poprzez pracę socjalną dążą do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, starają się doprowadzić do życiowego ich usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem.

Tab. 12 Realizacja zadań zleconych realizowanych w gminie Siedlce w latach 2012 -2014

Lp.	Rodzaj świadczenia	Rok 2012		Rok 2013		Rok 2014	
		I. rodzin	Kwota zł	L. rodzin	Kwota zł	I. rodzin	Kwota zł
1.	Usługi specjalistyczne	3	24 600	3	24 600	4	25 200
2.	Składka na ubezpieczenie zdrowotne od świadczeń rodzinnych	17	8 337	22	7 826	17	8 882
3.	Rządowy program wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	41	43 200	52	78 600	49	107 800

Źródło: GOPS

Tab. 13 Realizacja zadań własnych w latach 2012 - 2014 z wyszczególnieniem dotacji wojewody

Lp.	Rodzaj świadczenia	2012		2013		2014	
		I. osób	Kwota zł	I. osób	Kwota zł	I. osób	Kwota zł
1.	Świadczenia z programu: „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”	442	172 395 w tym: dotacja- 83 261	429	183 846 w tym: dotacja- 75 342	503	162 792 w tym: dotacja- 94 000
2.	Usługi opiekuńcze	18	114 155	24	119 006	19	135 026
3.	Zdarzenia losowe	4	6 400	0	0	2	10 000
4.	Sprawienie pogrzebu	0	0	2	4 106	0	0
5.	Zasiłki celowe	305	189 751	303	209 505	336	262 620
6.	Zasiłki okresowe	131	167 726 w tym: dotacja- 84 400	178	269 310 w tym: dotacja- 146 500	170	210 821 w tym: dotacja- 160 976
7.	Odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	13	310 684	15	318 219	15	362 218
8.	Zasiłki stałe	88	321 856 w tym: dotacja- 321 856	89	391 739 w tym: dotacja- 391 739	95	401 595 w tym: dotacja- 401 595
9.	Składka zdrowotna od zasiłków stałych	68	24 486	68	30 312	68	30 312

Źródło: GOPS

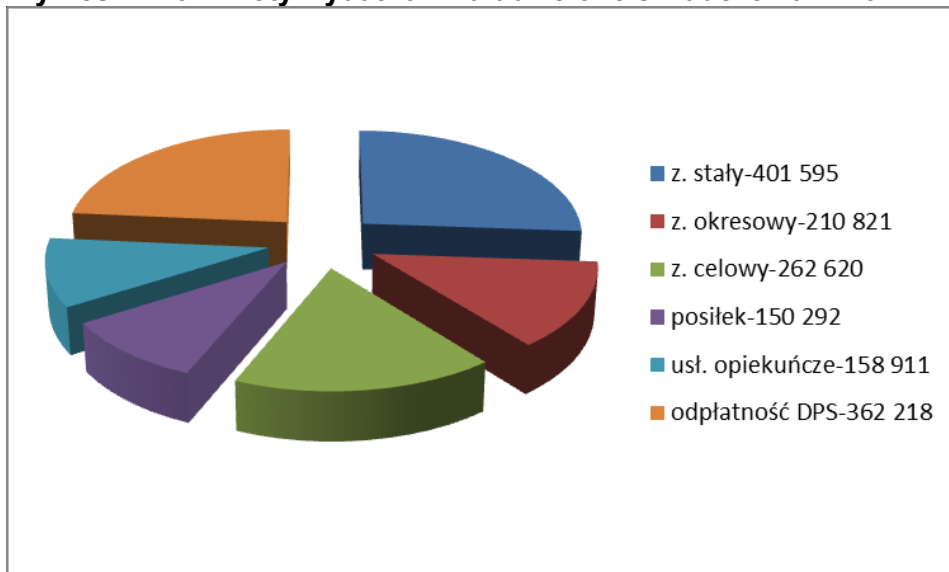
Średnia kwota zasiłku celowego w 2014 roku wyniosła 781,61 zł, w roku 2013 – 691,43 zł, a w 2012- 622,13 zł.

W 2014 r. średni miesięczny koszt ponoszony przez gminę za pobyt jednej osoby w domu pomocy społecznej wyniósł 2 012,32 zł, w 2013 r. – 1 767,88 zł, a w 2012- 1991,56 zł i jest uzależniony od wysokości opłaty wnoszonej przez mieszkańca oraz osoby obowiązane do wnoszenia opłaty za pobyt.

Najobszerniejszą pozycję w wydatkach na świadczenia stanowi koszt wypłat zasiłków stałych, do których uprawnione są osoby całkowicie niezdolne do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności. Tą formą pomocy w 2014 r. objęto 95 osób

na kwotę 401 595 zł. Kolejną obszerną pozycję stanowi odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej, która w 2014 r. za 15 osób wyniosła 362 218 zł. Kwoty te systematycznie wzrastają. Wydatki na zasiłki celowe w ostatnim roku wyniosły 262 620 zł, a z tej formy pomocy skorzystało 336 osób.

Wykres nr 16. Kwoty wydatków na udzielone świadczenia w 2014 r.

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2014.

Tab. 14 Wydatki Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2012-2014 r.

KATEGORIE		LATA		
		2012	2013	2014
1.	Pomoc społeczna ogółem	1 298 722	1 515 303	1 541 895
	<i>w tym zadania własne gminy finansowane ze środków gminy</i>	782 867	868 464	860 124
2.	Świadczenia Rodzinne	4 376 077	4 392 092	4 406 267
	<i>w tym środki gminy:</i>	0	0	0
3.	Program Operacyjny Kapitał Ludzki – projekt „Prosto przed siebie”	111 836	141 610	138 181
	<i>w tym środki gminy:</i>	11 743	14 869	14 656

Źródło: GOPS

W ramach realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” mieszkańcom gminy świadczona jest pomoc w formie żywienia dzieci i dorosłych jak również wypłacania świadczenia pieniężnego na zakup posiłku. Świadczenie przyznawane jest rodzinom, w których dochód nie przekracza 150% ustawowego kryterium dochodowego. Pomoc w formie posiłków realizowana jest przede wszystkim w szkołach podstawowych i gimnazjach. W 2014 r. z pomocy w formie posiłku skorzystało 372 osoby, w tym 370 dzieci, ich koszt wyniósł 150 292 zł.

Dane dotyczące wydatków na pomoc społeczną jednoznacznie wskazują, iż znacznym obciążeniem dla budżetu są koszty związane z niepełnosprawnością. Poza wsparciem finansowym osoby niepełnosprawne mogą korzystać z usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.

Realizacja usług opiekuńczych.

W gminie Siedlce w latach 2012 - 2014 usługi opiekuńcze wykonywane były przez 3 opiekunów zatrudnionych w GOPS. Z usług opiekuńczych w latach 2012-2014 ogółem korzystało 61 osób.

Tab.15 Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w latach 2012-2014

USŁUGI OPIEKUŃCZE			
	osoby samotne	osoby w rodzinie	razem
2012	9	9	18
2013	16	8	24
2014	13	6	19
Razem:	38	23	61

Źródło: GOPS

Jak wynika z powyższego zestawienia, usługami objęte były przede wszystkim osoby samotne, niezdolne do samodzielnej egzystencji, które z powodu wieku, wymagają pomocy osób innych. Suma osób korzystających z usług w poszczególnych latach wynosi 61, natomiast rzeczywista liczba osób objętych usługami wynosi 37 (każda osoba liczona była tylko 1 raz), ponieważ część osób korzystała z tej formy pomocy więcej niż 1 rok.

Osoby korzystające z usług opiekuńczych ponosiły częściową odpłatność lub korzystały z niej nieodpłatnie w zależności od posiadanego dochodu:

- nieodpłatnie: 2012 r. – 4 osoby, 2013 r. – 2 osoby, 2014 r. – 3 osoby
- odpłatnie: 2012 r. – 14 osób, 2013 r. – 22 osoby, 2014 r. – 16 osób.

Ogólny koszt usług wyniósł: w 2012 r. - 114 155,00 zł, w 2013 r. – 119 006 zł, w 2014 r. - 135 026 zł. Wpływy z tytułu odpłatności za usługi wyniosły: w 2012 r. – 8 648 zł, w 2013 r. – 13 979 zł, w 2014 r. - 13 907 zł.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone są dla osób z zaburzeniami psychicznymi i realizowane jako zadanie zlecone. W latach 2012 -2014 usługi te świadczone były dla osób z autyzmem. Z tej formy pomocy korzystały w kolejnych latach 4 osoby. Koszt realizacji zadania wyniósł 74 400 zł i w całości został sfinansowany ze środków wojewody.

Skromne są zasoby instytucjonalne w zakresie pomocy społecznej w gminie i powiecie siedleckim. Środowiskowe domy samopomocowe oraz warsztaty terapii zajęciowej znajdują się poza terenem gminy, brak jest również mieszkań chronionych. Na terenie miasta Siedlce funkcjonuje dom pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych, do którego w większości kierowani są mieszkańcy gminy, ze względu na położenie najbliższej ich miejsca zamieszkania. Problemem jest jednak wysoki i wciąż rosnący koszt pobytu w tej placówce.

Realizacja projektów.

W latach 2008-2014 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizował projekt „Prosto przed siebie”, współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Program Operacyjny Kapitał Ludzki Priorytet VII promocja integracji społecznej. Potrzeba realizacji programu wynikała z konieczności wyrównania szans zatrudnienia i ułatwienia wejścia lub powrotu na rynek pracy osobom korzystającym ze wsparcia GOPS. Celem głównym Projektu był wzrost umiejętności, kompetencji społecznych i kwalifikacji zawodowych łącznie 81 uczestników projektu, mieszkańców Gminy Siedlce do 31.12.2014 r.

W latach 2008 – 2014 ogólna wartość wydatków poniesionych na realizację Projektu wyniosła 946 551,88 zł, z czego 99 387,95 zł stanowiło wkład własny Gminy, natomiast 847 163,93 zł - dotacja. Udział w projekcie rozpoczęło 85 osób, zakończyło 83 (w tym 8 mężczyzn). Zostały osiągnięte zakładane rezultaty, a wartością dodaną

jest integracja mieszkańców oraz nawiązanie nowych znajomości, a nawet przyjaźni. Projekt zakończył się pełnym sukcesem. W ramach Projektu realizowane były działania z zakresu aktywnej integracji obejmujące między innymi: trening umiejętności społecznych; doradztwo zawodowe indywidualne i grupowe; doradztwo wizerunkowe; poradnictwo indywidualne i wsparcie psychologiczne; kurs komputerowy; kurs prawa jazdy kat. B; szkolenia zawodowe dla każdego uczestnika, zgodnie z indywidualnym planem działania. Przeprowadzono diagnozę potrzeb każdego uczestnika oraz dostosowano formy wsparcia do zdiagnozowanych potrzeb. Realizowano także wsparcie finansowe w postaci zasiłków celowych. Działania realizowane były w oparciu o kontrakt socjalny. W stosunku do uczestników projektu pracownicy socjalni prowadzili pracę socjalną, monitorując uczestnictwo podopiecznych jak również podejmując działania zapobiegające ich rezygnacji.

Dodatkową korzyścią z realizacji Projektu było współfinansowanie stanowiska pracy - pracownika socjalnego, upowszechniającego instrumenty aktywnej integracji oraz świadczącego pracę socjalną wobec uczestników Projektu, jak również wobec klientów Ośrodka.

Wpływ udziału w projekcie na zmianę w dalszym życiu, według deklaracji uczestników: Większa pewność siebie, podniesienie kwalifikacji zawodowych, nowe znajomości, wzrost motywacji.

Przeprowadzono badania wśród 72 uczestników projektu z lat 2008-2013, z których wynika, że spośród nich 31 osób podjęło zatrudnienie.

Przeanalizowano także kwestię korzystania ze świadczeń pomocy społecznej uczestników z lat 2008-2012, i tak 12 miesięcy po zakończeniu udziału w Projekcie korzystało 40 osób, a w 2014 roku- 22 osoby.

Z przeprowadzonych rozmów oraz ankiet zwrotnych również wynika, iż zostały osiągnięte zamierzone cele, a program spełnił oczekiwania adresatów. Udział w projekcie wpłynął na zmiany w ocenie własnej wartości, atrakcyjności jako potencjalnych pracowników, pozwolił uczestnikom programu wyżej ocenić samych siebie, pozytywnie wpłynął na rozwój ich kluczowych umiejętności społecznych.

Od 01.05.2004 r. Ośrodek realizuje zadania w ramach systemu świadczeń rodzinnych. System ten obejmuje wypłatę świadczeń rodzinnych oraz świadczeń alimentacyjnych, które stanowią zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. Świadczenia rodzinne są obligatoryjnymi świadczeniami udzielanymi na roczne okresy zasiłkowe.

Do ustawowego katalogu świadczeń rodzinnych należą:

- zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy,
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.

Od 1 października 2008 r. Ośrodek realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Ustawa ma na celu wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej z powodu niemożności wyegzekwowania alimentów przy jednoczesnym działaniu zmierzającym do zwiększenia odpowiedzialności osób zobowiązanych do alimentacji.

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

Dla realizacji celów w zakresie polityki społecznej istotne jest, aby w najbliższym czasie przedmiotem szczególnej troski władz lokalnych stały się poniższe obszary:

1. W związku z utrzymującą się znaczną liczbą rodzin żyjących w ubóstwie wskazane jest zabezpieczenie środków finansowych na realizację zadań pomocy społecznej służących minimalizowaniu skutków ubóstwa. Dla ograniczania obszarów ubóstwa wskazany jest rozwój form zatrudnienia takich jak: prace społecznie użyteczne, interwencyjne czy roboty publiczne oraz umożliwienie uczestnictwa w zajęciach reintegracyjnych w Centrum Integracji Społecznej.
2. Ważne jest zapewnienie odpowiedniej opieki osobom niepełnosprawnym i starszym, zarówno samotnym jak i pozbawionym opieki ze strony rodziny. Konieczne jest organizowanie opieki w miejscu zamieszkania, angażowanie pomocy sąsiedzkiej, aktywizowanie środowiska lokalnego, rozwój wolontariatu, jak również w ostateczności kierowanie do placówek zapewniających opiekę całodobową. Wskazana jest współpraca z samorządem miasta Siedlce umożliwiającą korzystanie również z innych form wsparcia w tym zakresie.
3. Do realizacji celów pomocy społecznej niezbędne jest zapewnienie odpowiedniego stanu zatrudnienia pracowników socjalnych. W gminie Siedlce liczącej na 31 grudnia 2014 roku - 17 512 mieszkańców, przy liczbie środowisk objętych pomocą - 437, powinno pracować w rejonach opiekuńczych 9 pracowników socjalnych. Należy dążyć do zapewnienia odpowiedniego stanu zatrudnienia pracowników socjalnych.
4. Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej wymaga zapewnienia środków finansowych na zatrudnienie asystentów rodziny i działania rodzin wspierających oraz współfinansowanie kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej.
5. Na efektywne realizowanie zadań w obszarze polityki społecznej ma wpływ dobra współpraca podmiotów działających na rzecz poprawy poziomu życia mieszkańców. Wskazana jest troska o tworzenie dobrego, przyjaznego klimatu do rozwoju współpracy, podejmowania działań interdyscyplinarnych instytucji niosących pomoc ludziom.
6. W związku z ograniczoną ilością środków finansowych na realizację zadań pomocy społecznej oraz wspierania rodziny i pieczy zastępczej, wskazane jest pozyskiwanie funduszy z dodatkowych źródeł.

III.13 Bezpieczeństwo publiczne.

Przestępczość na terenie gminy Siedlce

Gmina Siedlce ze względu na swoje położenie jest najbardziej zagrożoną przestępczymi gminą powiatu siedleckiego ziemskiego. W 2014 r. na jej terenie stwierdzono ogółem 205 przestępstw (w 2013 r. - 291), z czego wykryto 109. Ukształtowało to wskaźnik dynamiki na poziomie 70,4 oraz wskaźnik wykrywalności na poziomie 52,91 % (2013 – 63,23%).

Liczbę przestępstw stwierdzonych na terenie gminy Siedlce w poszczególnych kategoriach oraz ich wykrywalność w latach 2012-2014 przedstawia poniższa tabela.

Tab.16 Liczba przestępstw stwierdzonych na terenie gminy Siedlce

Kategoria przestępstwa	Przestępstwa stwierdzone		
	2012	2013	2014
Kradzież cudzej rzeczy, kradzież z włamaniem	98	163	82

Rozbój, kradzież rozbójnicza, wymuszenie rozbójnicze	3	9	1
bójka lub pobicie	3	1	2
Uszczerbek na zdrowiu	2	8	2
uszkodzenie mienia	4	25	12
Inne	49	72	106
OGÓŁEM	226	291	205

źródło: KMP

W omawianym okresie, w porównaniu do roku poprzedniego znacząco spadła liczba przestępstw uznawanych przez mieszkańców gminy za najbardziej dokuczliwe takich jak rozbój, kradzież rozbójnicza i wymuszenie rozbójnicze (dynamika 11,1%), kradzież z włamaniem i kradzież cudzej rzeczy (dynamika 50,3%), uszkodzenie rzeczy (dynamika 48,0%). Niewątpliwie, na tak znaczący spadek liczby kradzieży i kradzieży z włamaniem miały wpływ działania policjantów Komendy Miejskiej Policji w Siedlcach polegające na wyeliminowaniu w minionych dwóch latach dwóch grup przestępczych zajmujących się głównie kradzieżami z włamaniem do nowo budowanych domów jednorodzinnych oraz firm prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy Siedlce.

Wykroczenia i interwencje.

W roku 2014 na terenie gminy Siedlce odnotowano 328 czynów (w 2013 r.-292) w związku z którymi przeprowadzono czynności wyjaśniające w sprawach o wykroczenia. Do Sądu Rejonowego w Siedlcach skierowano 130 wniosków o ukaranie sprawców wykroczeń (w 2013 r.- 135). W 42 przypadkach na sprawców wykroczeń nałożono mandaty karne (w 2013 r.- 47). W przypadku zdarzeń o znamionach wykroczenia w 122 przypadkach czynności wyjaśniające zakończono odstąpieniem od kierowania wniosku o ukaranie do sądu. W roku 2013 w taki sposób zakończono 68 czynności wyjaśniających. Do najczęściej popełnianych wykroczeń, w których prowadzono czynności wyjaśniające należały wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji – 194, (w 2013 r. - 160) oraz wykroczenia przeciwko mieniu – 79 (w 2013 r. 75).

Tak jak w latach poprzednich, na terenie gminy Siedlce dominowały osoby naruszające głównie przepisy ustawy „Prawo o ruchu drogowym”.

Jak wynika z zapisów w elektronicznym Systemie Wspomagania Dowodzenie w 2014 r. policjanci KMP w Siedlcach na terenie gminy Siedlce podejmowali 978 interwencji policyjnych (2013 - 922), z czego 202 zakwalifikowano jako interwencje domowe (2013-176). Pozostałe interwencje miały miejsce na terenie prywatnym lub w miejscu publicznym. Mieszkańcy gminy Siedlce na przyjazd Policji czekali średnio 12,14 minut.

W omawianym okresie policjanci KMP w Siedlcach uczestniczyli w 120 spotkaniach w ramach grup roboczych, które dotyczyły procedury „Niebieskiej Karty” w sprawach prowadzonych wobec mieszkańców gminy Siedlce.

W policyjnych pomieszczeniach dla osób zatrzymanych KMP w Siedlcach umieszczono 93 osoby zamieszkałe na terenie gminy Siedlce, z czego 46 osób do spraw karnych, 36 osób do wytrzeźwienia oraz 11 osób do innych celów. Każdy przypadek umieszczenia osoby do wytrzeźwienia, pociągał za sobą konieczność przeprowadzenia kosztownych, finansowanych z budżetu Policji badań lekarskich osoby nietrzeźwej.

Bezpieczeństwo w ruchu drogowym

Dane statystyczne dotyczące bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie powiatu siedleckiego w tym gminy Siedlce w latach 2013 – 2014 obrazuje tabela 19.

Tab. 17 Bezpieczeństwo w ruchu drogowym

Gminy	2013			2014			Wzrost/spadek		
	l. wypadków drogowych	l. zabitych	l. rannych	l. wypadków drogowych	l. zabitych	l. rannych	l. wypadków drogowych	l. zabitych	l. rannych
Miasto Siedlce	30	0	36	31	1	38	1	1	2
Powiat siedlecki (bez gminy Siedlce)	41	12	53	41	11	60	0	-1	7
Gmina Siedlce	16	4	18	7	3	5	-9	-1	-13
OGÓŁE M	87	16	107	79	15	103	-8	-1	-4

źródło: KMP

W 2014 r. na terenie gminy Siedlce zaistniało 7 wypadków drogowych (2013-16), w których 3 osoby zginęły (2013-4), a 5 doznało obrażenia ciała (2013-18). Zauważalny jest znaczny spadek liczby wypadków jak również rannych.

Miejscowości na terenie gminy Siedlce, gdzie w latach 2013 - 2014 zanotowano wypadki drogowe przedstawia poniższa tabela.

Tab. 18 Miejscowości gminy, w których zanotowano wypadki drogowe

Miejscowości	2013			2014			Wzrost Spadek -/+		
	l. wypadków drogowych	l. zabitych	l. rannych	l. wypadków drogowych	l. zabitych	l. rannych	l. wypadków drogowych	l. zabitych	l. rannych
Ujrzanów	3	1	5	0	0	0	3-	1-	5-
Chodów	2	0	2	1	0	1	1-	0	1-
Opole	3	1	2	1	0	1	2-	1-	1-
Białki	0	0	0	1	1	0	1+	1+	0
Żelków Kolonia	2	0	5	0	0	0	2-	0	5-
Żabokliki	1	0	1	0	0	0	1-	0	1-
Iganie	0	0	0	1	0	1	1+	0	1+
Strzała	1	1	0	2	1	2	1+	0	2+
Grabianów	2	1	1	0	0	0	2-	1-	1-
Purzec	1	0	1	0	0	0	1-	0	-1

źródło: KMP

Tak jak w poprzednich latach najbardziej zagrożonymi rejonami gminy Siedlce są rejon, przez które przebiegają drogi wylotowe z Siedlec w kierunku, Terespol, Warszawy, Garwolina, Węgrowa i Sokołowa Podlaskiego oraz obwodnica Siedlec.

Przyczynami stwierdzonych wypadków były w zdecydowanej większości: nadmierna prędkość, niewystarczająca ilość wydzielonych poboczy dróg dla pieszych, niezachowanie należytej ostrożności przez użytkowników dróg a w szczególności brak wyobraźni i brawura uczestników ruchu.

Mając na względzie bezpieczeństwo użytkowników dróg w 2014 roku policjanci KMP w Siedlcach prowadzili szereg akcji i działań kontrolnych takich jak: „PRĘDKOŚĆ” - ukierunkowanych na ujawnianiu osób naruszających dopuszczalną prędkość w obszarach zabudowanych, „ALKOHOL i NARKOTYKI”- eliminujących z ruchu kierujących pod wpływem alkoholu lub podobnie działających środków, „NIECHRONIENI UCZESTNICY RUCHU” - ukierunkowanych na ochronę pieszych oraz przeprowadzono szereg masowych kontroli trzeźwości w ramach akcji „Trzeźwy poranek”.

Realizując zadania związane z nadzorem nad organizacją ruchu i właściwym oznakowaniem dróg na terenie gminy na bieżąco współpracowano z zarządcami dróg poszczególnych kategorii.

Działalność profilaktyczna

W latach 2012 - 2014 policjanci pionu prewencji KMP w Siedlcach realizując rządowy program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniej” prowadzili działania profilaktyczne. Podejmowane przedsięwzięcia z zakresu edukacji i profilaktyki miały na celu redukcję skali zjawisk, które budzą powszechny sprzeciw i poczucie zagrożenia i były zgodne z przyjętą „Strategią Rozwoju Kraju 2007-2015”, którego jednym z priorytetów jest „Budowa zintegrowanej wspólnoty społecznej i jej bezpieczeństwa”.

W ramach przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości wśród nieletnich, policjanci KMP w Siedlcach prowadzili systematyczną działalność profilaktyczną w szkołach podstawowych, gimnazjalnych i średnich z terenu powiatu siedleckiego w tym również gminy Siedlce. W trakcie prowadzonych pogadanek i prelekcji przybliżano słuchaczom zasady odpowiedzialności prawnej na gruncie *Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich*, *Kodeksu Karnego* oraz *Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii*, bezpiecznego poruszania się po Internecie. Młodsze dzieci natomiast zapoznano z zasadami zachowania na drodze, na podwórku, podczas prac rolnych i w kontaktach z obcymi oraz z zadaniami i strukturą instytucji stojących na straży porządku prawnego w Polsce. Osobną grupą były osoby starsze, które uczulane były na wszelkiego rodzaju próby wyłudzeń i oszustw. Policjanci KMP w Siedlcach w LATACH 2012 - 2014 realizowali m.in. niżej wskazane przedsięwzięcia profilaktyczne:

W związku z powtarzającymi się przestępstwa metodą na tzw. „wnuczka” i „policjanta”, policjanci KMP w Siedlcach w ramach kampanii społecznej pn. „Bezpieczny Senior” przeprowadzili szereg spotkań z osobami starszymi w trakcie których przytaczano przykłady działania oszustów oraz informowano o sposobach prawidłowego zachowania się w takich sytuacjach. Ponadto osobom starszym przekazywano informacje na temat innych przestępstw, które dotyczą osoby w okresie „jesieni życia”. Omówiono tu m. in. przestępstwa znęcania się nad członkami rodziny.

Komenda Miejska Policji w Siedlcach na przełomie kwietnia-września 2012-2014 w ramach prowadzonej pod patronatem Towarzystwa Ubezpieczeń "UNIQA" SA z/s w Łodzi Oddział w Siedlcach akcji „Oznakuj swój rower”, na bieżąco znakowała

rowery. Łącznie oznakowano w 2012 - 342 rowery, w 2013 – 107 rowerów a w 2014 - 385 rowerów.

Mając na uwadze poprawę bezpieczeństwa, szczególnie wśród młodzieży, policjanci z siedleckiej komendy organizowali w okresie wakacyjnym rajd rowerowy propagujący bezpieczne zachowania na drodze. Rajdy rozpoczynały się w Siedlcach i przebiegały przez miejscowości gminy Siedlce oraz gmin ościennych. W trakcie roku szkolnego przeprowadzano w szkołach konkurs „Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego”.

W roku 2014 r. (wzorem lat ubiegłych) policjanci KMP w Siedlcach wspólnie z pracownikami PKP PLK S.A. z Siedlec oraz pracownikami Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego w Siedlcach na niestrzeżonych przejazdach kolejowych w powiecie siedleckim przeprowadzili działania profilaktyczne w ramach akcji "Bezpieczny przejazd". W ramach ww. działań na przejeździe kolejowym przy ul. Sokołowskiej w Siedlcach przeprowadzono symulację wypadku z udziałem samochodu i pociągu oraz pokaz współdziałania służb ratunkowych na miejscu zdarzenia. Wiedza, którą wynieśli, przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa podczas korzystania z dróg, w tym w drodze do szkoły.

Na terenie gminy działają cztery ratownicze jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej: - OSP Pruszyń, OSP Pruszynek, OSP Nowe Opole – jednostki włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego, OSP Błogoszcz.

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

Bardzo ważnym elementem przeciwdziałania zagrożeniom jest edukacja oraz szeroko rozumiana profilaktyka. Podczas imprez lokalnych takich jak festynów, spotkań, debat społecznych, policjanci powinni uświadamiać mieszkańcom, jak ważną rolę odgrywa zabezpieczenie własnego mienia, jaki wpływ na bezpieczeństwo ma oświetlenie ulic czy strategicznych skrzyżowań.

Duże znaczenie dla bezpieczeństwa mieszkańców gminy ma również oznakowanie ich domów. Brak takiego oznakowania utrudnia akcje takich służb jak pogotowie ratunkowe, straż pożarna i policja. Dla poprawy bezpieczeństwa mieszkańców ważne jest wykaszanie traw, usuwanie gałęzi, które utrudniają widoczność oraz utrzymanie w dobrym stanie nawierzchni dróg.

Ważną rolę odgrywa współpraca policji z dyrektorami szkół, radami sołeckimi oraz pracownikami socjalnymi przy realizacji programów profilaktycznych, czy edukacja osób starszych w ramach kampanii społecznej "Bezpieczny Senior".

III.14 Infrastruktura, transport i komunikacja.

Na jakość i poziom życia oraz rozwój działalności gospodarczej ma wpływ infrastruktura techniczna. Obecnie gmina jest całkowicie telefonizowana, poza tym wszyscy mieszkańcy mogą korzystać z bieżącej wody, której ujęcia znajdują się w Stoku Lackim, Purzecu, Żaboklikach, Ujrzanowie oraz Siedlcach. Wszystkie ujęcia w gminie są administrowane i konserwowane przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Siedlcach, którego gmina Siedlce jest współwłaścicielem.

Gaz płynie do kuchенок w 75% gospodarstw. Jednak od kilku lat gmina nie może inwestować w sieci gazowe, energetyczne i ciepłownicze, mogą to robić jedynie wyspecjalizowane spółki.

Na 2015 rok zaplanowane jest zakończenie kanalizacji gminy. To obowiązek, który nakłada na samorządy członkostwo w Unii Europejskiej. Polska musi dostosować się do przepisów w dziedzinie ochrony środowiska poprzez między innymi rozbudowę i modernizację systemów kanalizacyjnych oraz budowę oczyszczalni

ścieków, które będą spełniały najwyższe wymogi ochrony środowiska. Z punktu widzenia mieszkańców gminy najważniejsze jest to, że inwestycje pomogą im rozwiązać problem nieczystości w domach. Na dzień 31 grudnia 2014 r. 12 miejscowości w gminie było skanalizowanych, w 5 miejscowościach trwają nadal prace związane z budową instalacji kanalizacyjnej, w 13 miejscowościach na chwilę obecną nie są planowane takie inwestycje. Miejscowości te mają bardzo rozproszoną zabudowę, budowa instalacji kanalizacyjnej wymagałaby bardzo wysokich nakładów finansowych - z tego względu rozważane jest zakładanie przydomowych oczyszczalni ścieków.

Na sieć dróg w gminie Siedlce składają się drogi: publiczne o łącznej długości 98 km oraz wewnętrzne – ok. 150 km.

W ramach zadań związanych z utrzymaniem sieci prowadzony jest między innymi przegląd stanu dróg, ponadto na wiosnę wykonywane są remonty nawierzchni. Do zadań gminy należy też zarządzanie infrastrukturą techniczną w pasie drogowym i jego utrzymanie (rowy, nawierzchnie gruntowe, pobocza) oraz realizacja funduszy sołeckich w zakresie bieżącego utrzymania dróg. W ramach działań inwestycyjnych prowadzone są następujące działania: budowa i modernizacja dróg, budowa systemów ich odwadniania, budowa chodników dla pieszych, budowa ścieżek rowerowych, realizacja funduszy sołeckich w zakresie budowy dróg.

W latach 2012-2014 wyasfaltowano 7,5 km dróg, wykonano stabilizację około 10 km dróg gruntowych cementem. Wybudowano 2,7 km dróg oraz 0,96 km chodników.

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

W celu zapewnienia prawidłowego rozwoju gospodarczego gminy oraz zwiększenia bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego konieczna jest kontynuacja rozbudowy i modernizacji gminnej sieci drogowej.

III.15. Ochrona środowiska .

Gmina Siedlce opracowała „Program ochrony środowiska dla Gminy Siedlce na lata 2009-2012 ”, przyjęty Uchwałą Nr XXXVI/251/2009. Dokument ten zawiera diagnozę, wskazuje niezbędne działania w celu utrzymania dalszej poprawy stanu środowiska. Gmina Siedlce należy do obszarów o wysokich walorach przyrodniczych. Przeprowadzona w roku 1992 inwentaryzacja przyrodnicza gminy wykazała, że na tym terenie lokalnie występują obszary o bardzo wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych. Dolina Liwca łącznie ze stawami siedleckimi została zaliczona do obszarów przyrodniczych o randze krajowej ,a fragmenty doliny Muchawki (z rezerwatem Gołobórz) i uroczysko leśne Chodów do obszarów o randze regionalnej. Wyznaczono ponadto 6 obszarów o randze lokalnej:

- Siedlecko-Węgrowski Obszar Chronionego Krajobrazu utworzony w roku 1986, obejmujący zachodnią i częściowo południową część gminy,
- rezerwat florystyczny Gołobórz powołany w 1982 r.,
- siedem pomników przyrody, w tym aleja modrzewiowa licząca 17 okazów i pomnik powierzchniowy chroniący stanowiska rzadkich roślin,
- dwa dworskie parki zabytkowe w Stoku Lackim Folwark i Ostrówku
- park wiejski w Żelkowie Kolonii.

Obszar gminy Siedlce znajduje się w dorzeczu Bugu. Odwadniany jest przez rzekę Liwiec i jej dopływy: Muchawkę, Kostrzyn (poza terenem gminy) i Helenkę.

Największymi zbiornikami wód powierzchniowych są stawy rybne w Golicach i Starej Wsi Rybakówka oraz zbiornikiem retencyjnym na rzece Muchawka.

Na podstawie art. 4 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz. U. Z 2013 r. poz. 21,228 z późn. zm.) Uchwałą Nr XXVIII/248/2013 Rady Gminy Siedlce został przyjęty Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Siedlce. Na jego podstawie wprowadzono zasady ogólne w zakresie prowadzenia selektywnego zbierania i odbierania odpadów. Gmina Siedlce prowadziła odbiór odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych zlokalizowanych na terenie gminy. Na dzień 31.12.2014 r. objętych systemem zostało 4560 nieruchomości zamieszkałych.

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

Dzięki prowadzonej gospodarce odpadami zmniejszyła się liczba nielegalnych wysypisk śmieci, co przyczyniło się do poprawy stanu czystości środowiska naturalnego. Niezbędne jest prowadzenie ciągłej edukacji ekologicznej zmierzającej do podniesienia poziomu świadomości społecznej w zakresie dbania o środowisko naturalne oraz prowadzenie działalności kontrolnej. Przyczyni się to do poprawy stanu środowiska oraz eliminacji negatywnych zachowań, takich jak: palenie plastiku, zaśmiecanie lasów, zanieczyszczanie gleby i zbiorników wodnych oraz wypalanie traw. W bieżącym 2015 r. trwają prace nad kolejnym programem ochrony środowiska dla gminy Siedlce.

IV. Diagnoza sytuacji społecznej wraz z wnioskami końcowymi.

Opracowywanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych opiera się na założeniu i koncepcji poprawy sytuacji w gminie. Konieczne jest poznanie opinii mieszkańców, dlatego też do pracy nad dokumentem zaangażowana została społeczność lokalna.

Materiałem wyjściowym do prac nad Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla gminy Siedlce na lata 2015-2020, była analiza sprawozdawczości Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siedlcach, Ocena zasobów pomocy społecznej na rok 2014, dane z Urzędu Gminy Siedlce, Powiatowego Urzędu Pracy w Siedlcach, Komendy Miejskiej Policji w Siedlcach.

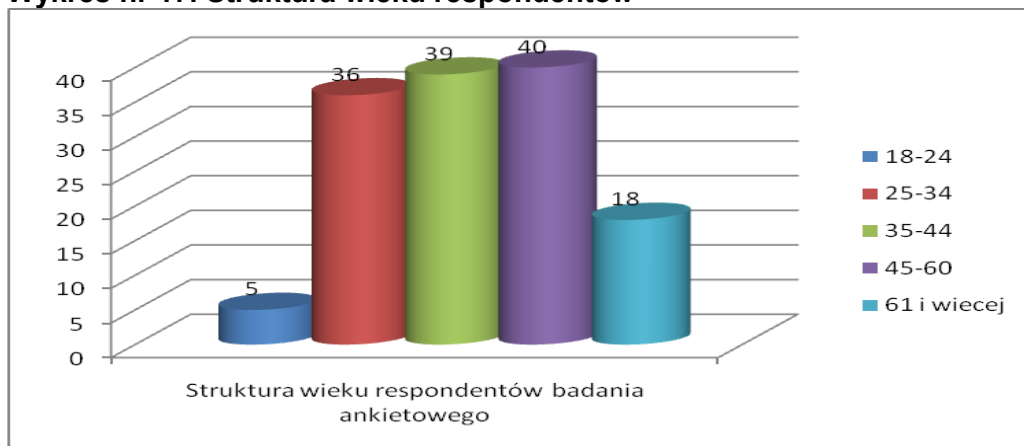
Ponadto przeprowadzono badania ankietowe wśród mieszkańców gminy. Ankietowani stanowili grupę reprezentującą dorosłych mieszkańców gminy Siedlce w każdym przedziale wiekowym, w każdej formie aktywności zawodowej oraz o różnych poziomach wykształcenia. Dzięki tak dobranej grupie respondentów uzyskano pogląd na aktualne problemy społeczne istniejące w gminie, z jakimi borykają się mieszkańcy wszystkich grup społecznych. Każda osoba miała możliwość wypowiedzenia się co do istniejących problemów społecznych, jak również naświetlenia problemów ukrytych, które utrudniają prawidłowe funkcjonowanie w społeczeństwie.

Od 24 kwietnia do 25 maja 2015 r. została przeprowadzona ankieta badająca opinie mieszkańców gminy Siedlce na temat występujących problemów społecznych w gminie. Respondenci zostali wybrani w sposób losowy. Badaniami objęto między innymi: radnych i sołtysów, rodziców uczniów zespołów oświatowych, klientów Urzędu Gminy. Przygotowano 175 ankiet, zwrócono 143 wypełnione ankiety. W rezultacie w badaniach wzięło udział 143 mieszkańców.

Wśród respondentów większość stanowiły kobiety - 99, co stanowi 69 %, oraz 41 mężczyzn, co stanowi 29 % ogólnej liczby ankietowanych, trzy osoby nie

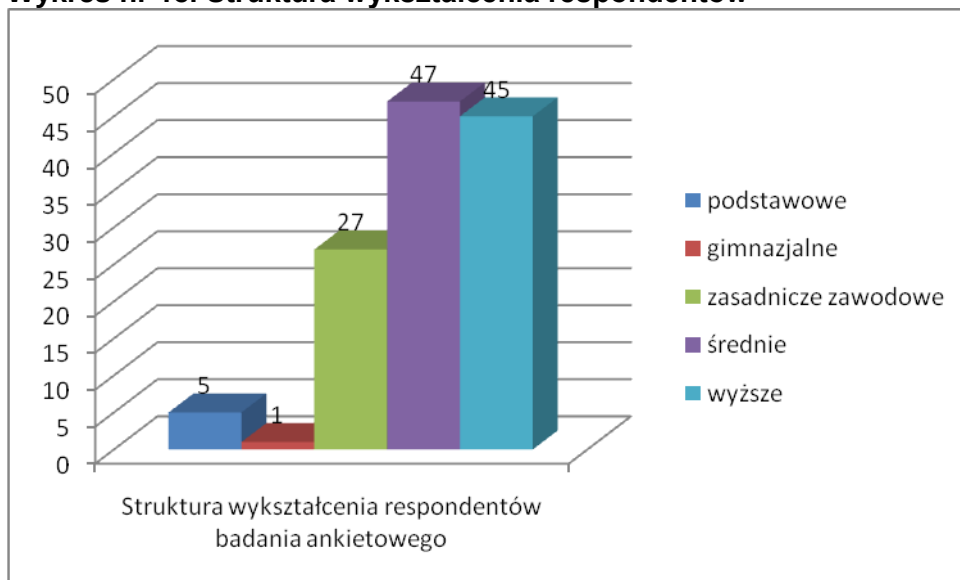
zaznaczyły swojej płci, dlatego powyższe liczby nie sumują się. Zauważyć należy, że respondenci niezbyt dokładnie wypełniali ankiety, co skutkuje tym, że nie wszystkie dane sumują się. Z analizy danych wynika, że ponad połowa badanych legitymuje się wykształceniem średnim lub wyższym.

Wykres nr 17. Struktura wieku respondentów

Źródło: Opracowanie własne

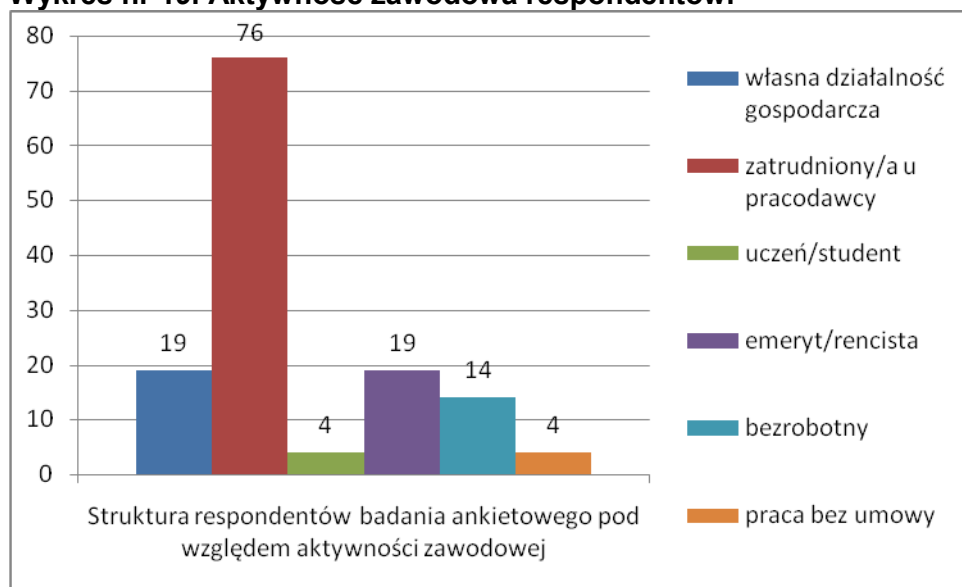
Wykres nr 18. Struktura wykształcenia respondentów

Źródło: Opracowanie własne.

Zdecydowana większość respondentów zatrudniona jest u pracodawcy. Ponad 13% badanych prowadzi własną działalność gospodarczą, a ponad 13% - to emeryci i renciści. Wśród badanych znalazły się także osoby bezrobotne, które stanowiły niespełna 10%. Niewielki był udział uczniów i studentów oraz osób pracujących bez umowy. Tak duży przekrój badanych grup społecznych pozwala sądzić o szerokim spojrzeniu na problemy społeczne.

Wykres nr 19. Aktywność zawodowa respondentów.

Źródło: Opracowanie własne.

Jak wynika z analizy ankiet, do najważniejszych problemów społecznych widzianych oczami mieszkańców gminy Siedlce zalicza się bezrobocie, alkoholizm, ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwałą lub ciężką chorobę, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i przemoc w rodzinie. Dla potrzeb niniejszej strategii uwzględniono skumulowane problemy społeczne, które są ze sobą powiązane: ubóstwo i bezrobocie, długotrwała choroba i niepełnosprawność.

Wykres nr 20. Kolejność rozwiązywania problemów społecznych wg respondentów

Źródło: Opracowanie własne

Tab. 19 Struktura odpowiedzi na pytanie: „Czy dostrzega Pan/Pani w gminie niżej wymienione problemy społeczne?”

Struktura odpowiedzi na pytanie: „Czy dostrzega Pan/Pani w gminie niżej wymienione problemy społeczne?”

Problem społeczny	Tak	Nie	Nie wiem
Bezdomność	19	81	37
Ubóstwo	76	33	25
Bezrobocie	133	8	10
Alkoholizm lub narkomania	104	19	19
Sieroctwo	28	51	56
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych	68	32	41
Niepełnosprawność	76	32	31
Długotrwała lub ciężka choroba	70	28	39
Trudności w integracji cudzoziemców	19	55	76
Braki w ochronie macierzyństwa lub wielodzietności	44	42	52
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	14	86	38
Zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe	38	49	45
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	22	46	69
Handel ludźmi	15	37	48
Przemoc w rodzinie	66	34	45
Inne:	6	7	9
<i>niedbalstwo</i>	3	0	0
<i>Opieka nad osobami starszymi</i>	1	0	0
<i>Brak integracji społeczeństwa na wsi</i>	1	0	0
<i>Wykorzystywanie ludzi w zakładzie pracy</i>	1	0	0

Źródło: Opracowanie własne

Tab. 20 Liczba rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siedlcach w latach 2012-2014.

Rok	Ogółem I. rodzin korzystająca ze świadczeń pomocy społecznej	Ogółem I. rodzin korzystająca ze świadczeń pieniężnych pomocy społecznej
2012	445	341
2013	449	374
2014	437	372

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2014 r.

Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siedlcach świadczy o dużym rozmiarze zubożenia społeczeństwa gminy

Siedlce. W 2014 roku z różnych form świadczeń z pomocy społecznej skorzystało łącznie 437 rodzin, w tym 1327 osób, stanowi to prawie 8% mieszkańców gminy.

Tab. 21 Powody przyznawania świadczeń pomocy społecznej w GOPS

		Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
POWODY PRYZNANIA POMOCY				
1	Ubóstwo	404	393	373
2	Bezrobocie	234	220	252
3	Niepełnosprawność	170	162	158
4	Długotrwała lub ciężka choroba	163	150	158
5	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, w tym rodziny: wielodzietne i niepełne	34	8	7
6	Alkoholizm	10	3	6
7	Potrzeba ochrony macierzyństwa	135	111	89
8	W tym wielodzietność	70	76	69
9	Bezdomność	3	1	5
10	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	7	2	5
10	Zdarzenia losowe	4	1	2
11	Sieroctwo	0	0	2
12	Przemoc w rodzinie	2	3	2

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2014 r.

Jak wynika z analizy najliczniejszą grupą klientów są rodziny z problemem ubóstwa (do takich rodzin zaliczamy rodziny, w których dochód na osobę w rodzinie jest poniżej lub równy kryterium dochodowemu), drugim znaczącym problemem jest bezrobocie, kolejnym - niepełnosprawność i długotrwała choroba.

IV.1 Ubóstwo.

Opis i wnioski:

Ubóstwo to stan uwarunkowany najczęściej niewystarczającą wysokością dochodów, powodujący brak możliwości zaspokojenia niezbędnych potrzeb jednostki, a w przypadku dłuższego okresu utrzymywania się zagrażający wykluczeniem społecznym. Tym samym ubóstwo określa się jako stan, w którym jednostka czy grupa odczuwa brak dostatecznych środków do życia, a w związku z tym nie ma zaspokojonych podstawowych potrzeb. Pod pojęciem „podstawowych potrzeb” należy przyjąć ujęcie potrzeb zgodnie z ustawą o pomocy społecznej na których uzupełnienie czy pokrycie można przyznać świadczenia pieniężne z pomocy społecznej, tj.: żywność, opał, schronienie, leki i leczenie, odzież. W każdym przypadku przyznawania pomocy pieniężnej osobom czy rodzinom, których dochód nie przekracza ustalonego w ustawie kryterium dochodowego należy uznać iż osoba czy też rodzina dotknięta jest ubóstwem. Należy zauważyć, iż ubóstwo nie wynika jedynie z krótkotrwałego pogorszenia się sytuacji finansowej rodzin, lecz zaczyna nabierać cech trwałości.

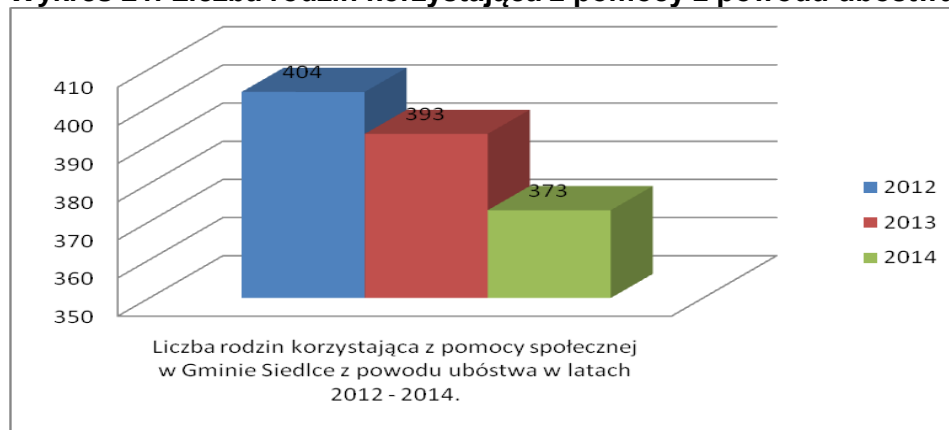
W opinii mieszkańców gminy Siedlce ubóstwo zajmuje trzecie miejsce wśród problemów społecznych. Z analizy sprawozdawczości GOPS wynika, że problem ubóstwa to najważniejsza kwestia społeczna w gminie Siedlce i z tego powodu mieszkańcy korzystają z pomocy społecznej. Na 437 rodzin aż 373 korzysta z pomocy finansowej z powodu ubóstwa, co stanowi 85,35% ogółu rodzin korzystających z pomocy. Chociaż w stosunku do roku 2012 liczba osób

korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w 2014 roku zmalała o 7,67%, to nie jest jednoznaczne z faktyczną poprawą sytuacji materialnej rodzin, ale wiąże się z podwyższeniem wysokości minimalnej płacy oraz pozostawieniu na tym samym poziomie kryterium dochodowego pomocy społecznej.

Pomimo podejmowania dotychczasowych działań w zakresie prowadzenia aktywnej polityki społecznej (realizacja projektów z POKL, współpracy z instytucjami) - problem ubóstwa dotyka nadal znaczną część mieszkańców gminy, na co wpływa również sytuacja gospodarcza kraju, bariery w rozwoju drobnej przedsiębiorczości, czy niechęć do tworzenia podmiotów ekonomii społecznej.

W latach 2012 - 2014 problem ubóstwa, który był powodem ubiegania się o pomoc w Ośrodku Pomocy Społecznej w Siedlcach przedstawia poniższy wykres:

Wykres 21. Liczba rodzin korzystająca z pomocy z powodu ubóstwa.

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2014 r.

Do najważniejszych instytucji zajmujących się kwestią ubóstwa zaliczamy jednostki samorządowe gminy, w tym ze szczególnym uwzględnieniem Ośrodka Pomocy Społecznej oraz organizacji pozarządowych. Rodziny o niskich dochodach otrzymują wsparcie w formie:

- pomocy finansowej, rzeczowej, dożywiania, zakupu posiłków,
- pracy socjalnej,
- uczestnictwa w projektach współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego,
- stypendiów socjalnych dla najuboższej młodzieży,
- preferencji dla rodzin wielodzietnych (Karta Dużej Rodziny).

Charakterystyka poziomów intensywności problemu społecznego:

Zaproponowany poniżej trójpodział jest wstępem do zmiany postrzegania problemów społecznych oraz przejścia z działań interwencyjnych na rzecz działań aktywizujących przypisanych konkretnym grupom potrzebujących w zależności od poziomu dotykającego ich problemu.

Poziom niski (1)

Ubóstwo dochodowe, płytkie, wyrażające się w braku możliwości zaspokojenia bieżących potrzeb gospodarstwa domowego.

Poziom średni (2)

Utrwalone ubóstwo dochodowe, wyrażające się niskim dochodem oraz np. złymi warunkami mieszkaniowymi lub niedostatecznym wyposażeniem gospodarstwa domowego, ograniczoną konsumpcją i ograniczonym udziałem w życiu społeczności lokalnej (np. brak możliwości opłacenia dziecku wyjazdu na wycieczkę szkolną lub wypoczynku wakacyjnego); narażenie na zjawiska patologii społecznej w wymiarze indywidualnym i grupowym (rodzinnym). Brak umiejętności samodzielnej poprawy sytuacji. Zagrożenie wykluczeniem społecznym.

Poziom wysoki (3)

Trwałe ubóstwo dochodowe, stała ekspozycja na zjawiska patologii społecznej w wymiarze indywidualnym i grupowym (rodzinnym); zagrożenie bezdomnością, złe warunki mieszkaniowe, zła sytuacja rodzinna, pogarszający się stan zdrowia przy niskim poziomie higieny zdrowotnej. Brak prób samodzielnej poprawy sytuacji. Podleganie procesom wykluczenia społecznego.

Prognoza i rekomendacje:

Nie podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia zjawiska ubóstwa spowoduje nasilenie problemu.

Jednym z istotnych działań jest rozbudzanie aktywności społeczno-zawodowej osób i rodzin dotkniętych tym problemem. Istotne jest dążenie do zmiany świadomości społecznej w zakresie wzrostu motywacji do podejmowania działań zmierzających do poprawy sytuacji życiowej. Celowa jest też współpraca samorządu z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami na rzecz aktywnej integracji oraz wspieranie rozwoju podmiotów ekonomii społecznej.

Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
▪ Rozwój pracy socjalnej w zakresie przeciwdziałania ubóstwu; ▪ Dostrzeganie potrzeby działań w obszarze aktywnych form pomocy i integracji społecznej; ▪ Dostrzeganie możliwości efektywnej współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie przeciwdziałania ubóstwu; ▪ Korzystanie z zatrudnienia subsydiowanego (prace interwencyjne, społecznie użyteczne);	▪ Ograniczona liczba miejsc pracy ▪ Szara strefa ▪ Niska aktywność mieszkańców w podejmowaniu inicjatyw integracji zawodowej i społecznej ▪ Uwarunkowania prawne ograniczające rozwój drobnej przedsiębiorczości, ▪ Brak uwarunkowań sprzyjających rozwojowi podmiotów ekonomii społecznej;
SZANSE	ZAGROŻENIA
▪ Realizacja programów ograniczających problem ubóstwa; ▪ Rozwój podmiotów ekonomii społecznej na terenie gminy; ▪ Możliwość korzystania z zatrudnienia subsydiowanego	▪ Skromne zasoby finansowe na prowadzenie aktywnej polityki społecznej w zakresie ograniczania ubóstwa; ▪ Niski stopień motywacji do podjęcia zatrudnienia (osobom nieaktywnym)

(prace interwencyjne, społecznie użyteczne, roboty publiczne);	zawodowo czasami nie „opłaca się pracować”); ■ Zbyt mała ilość staży, prac interwencyjnych itp.
--	--

IV.2 Bezrobocie.

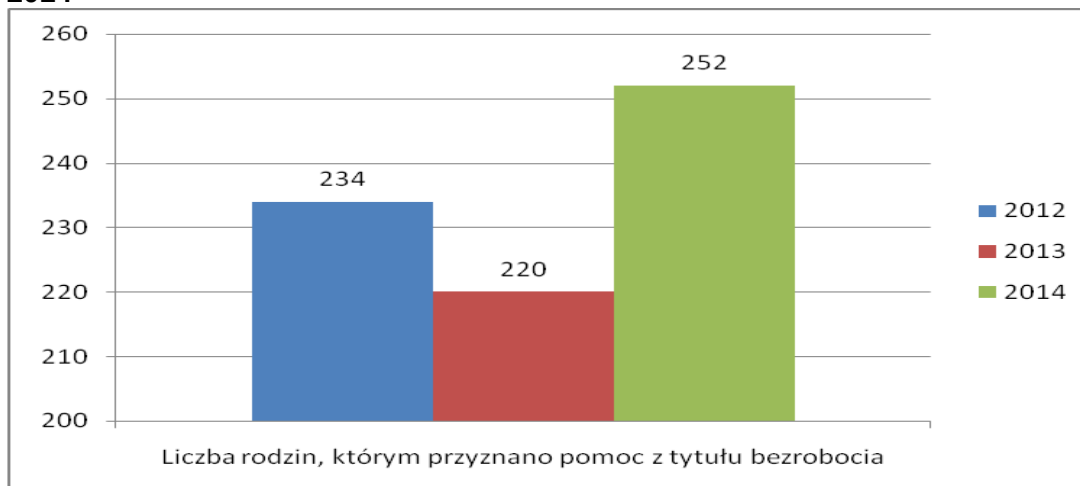
Opis i wnioski:

W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy – osoba bezrobotna to osoba niezatrudniona i niewykonywująca innej pracy zarobkowej, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującego w danym zawodzie lub służbie, nieucząca się w szkole w systemie dziennym, zarejestrowana we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) Powiatowym Urzędzie Pracy.

Na koniec 2014 r. w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Siedlcach zarejestrowane były 703 osoby bezrobotne z terenu gminy Siedlce. Spośród ogólnej liczby bezrobotnych z gminy Siedlce z prawem do zasiłku zarejestrowanych było 100 osób, tj. 14,2% ogółu zarejestrowanych. Z danych PUP wynika, że w latach 2012 – 2014 I. bezrobotnych zmniejszyła się aż o 18,5%, tj. o 160 osób. Spadek bezrobocia spowodowany był m.in. wzrostem inwestycji w gospodarce, nakładem środków pozyskanych z funduszy UE oraz odpływem fachowej siły roboczej do krajów UE, a co za tym idzie zwiększoną potrzebą zatrudniania.

Brak pracy powoduje obniżenie warunków życia ludności, zaś długotrwałe pozostawanie bez pracy dodatkowo zmniejsza szanse na znalezienie zatrudnienia oraz powoduje stałe obniżanie się standardu życia, a także rozszerzanie się obszaru patologii społecznej. Problem bezrobocia dotyczy nie tylko osoby nim dotkniętej, lecz także całej rodziny. Pojawia się również groźba przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorców osobowych, a w konsekwencji dziedziczenia statusu bezrobotnego. Bezrobocie zwłaszcza to długotrwałe jest od wielu lat jednym z głównych czynników trudnej sytuacji życiowej a tym samym powodem korzystania osób/rodzin z pomocy społecznej.

Wykres 22. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezrobocia w latach 201-2014

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2014 r.

Brak zatrudnienia negatywnie wpływa nie tylko na ekonomiczną kondycję rodzin, ale także na pozamaterialne kwestie życia rodzinnego. Długotrwałe pozostawanie bez

pracy oraz niemożność znalezienia ponownego zatrudnienia powoli i systematycznie pozbawiają człowieka poczucia własnej wartości. Stres i utrata stabilizacji powodują często niemożność podejmowania racjonalnych, a bardzo często jakichkolwiek decyzji, pojawia się apatia i zniechęcenie, które mają negatywny wpływ na funkcjonowanie całej rodziny.

Charakterystyka poziomów intensywności problemu społecznego:

Dla celów projektu przyjęta została definicja kwestii bezrobocia opierająca się na kryterium braku pracy w momencie stania się klientem OPS, choć niekoniecznie pozostawania w rejestrach powiatowych urzędów pracy przez cały okres korzystania z usług i świadczeń pomocy społecznej z tytułu bezrobocia.

Poziom niski (1)

Osoba bezrobotna, czyli niepracująca, aktywnie poszukująca zatrudnienia w ciągu ostatniego miesiąca oraz gotowa podjąć pracę w ciągu najbliższych dwóch tygodni.

Nie występuje efekt zniechęcenia bezskutecznym poszukiwaniem zatrudnienia

Poziom średni (2)

Osoba zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotna stosująca głównie bierne metody poszukiwania zatrudnienia. Osoba bezrobotna średniookresowo. Osoba doświadczająca „pułapki bezrobocia”.

Poziom wysoki (3)

Osoba pozostająca bez pracy długookresowo, zniechęcona poszukiwaniem zatrudnienia. Nie pracuje od co najmniej dwóch lat. Nie współpracuje ze służbami zatrudnienia. Osoba o niskim poziomie zatrudnialności. Osoba doświadczająca „pułapki bierności”.

Prognoza i rekomendacje:

Na problem bezrobocia wpływa wiele czynników: zarówno polityka państwa w skali makro jak i również polityka lokalna zmierzająca do zmniejszenia poziomu bezrobocia. Podejmowanie działań w tym kierunku przyczyni się do ograniczania tego zjawiska.

Wskazana jest współpraca samorządu z pracodawcami, instytucjami rynku pracy oraz organizacjami w celu wsparcia tworzenia miejsc pracy, strefy przedsiębiorczości, udogodnień dla przedsiębiorców, a także organizowanie cyklicznych spotkań z przedsiębiorcami. Ważne jest także tworzenie platformy współpracy, w celu dostosowania doradztwa zawodowego w szkołach, ukierunkowanego na orientację zawodową młodzieży, zgodną z potrzebami rynku pracy.

Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
▪ Wzrastający poziom wykształcenia i kwalifikacji zawodowych społeczeństwa ▪ Wzrost mobilności zawodowej osób poszukujących pracy ▪ Wzrost świadomości w zakresie konieczności pogłębiania wiedzy i podnoszenia kwalifikacji zawodowych	▪ Niedopasowanie kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy ▪ Słaba pozycja zawodowa kobiet oraz osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia ▪ Atrakcyjność szarej strefy ▪ Bariery utrudniające aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych

Możliwości pogłębiania i podnoszenia kwalifikacji zawodowych poprzez uczestnictwo w różnych pozaszkolnych formach kształcenia	
SZANSE	ZAGROŻENIA
- Współpraca partnerów lokalnego rynku pracy min. samorządu lokalnego, urzędu pracy, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców, instytucji szkoleniowych - Otwarta postawa samorządu w zakresie rozwoju działalności gospodarczej na terenie gminy	- Wysokie koszty zatrudnienia pracowników - Niedopasowanie struktury kształcenia do potrzeb rynku pracy - Emigracja ludzi wykształconych poza region - System prawny pomocy społecznej sprzyjający kształtowaniu pasywnych postaw

IV.3 Niepełnosprawność i długotrwała choroba.

Opis i wnioski:

Osoby z niepełnosprawnością mają długotrwale naruszoną sprawność fizyczną, umysłową, intelektualną lub w zakresie zmysłów co może, w oddziaływaniu z różnymi barierami, utrudniać im pełny i skuteczny udział w życiu społecznym, na zasadzie równości z innymi osobami (Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych).

Od lat istotnym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej jest także długotrwała choroba, określana z medycznego punktu widzenia jako choroba przewlekła. Problem ten jest porównywalny pod względem natężenia występowania do problemu bezrobocia, jednak jego skutki są o wiele trudniejsze do wyeliminowania, ponieważ w znacznie mniejszym stopniu zależą od samej osoby, a ponadto wymagają znacznych nakładów finansowych przez długi czas. W wielu przypadkach problem ten jest nierozwiązywalny, bowiem choroba przewlekła, wiąże się przede wszystkim z tym, że dolegliwości zdrowotne nie mijają, a wręcz przeciwnie czasem utrzymują się latami albo nasilają się w miarę upływu czasu i kończą się zaliczeniem osoby do stopnia niepełnosprawności. Często dochodzi do zaniechania leczenia z powodu obawy przed utratą pracy i pojawienia się ubóstwa.

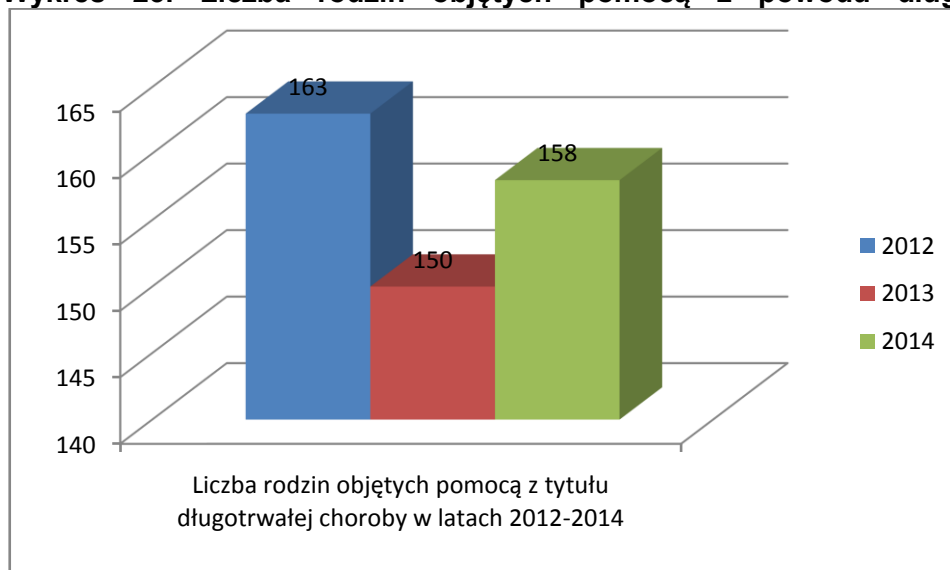
Osoby ciężko lub długotrwale chore borykają się z utrudnionym dostępem do specjalistycznej opieki medycznej, wysokimi kosztami leczenia oraz brakiem środków finansowych. W wyniku pozostawania bez pracy są narażone na wykluczenie społeczne.

W gminie Siedlce z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności skorzystało: w 2012 r. 490 rodzin, w tym 1329 osób w rodzinach oraz z powodu długotrwałej choroby skorzystało 471 rodzin, w tym 1367 osób w rodzinach. Z powodu niepełnosprawności z zasiłku okresowego w latach 2012-2014 skorzystało 46 osób na kwotę 53. 856 zł oraz dla 57 osób został wypłacony zasiłek okresowy z powodu długotrwałej choroby na kwotę 51.533 zł.

Problemy związane z niepełnosprawnością i długotrwałą chorobą, to również zapotrzebowanie na usługi społeczne, chociażby usługi opiekuńcze,

specjalistyczne usługi opiekuńcze, terapię, uczestnictwo w ośrodkach wsparcia. Grupami korzystającymi z pomocy z powodu niepełnosprawności i długotrwałej choroby są również osoby uzależnione, chore psychicznie.

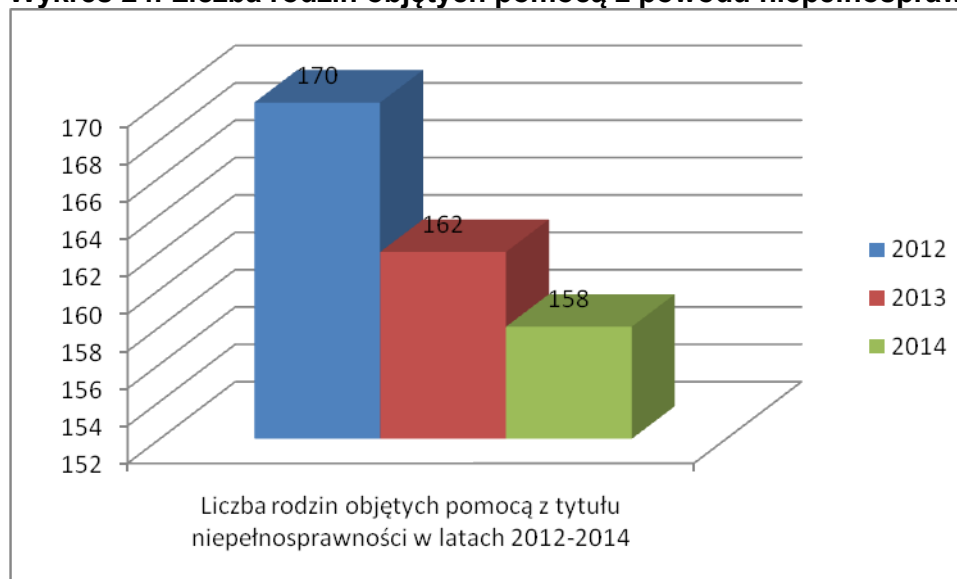
Wykres 23. Liczba rodzin objętych pomocą z powodu długotrwałej choroby

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2014 r.

Wsparcie w postaci zasiłków stałych i celowych kierowane jest w szczególności do osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych. Wsparcie to obejmuje dofinansowanie do leków i kosztów leczenia, przyznawane są usługi opiekuńcze a także wydawane jest skierowanie do domu pomocy społecznej.

Wykres 24. Liczba rodzin objętych pomocą z powodu niepełnosprawności.

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2014 r.

Charakterystyka poziomów intensywności problemu społecznego:

Zgodnie z założeniami projektu zaproponowano następujący podział nasilenia występowania problemu niepełnosprawności:

Poziom niski (1)

Osoba wymagająca niewielkiego, okresowego wsparcia w wybranych czynnościach wykraczających poza podstawowe aktywności dnia codziennego, lub terapii/rehabilitacji w niewielkim wymiarze czasowym. Może samodzielnie, bądź z niewielkim wsparciem.

Poziom średni (2)

Osoba wymagająca codziennego wsparcia w miejscu zamieszkania w postaci usług opiekuńczych (gospodarczych i pielęgnacyjnych), lub codziennej terapii/rehabilitacji. Wymaga wsparcia, by uczestniczyć w życiu społecznym.

Poziom wysoki (3)

Osoba wymagająca stałego wsparcia w miejscu zamieszkania w większości podstawowych czynności dnia codziennego, lub codziennej intensywnej terapii/rehabilitacji. Jest w stanie uczestniczyć w życiu społecznym jedynie przy pomocy innej osoby. Spełnia kryteria pozwalające na skierowanie do placówki całodobowego pobytu.

Prognoza i rekomendacje:

Podejmowanie działań w tym zakresie przyczyni się niewątpliwie do poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych, chorych i ich rodzin.

Wskazane jest prowadzenie profilaktyki zapobiegania różnego rodzaju chorobom i uzależnieniom, np. promocja zdrowego stylu życia, profilaktyka uzależnień.

Ważne jest aby osobom niepełnosprawnym zapewnić godne warunki życia i możliwość pełnego rozwoju na każdym etapie ich życia. Jako szczególna grupa osób – niezależnie od dochodu – potrzebują oparcia społecznego oraz możliwości podjęcia zatrudnienia dostosowanego do posiadanej niepełnosprawności.

Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
▪ Funkcjonowanie stowarzyszeń na rzecz osób i rodzin długotrwale chorych i niepełnosprawnych; ▪ Realizacja usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych; ▪ Dobrze rozwinięta sieć placówek medycznych w bliskiej odległości	▪ Ograniczenie dostępności do usług rehabilitacyjnych; ▪ Brak ewidencji osób niepełnosprawnych; ▪ Ograniczony dostęp do edukacji dostosowanej do potrzeb dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością ▪ Brak wolontariatu i grup samopomocowych
SZANSE	ZAGROŻENIA

▪ Współpraca organizacji pozarządowych, instytucji i urzędów; ▪ Upowszechnianie informacji dotyczących praw i problemów osób niepełnosprawnych; ▪ Polityka państwa, regionu wzmacniająca inicjatywy władz lokalnych na rzecz osób niepełnosprawnych; ▪ Poprawa sytuacji na rynku pracy przez aktywizację zawodową;	▪ Uboga oferta zatrudnienia dla osób z niepełnosprawnością; ▪ niskie świadczenia pieniężne związane z niepełnosprawnością; ▪ niski poziom kwalifikacji osób niepełnosprawnych; ▪ brak spójnego systemu orzekania o niepełnosprawności; ▪ niedostateczna oferta wsparcia osób niepełnosprawnych;
---	---

IV.4 Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych.

Opis i wnioski:

W projekcie przyjęto, że bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego oznacza następujące grupy problemów (wg źródła ich pochodzenia):

1. problemy wynikające z postawy/zachowań rodziców w sprawach opiekuńczo- wychowawczych
2. problemy wynikające z postawy/zachowań rodziców w sprawach prowadzenia gospodarstwa domowego
3. problemy wynikające z postawy/zachowań dzieci.

Bezradność wynikająca z zaburzenia równowagi systemu rodzinnego przejawiającego się trudnościami we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez poszczególnych członków rodziny często jest przyczyną złego funkcjonowania rodziny. Objawia się to problemami w pełnieniu ról rodzicielskich i problemami wychowawczymi związanymi z prezentowaniem przez dzieci agresywnych zachowań, łamaniem obyczajów i norm społecznych.

Niewłaściwe wychowanie i brak odpowiedniego systemu wartości w rodzinie ukierunkowuje dziecko na całe życie, najczęściej powodując osłabienie jego pozycji społecznej. Uzależnienia, przemoc w rodzinie, niezaradność i brak umiejętności wychowawczych oraz różnego rodzaju zdarzenia losowe mogą w konsekwencji doprowadzić do umieszczenia dziecka poza rodziną biologiczną.

Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami takimi jak: uzależnienie, przemoc domowa, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych. Wyrażać się one mogą m. in.: niedojrzałością emocjonalną, problemami we współżyciu z ludźmi, konfliktami i trudnościami adaptacyjnymi, niezaradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Czynnikiem sprzyjającym pogłębianiu się niewydolności opiekuńczo- wychowawczej rodzin jest w wielu przypadkach długotrwałe bezrobocie i wynikające z niego ubóstwo.

Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych w gminie Siedlce jest jedną z istotnych kwestii społecznych. Z jej powodu w 2012 r. korzystało prawie 16% rodzin ogółu korzystających z pomocy.

Podmiotami świadczącymi pomoc rodzinom przeżywającym trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczej są m.in.: ośrodek pomocy społecznej, organizacje pozarządowe, punkt konsultacyjny, poradnia psychologiczno – pedagogiczna, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, poradnie leczenia uzależnień.

Zaś funkcję nadzoru sprawuje sąd rodzinny oraz policja. Do bezpośrednich działań interwencyjnych i profilaktycznych w zakresie wsparcia rodziny zaliczamy zadania realizowane przez asystentów rodziny. Zgodnie z założeniami ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz uchwały Rady Gminy Siedlce, Ośrodek Pomocy Społecznej w Siedlcach podejmuje działania w kierunku wsparcia rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej od 2013 r. zatrudnia asystenta rodziny, który na wniosek pracowników socjalnych jest kierowany do rodzin: w 2013 r. do 5, a w 2014 do 8. Środki finansowe na zatrudnienie zostały pozyskane z MPiPS Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej oraz zabezpieczone ze środków własnych.

Z terenu gminy Siedlce w pieczy zastępczej umieszczono: w 2012 r. - 9 dzieci (koszt pobytu- 2 683 zł) w 2013 r. - 13 dzieci (10 440 zł), w 2014 r. – 11 dzieci (24 265 zł). Łączny koszt pobytu dzieci wyniósł 37 387 zł. Gmina zobowiązana jest do ponoszenia opłaty w wysokości od 10 do 50% całkowitych kosztów utrzymania dzieci w poszczególnych formach pieczy zastępczej.

Charakterystyka poziomów intensywności problemu społecznego:

Zgodnie z założeniami projektu ten problem można rozważać również w kategoriach nasilenia jego występowania:

Poziom niski (1)

Rodzina z dzieckiem, w której zaburzone są funkcje rodziny, np. zaniedbywanie niektórych potrzeb dziecka (-ci), złe gospodarowanie budżetem domowym czy prowadzenie gospodarstwa domowego. Podejmuje współpracę/wykazuje aktywność/aktywnie przeciwdziała. Wymaga niewielkiego wsparcia ze strony służb społecznych.

Poziom średni (2)

Rodzina z dzieckiem, w której występuje niesamodzielnosc w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych o utrwalonych złych nawykach zarówno w sferze prowadzenia gospodarstwa domowego, jak i w kwestii wychowywania dzieci, relacji między członkami rodziny. Wymagająca znacznego wsparcia ze strony innych osób w przezwyciężaniu napotkanych problemów opiekuńczo-wychowawczych. Pomoc osób trzecich pozwala na usamodzielnienie rodziny.

Poziom wysoki (3)

Rodzina z dzieckiem, w której występuje wiele problemów opiekuńczo-wychowawczych, w bardzo dużym stopniu niesamodzielną, wymagającą bardzo dużo pomocy ze strony osób trzecich, często pod nadzorem kuratora sądowego. Zagrożenie przejęcia dziecka(-ci) przez instytucje pieczy zastępczej. Nie podejmuje współpracy.

Proгноza i rekomendacje:

Zaniedbania działań w tym obszarze mogą skutkować poważnymi konsekwencjami społecznymi. Brak planowania strategicznego i podejścia kompleksowego w zakresie pomocy rodzinom zagrożonym marginalizacją - może być przyczyną problemu bezradności opiekuńczo - wychowawczej o większej skali i natężeniu. Skutki zaniechania działań w powyższej kwestii mogą generować dla samorządu lokalnego duże koszty. Przykładem może być pokrywanie kosztów za pobyt dzieci w placówce opiekuńczo – wychowawczej czy w rodzinie zastępczej.

Wszelka pomoc w takim przypadku powinna zmierzać do udzielania rodzinie wsparcia w odbudowie prawidłowych relacji i umacniania właściwych postaw rodzicielskich.

Warunkiem powodzenia jest możliwie jak najwcześniejsze udzielenie pomocy oraz stosowanie działań profilaktyczno-ochronnych.

- Wzrost roli aktywnych form pomocy, programów, usług oraz profilaktyki w systemie pomocy dziecku i rodzinie;
- Rozwój systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej;
- Rozwój współpracy samorządu z NGO w obszarach wsparcia dziecka i rodziny;
- Rozwijanie adekwatnych do potrzeb form wspierania rodzin dysfunkcyjnych;
- Rozwój specjalistycznego poradnictwa rodzinnego.

Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
■ Podejmowanie współpracy na różnych szczeblach organizacyjnych; ■ Opracowanie i realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny; ■ Zatrudnienie asystenta rodziny; ■ Działania o charakterze profilaktycznym w szkołach i świetlicach środowiskowych; ■ Realizowanie warsztatów umiejętności wychowawczych dla rodziców	■ Brak placówek socjoterapeutycznych i opiekuńczo-wychowawczych; ■ Uzależnianie się klientów pomocy społecznej od udzielanych świadczeń; ■ Mała aktywność i motywacja rodziców do podejmowania działań nastawionych na zmianę; ■ Zła sytuacja ekonomiczna rodzin
SZANSE	ZAGROŻENIA
■ Promowanie działalności lokalnych organizacji pozarządowych działających na rzecz dzieci; ■ Możliwość pozyskania środków pieniężnych ze źródeł zewnętrznych; ■ Wsparcie merytoryczne specjalistów do spraw rodziny, realizujących programy pomocowe; ■ Szkolenia zawodowe oraz podnoszące umiejętności społeczne; ■ polityka państwa o nastawieniu prorodzinnym; ■ Dobre rozpoznanie potrzeb przez instytucje pomocy społecznej; ■ Współpraca instytucji na rzecz poprawy sytuacji rodzin niewydolnych wychowawczo	■ Wzrastająca liczba dzieci pozbawionych prawidłowej opieki rodzicielskiej; ■ Wzrastające zagrożenie uzależnieniami wśród dzieci i młodzieży; ■ koncentracja świadczonej pomocy społecznej na pasywnych formach łagodzenia zjawiska bezradności; ■ Przejmowanie wzorców bierności i wyuczonej bezradności przez innych członków rodzin;

IV.5 Alkoholizm i narkomania.

Opis i wnioski:

Pojęcie uzależnienia używane jest zazwyczaj w odniesieniu do konkretnej substancji lub zachowania. Mówi się o uzależnieniu między innymi od alkoholu, nikotyny, pracy, narkotyków. Słowo uzależnienie stało się bardzo popularne. U jego podstaw leży utrata kontroli nad własnym myśleniem i zachowaniem, a w konsekwencji życiem. Sprowadza się do ciągłego poszukiwania kontaktu z substancją lub sytuacją wyzwalającą określony stan emocjonalny. Uzależnienie od nikotyny czy alkoholu jest powszechnym problemem społecznym i nie budzi gwałtownych reakcji, czego nie można powiedzieć o narkomanii.

Na terenie gminy Siedlce nie funkcjonują poradnie leczenia uzależnień, natomiast osoby uzależnione i ich rodziny mogą korzystać z tego typu placówek w mieście Siedlce.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. Realizacja tych zadań prowadzona jest w ramach rocznego programu profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii. Program oparty jest w szczególności na Narodowym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz na rekomendacjach do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Zadania programowe realizowane są w obszarach profilaktyki zachowań ryzykownych i ograniczania szkód zdrowotnych.

Charakterystyka poziomów intensywności problemu społecznego:

poziom niski(1):

Okresowe używanie środków psychoaktywnych lub alkoholu. Wzrost tolerancji i ochoty na używki. Nie występują skumulowane szkody, ale mogą mieć miejsce zdarzenia, które skutkują określonymi konsekwencjami zdrowotnymi, społecznymi, itp. (szczególnie w odniesieniu do młodzieży). Osoba potrafi pełnić określone role społeczne.

poziom średni(2):

Nadużywanie środków psychoaktywnych i alkoholu. Występują trudności z pełnieniem określonych ról społecznych, zagrożenie stabilności zawodowej. Zaniedbywanie rodziny, konflikty domowe, pogłębiające się uzależnienie psychiczne i fizyczne, pojawiające się szkody zdrowotne. Wymagający sporego zaangażowania służb, terapeutów. Osoba traci role społeczne.

poziom wysoki(3):

Uzależnienie od środków psychoaktywnych lub alkoholu. Picie lub branie stanowią dominujący wymiar funkcjonowania jednostki i skutkuje niemożnością wypełniania podstawowych ról społecznych. Zalecana terapia stacjonarna lub ambulatoryjna. Może występować zerwanie więzi społecznych.

Prognoza i rekomendacje:

Istotą działań związanych ze zmniejszeniem problemów uzależnień jest poprawa jakości życia wszystkich mieszkańców gminy. Podejmowanie działań w tym kierunku przyczyni się do zmniejszenia rozmiarów szkód i kosztów zarówno społecznych jak i ekonomicznych.

Celowe jest podejmowanie działań ograniczających rozmiary zaburzeń życia rodzinnego i społecznego spowodowanych uzależnieniem, szczególnie od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. Należy zwrócić szczególną uwagę na ograniczanie dostępności alkoholu poprzez racjonalne limitowanie punktów sprzedaży. Szczęólnego znaczenia nabiera też współpraca z organizacjami i instytucjami zajmującymi się rozwiązywaniem problemów uzależnień, jak również inicjowanie i prowadzenie działalności profilaktycznej ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży oraz ich rodziców. Nie bez znaczenia jest też ustawiczne podnoszenie kompetencji osób działających w obszarze pomocy rodzinie poprzez system szkoleń.

Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
▪ Zasoby kadrowe i instytucjonalne do pracy z osobami uzależnionymi; ▪ Realizacja działań profilaktycznych i interwencyjnych skierowanych szczególnie do dzieci i młodzieży; ▪ Współpraca władz lokalnych z organizacjami pozarządowymi; ▪ Funkcjonowanie komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	▪ Brak bazy stacjonarnego leczenia odwykowego; ▪ Przyzwolenie społeczne na nadużywanie alkoholu, jak również spożywanie przez nieletnich; ▪ Łatwa dostępność do substancji psychoaktywnych; ▪ Niedostatecznie rozbudowany system profilaktyki uzależnień dla młodzieży
SZANSE	ZAGROŻENIA
▪ Polityka państwa nastawiona na traktowanie uzależnień jako priorytetowego problemu społecznego; ▪ Wzrost zasobów organizacyjnych i kadrowych współpracujących na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom ▪ Brak przyzwolenia społecznego na zjawisko uzależnień	▪ Niewystarczająca wiedza osób odpowiedzialnych za wychowanie dzieci i młodzieży na temat zagrożeń związanych z uzależnieniami; ▪ Niechęć do korzystania z systemu wsparcia osób i rodzin wymagających specjalistycznej pomocy ▪ Niska skuteczność, efektywność działań podejmowanych na rzecz osób uzależnionych ▪ Zwiększona podatność osób z uzależnieniami na popełnianie czynów karalnych ▪ Wczesna inicjacja użycia środków psychoaktywnych, w tym alkoholu ▪ Niska świadomość problemu spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży

IV.6 Przemoc w rodzinie.

Przemoc w rodzinie to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienia i szkody.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że:

- jest intencjonalna- przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary;
- siły są nierównomierne- w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą;
- narusza prawa i dobra osobiste - sprawca wykorzystuje przewagę siły narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku);
- powoduje cierpienie i ból- sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody, doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zadanie to obejmuje opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie; prowadzenie poradnictwa i interwencji; zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia oraz tworzenie zespołów interdyscyplinarnych. Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie ma na celu pomoc osobom i rodzinom w przezwyciężaniu ich problemów związanych z przemocą w rodzinie, poprzez zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska.

Zespół Interdyscyplinarny składa się głównie z przedstawicieli pomocy społecznej, policji, sądu, oświaty, służby zdrowia, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych i organizacji pozarządowych, którzy powoływani są przez Wójta na mocy zawartych porozumień. Obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”.

Tab. 22 Dane dotyczące realizacji procedury „Niebieskie Karty” w latach 2012-2014

LICZBA	ROK		
	2012	2013	2014
procedur „Niebieska Karta” kontynuowanych z poprzednich okresów	0	29	27
przekazanych do przewodniczącego zespołu formularzy „Niebieska Karta- A”	43	37	52
rodzin, wobec których więcej niż jeden podmiot wszczął procedurę „Niebieskie Karty”	0	0	0
osób wskazanych w formularzu „Niebieska Karta- A” jako sprawcy przemocy	43	37	52
osób wskazanych w formularzu „Niebieska Karta- A” jako doznających przemocy	43	37	52
wypełnionych formularzy „Niebieska Karta- C”	38	39	40
wypełnionych formularzy „Niebieska Karta- D”	31	36	30
powołanych Grup Roboczych	43	37	46
posiedzeń Grup Roboczych	156	131	180
posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	23	26	27
zakończonych procedur „Niebieskie Karty” ogółem: w tym:	2	39	44
- z powodu ustania przemocy oraz zrealizowania planu pomocy rodzinie	2	31	37
- braku przesłanek do wszczęcia procedury	0	8	7

W latach 2012-2014 spośród wszystkich 132 formularzy „Niebieska Karta- A” przekazanych do przewodniczącego zespołu, 1 została sporządzona przez przedstawiciela oświaty, 1 przez pracownika służby zdrowia, pozostałe przez policję.

Prognoza i rekomendacje:

Problem przemocy w rodzinie w gminie Siedlce narasta, na co wskazuje wzrost liczby prowadzonych procedur „Niebieskie Karty”. Dotyka rodzin o różnym statusie materialnym i społecznym. Podejmowanie działań w zakresie przeciwdziałania przemocy pozwoli na zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc w rodzinie, a w rezultacie powstrzymanie sprawców i powstrzymanie przemocy oraz wpłynie na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa osób doznających przemocy. Niezbędne jest zapewnienie ochrony osobom doznającym przemocy.

W systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie niezwykle ważne jest obok działań edukacji społecznej prowadzenie oddziaływań w stosunku do osób stosujących przemoc. W celu zwiększenia skuteczności działań zmierzających do efektywnego zakończenia stosowania przemocy w rodzinie wskazane jest aby sprawcy przemocy byli poddawani działaniom korekcyjno - edukacyjnym.

Niezbędny jest także rozwój superwizji i grup wsparcia dla osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
▪ Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych ▪ Pomoc prawna i psychologiczna w Punkcie Konsultacyjnym ▪ Przygotowana i stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny ▪ Współpraca z organizacjami pozarządowymi	▪ Brak programu korekcyjno – edukacyjnego wobec osób stosujących przemoc ▪ Brak ośrodka interwencji kryzysowej ▪ Brak miejsc pobytu dla osób doznających przemocy ▪ Brak fizycznej możliwości odseparowania sprawcy ▪ Niska świadomość możliwości prawnych ochrony osób doznających przemocy
SZANSE	ZAGROŻENIA
▪ Zmiany prawne umożliwiające skuteczniejsze formy niesienia pomocy rodzinom zagrożonym przemocą domową ▪ Tworzenie grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz grup terapeutycznych dla osób stosujących przemoc ▪ Akcje edukacyjno – informacyjne, kampanie medialne wpływające na wzrost świadomości społeczeństwa w zakresie problemu przemocy domowej ▪ Rozwój infrastruktury odpowiadającej zmieniającym się potrzebom społecznym	▪ Bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów ▪ Osamotnienie rodzin zagrożonych przemocą i brak umiejętności pozyskiwania wsparcia ▪ Stereotypy dotyczące przemocy domowej ▪ Ukrywanie przez rodzinę występowania aktów przemocy, niechęć do współpracy ▪ Uboga oferta wspólnych bezpłatnych szkoleń dla członków zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych ▪ Brak gwarancji bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy ▪ Poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc

▪ Oferta bezpłatnych szkoleń dostosowana do potrzeb osób zawodowo i społecznie wspierających rodziny problemowe ▪ Skuteczność działań wymiaru sprawiedliwości	▪ Niska świadomość społeczna w zakresie wychowania bez przemocy
--	---

IV.7 Bezdomność.

Opis i wnioski

Według ustawy o pomocy społecznej osobą bezdomną jest „osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania”.

Szacując skalę bezdomności trzeba mieć na uwadze, iż w praktyce trudno ilościowo uchwycić rzeczywiste rozmiary zjawiska bezdomności. Rzadko zdarza się, że osoba bezdomna stale przebywa na danym terenie, regułą jest raczej częsta zmiana miejsca pobytu. Od kilku lat w okresie zimowym przeprowadzane jest ogólnopolskie badanie bezdomności, podczas którego nie stwierdzono przebywania bezdomnych na terenie gminy.

Charakterystyka poziomów intensywności problemu społecznego:

Poziom niski (1):

Bezdomność krótkotrwała lub tymczasowa. Poszukiwanie alternatywnych rozwiązań do braku lokalu mieszkalnego. Próby samodzielnego rozwiązania problemu. Zrywanie więzi rodzinnych.

Poziom średni (2):

Przystosowywanie się do bezdomności. Bezdomność trwała. Osoba przystosowująca się do warunków bezdomności. Zmiana percepcji norm społecznych. Niepodejmowanie samodzielnych prób rozwiązania problemu.

Poziom wysoki (3):

Bezdomność długookresowa. Odrzucenie obowiązujących norm społecznych. Konieczność wieloaspektowej pomocy. Pogodzenie się z własną bezdomnością.

Prognoza i rekomendacje:

Z analizy sprawozdań GOPS Siedlce oraz wyników badania ankietowego wśród mieszkańców gminy na chwilę obecną skala problemu bezdomności nie jest duża, mimo to należy w planowaniu lokalnej polityki społecznej zwrócić uwagę na działania, które będą minimalizować koszty społeczne związane z problemem bezdomności. Dlatego też celowe jest prowadzenie polityki wspierającej rozwój mieszkalnictwa socjalnego i komunalnego, jak również współpraca z organizacjami zajmującymi się problematyką bezdomności.

IV.8 Sieroctwo.

Opis i wnioski

Sieroctwo nie jest zdefiniowane w ustawie o pomocy społecznej. Może być rozumiane jako sieroctwo biologiczne oraz sieroctwo społeczne w jego węższym rozumieniu — a zatem obejmujące jedynie dzieci pozostające w pieczy zastępczej. Oznacza to, że za moment pojawienia się kwestii społecznej jaką jest sieroctwo

przyjęto moment przejęcia opieki nad dzieckiem przez instytucje pieczy zastępczej (rodzinne lub instytucjonalne).

Problem sieroctwa nie jest zjawiskiem nowym. Sieroty w coraz większej liczbie pochodzą z rodzin dysfunkcyjnych, w których panuje niewłaściwa atmosfera lub konflikty rodzinne. Na dezintegrację rodziny wpływa między innymi zła sytuacja materialna, mieszkaniowa czy narastająca frustracja spowodowana bezrobociem. Jedną z form pomocy dzieciom pozbawionym opieki rodzicielskiej jest umieszczenie ich w pieczy zastępczej.

Charakterystyka poziomów intensywności problemu społecznego:

Poziom niski (1):

Dziecko nawiązało pozytywny kontakt z rodzicami zastępczymi/ opiekunami i ma poczucie bezpieczeństwa.

Poziom średni (2):

Dziecko nawiązało słaby kontakt z rodzicami zastępczymi/ opiekunami. Występują zaburzenia w relacji dziecka z rodzicami zastępczymi/ opiekunami (w tym z winy rodziców/ opiekunów). Wychowanek ma słabe (niepełne) poczucie bezpieczeństwa.

Poziom wysoki (3):

Dziecko nie nawiązało lub zerwało kontakt z rodzicami zastępczymi/ opiekunami, nie ma poczucie bezpieczeństwa w zaistniałej sytuacji. Wychowanek przejawia agresję (w tym autoagresję), stosuje przemoc.

Progniza i rekomendacje:

Z analizy sprawozdań GOPS Siedlce oraz wyników badania ankietowego wśród mieszkańców gminy Siedlce na chwilę obecną problem sieroctwa nie jest w gminie szczególnie widocznym problemem. Jednakże mimo niewielkiej skali jest to problem dużej wagi, generujący jednocześnie znaczne koszty finansowe dla samorządu, jak również koszty społeczne rzutujące na przyszłość.

Aby minimalizować koszty związane z problemem sieroctwa społecznego, warto jest w planowaniu lokalnej polityki społecznej podejmować działania wspierające rodzinę naturalną, zanim dojdzie do zaburzeń w jej funkcjonowaniu. Dużego znaczenia nabiera wobec tego praca socjalna świadczona przez pracowników socjalnych oraz wsparcie asystentów rodziny. Wskazane jest również podnoszenie kompetencji rodzicielskich poprzez szkolenia i warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców.

IV.9 Trudności w integracji cudzoziemców.

Można przyjąć, że trudności w integracji cudzoziemców przejawiają się w niepełnym funkcjonowaniu tych cudzoziemców w społeczeństwie przyjmującym - polskim, co oznacza przede wszystkim niewystarczającą znajomość języka polskiego lub przepisów prawa polskiego bądź norm społecznych i kulturowych obowiązujących w Polsce.

Charakterystyka poziomów intensywności problemu społecznego:

Poziom niski (1):

Osoba sprawnie komunikująca się z otoczeniem, ale incydentalnie potrzebująca wsparcia. Podejmuje lub inicjuje współpracę.

Poziom średni(2):

Osoba z problemami w komunikowaniu się z otoczeniem. Podejmuje, ale nie inicjuje współpracy.

Poziom wysoki(3):

Osoba z dużymi trudnościami w komunikowaniu się z otoczeniem (zwłaszcza ze środowiskiem lokalnym, a przy tym mocno osadzona we własnej społeczności). Nie podejmuje i nie inicjuje współpracy.

Prognoza i rekomendacje

Jak wynika z danych pochodzących z zasobów GOPS, jak również biorąc pod uwagę wyniki badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców, w gminie Siedlce dotychczas problem społeczny: trudności w integracji cudzoziemców był niezauważalny. W/w problem jako powód przyznania świadczeń z pomocy społecznej na przestrzeni ostatnich lat, tj. 2012-2014 nie wystąpił.

Biorąc jednakże pod uwagę zmieniającą się sytuację polityczną i gospodarczą na świecie, należy liczyć się z pojawieniem się imigrantów na terenie gminy Siedlce. Z tego względu warto w planowaniu lokalnej polityki społecznej zwrócić uwagę na działania, które będą minimalizować koszty społeczne związane z tym problemem społecznym.

IV.10 Klęska żywiołowa lub ekologiczna.

Komentarz do ustawy o pomocy społecznej określa klęskę żywiołową jako katastrofę naturalną lub awarię techniczną, których skutki zagrażają życiu lub zdrowiu dużej liczby osób, mieniu w wielkich rozmiarach albo środowisku na znacznych obszarach, a pomoc i ochrona mogą być skutecznie podjęte tylko przy zastosowaniu nadzwyczajnych środków, we współdziałaniu różnych organów i instytucji oraz specjalistycznych służb i formacji działających pod jednolitym kierownictwem.

Katastrofa naturalna to z kolei zdarzenie związane z działaniem sił natury, w szczególności wyładowania atmosferyczne, długotrwałe występowanie ekstremalnych temperatur, osuwiska ziemi, pożary, susze, powodzie, zjawiska lodowe na rzekach i morzu oraz jeziorach i zbiornikach wodnych, masowe występowanie szkodników, chorób roślin lub zwierząt albo chorób zakaźnych ludzi, albo też działanie innego żywiołu. Pojęcie „klęski ekologicznej” można więc utożsamiać z pojęciem katastrofy naturalnej.

Zarówno klęska żywiołowa, jak i klęska ekologiczna są zdarzeniami losowymi wielkich rozmiarów, niedającymi się przewidzieć, wiążącymi się z trudnościami w przywróceniu sposobu życia do stanu poprzedzającego nadejście zdarzenia, a także mającymi długotrwały wpływ na życie osób i rodzin po nastąpieniu zdarzenia.

Są to zatem okoliczności, w których potrzebne jest udzielenie wsparcia ze strony instytucji publicznych.

Prognoza i rekomendacje

Zarówno z Oceny Zasobów Pomocy Społecznej w latach 2012-2014 jak i z opinii mieszkańców gminy wynika, że problem: klęski żywiołowe i sytuacje kryzysowe nie dotyczył dotychczas naszej gminy. W/w problem społeczny jako powód przyznania pomocy z GOPS na przestrzeni ostatnich lat tj. 2012-2014 nie wystąpił.

Z uwagi jednak na pojawiające się coraz częściej również w naszym regionie ekstremalne zjawiska atmosferyczne należy zwrócić uwagę na działania, które będą minimalizować koszty społeczne związane z tym problemem społecznym. W ramach działań informacyjnych należy uwrażliwiać mieszkańców na korzystanie z systemu dobrowolnych ubezpieczeń, w szczególności mienia i upraw.

IV.11 Zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe.

Zdarzenie losowe to sytuacja życiowa osoby lub rodziny, która ponad wszelką wątpliwość pozwala stwierdzić, że aż tak drastycznie, tak dotkliwie w skutkach lub tak daleko ingerujące w plany życiowe zdarzenia nie należą ani do zdarzeń codziennych, ani nawet do zdarzeń nadzwyczajnych. Są przypadkami o wybitnych cechach, występują okazjonalnie, wymagają kumulacji wielu niefortunnych zbiegów wydarzeń.

Za sytuację kryzysową można natomiast uznać stan wywołany nagłym, nieoczekiwanym, drastycznym, szkodliwym zdarzeniem lub zbiegiem takich zdarzeń, których nie można się spodziewać, stawiający człowieka w sytuacji zachwiania podstaw bytu jego lub/i jego rodziny oraz sprawiającej mu trudności w psychicznym uporaniu się ze zdarzeniem, a ponadto wymagającej przedsięwzięcia różnych środków zaradczych dla zażegnania negatywnych skutków jednego lub kilku równocześnie zdarzeń losowych, których spiętrzenie spowodowało powstanie sytuacji kryzysowej.

Zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa są podstawą do przyznania takich form pomocy, które w danej sytuacji dadzą najlepszy efekt, np. schronienie, pomoc psychologiczna, zasiłek na określony cel.

Prognoza i rekomendacje

Z Oceny Zasobów Pomocy Społecznej w latach 2012-2014 jak i z opinii mieszkańców gminy wynika, że zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe nie stanowią istotnego problemu w naszej gminie. W/w problem społeczny jako powód przyznania pomocy ze świadczeń pomocy społecznej na przestrzeni ostatnich lat tj. 2012-2014 wystąpił łącznie 7 razy.

Z uwagi na charakter problemu, szczególnie jego nieprzewidywalność, należy zaplanować środki finansowe, które pozwolą na minimalizowanie szkód powstałych w wyniku zdarzeń losowych. Natomiast w sytuacjach kryzysowych należy poza pomocą materialną zapewnić profesjonalne wsparcie psychologiczne i emocjonalne.

IV.12 Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.

Osoby, które po zwolnieniu z zakładu karnego mają trudności w odnalezieniu się w nowej sytuacji i przystosowaniu do życia, mogą zgodnie z ustawą o pomocy społecznej ubiegać się o przyznanie pomocy społecznej. Skutkiem długotrwałej izolacji od społeczeństwa może być nabyta bezradność w samodzielnym zaspokajaniu potrzeb bytowych, ponieważ potrzeby bytowe są zaspokajane w ramach wykonywania kary. Może być nim również proces zerwania więzi rodzinnych i społecznych, jeśli okres ten był długi.

Charakterystyka poziomów intensywności problemu społecznego:

Poziom niski (1):

Karany po raz pierwszy, krótka kara izolacyjna lub nie izolacyjna, doświadczający chwilowych trudności w readaptacji. Wymaga niewielkiego wsparcia przystosowaniu do życia.

Poziom średni (2):

Karany co najmniej 2 razy lub dłuższa kara pozbawienia wolności, wymagający działań aktywizacyjnych, mający znikome wsparcie środowiska w zakresie usamodzielnienia. Podejmuje próby zmian.

Poziom wysoki (3):

Wielokrotnie karany, który spędził w więzieniu wiele lat. Zupełnie nieprzystosowany do funkcjonowania w warunkach wolnościowych, wymaga długotrwałego i wielowymiarowego wsparcia. Nie podejmuje prób zmian. Jego otoczenie demotywuje lub w inny sposób negatywnie oddziałuje na proces usamodzielniania.

Prognoza i rekomendacje

Z Oceny zasobów pomocy społecznej wynika, że z powodu problemu społecznego jakim są trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, w latach 2012-2014 udzielono pomocy 14 rodzinom.

Początkowy okres po opuszczeniu zakładu karnego musi być czasem readaptacji do samodzielnego życia w społeczeństwie, w którym takiej osobie powinno udzielać się niezbędnej pomocy, zwłaszcza materialnej, medycznej i w znalezieniu pracy. Należy dążyć do zapewnienia możliwości uczestnictwa tych osób w zajęciach integracji społecznej, prowadzonej przez centrum integracji społecznej, gdzie otrzymają wsparcie w szerokim zakresie.

IV.13 Handel ludźmi.

Zjawisko handlu ludźmi zaliczane jest do grupy tzw. przestępstw międzynarodowych, podlegających ściganiu i karaniu ich sprawców przez poszczególne państwa - strony międzynarodowych umów. W myśl art. 253 §1 k.k. handel ludźmi to werbowanie, transport, przekazywanie, przechowywanie lub przyjmowanie osób z zastosowaniem gróźb lub użyciem siły lub też z wykorzystaniem innej formy przymusu, uprowadzenia, oszustwa, wprowadzenia w błąd, nadużycia władzy lub wykorzystania słabości, wręczenia lub przyjęcia płatności lub korzyści dla uzyskania zgody osoby mającej kontrolę nad inną osobą, w celu wykorzystania.

Prognoza i rekomendacje

Z Oceny zasobów pomocy społecznej wynika, że z powodu problemu społecznego jakim jest handel ludźmi w latach 2012-2014 nie udzielono pomocy. W opinii mieszkańców ten problem nie dotyczy gminy Siedlce.

Biorąc jednakże pod uwagę zmieniającą się sytuację polityczną i gospodarczą na świecie, należy liczyć się z możliwością dotknięcia problemem handlu ludźmi mieszkańców gminy Siedlce. Z tego względu warto w planowaniu lokalnej polityki społecznej zwrócić uwagę na działania, szczególnie edukacyjne, mające na celu zwiększenie czujności osób wyjeżdżających za granicę.

V. Analiza SWOT

Analiza SWOT problemów społecznych w gminie Siedlce stanowi kompleksowe narzędzie pomocnicze pozwalające pogłębić ocenę otoczenia planowanego przedsięwzięcia, a także wewnętrznych aspektów warunkujących jego powodzenie. Z oczywistych względów w niniejszej analizie zdefiniowano jedynie czynniki mające kluczowe znaczenie dla polityki społecznej samorządu gminy Siedlce. Analizę SWOT oparto na wyodrębnionych czynnikach mających wpływ na rozwój sfery społecznej. Treść analizy obejmuje nie tylko pola działań polityki społecznej, ale również uwzględnia efekty tych działań np. stan rozwoju systemu pomocy społecznej.

Wnioskowanie szans i zagrożeń w przedstawionej poniżej części dokumentu oparte zostało na zestawieniu mocnych i słabych stron. Szanse i zagrożenia stanowią pochodną wielu czynników, są też obciążone subiektywnym podejściem do oceny osób i grup środowiskowych.

Mocne cechy polityki społecznej gminy są czynnikami pozytywnymi z punktu widzenia możliwości rozwoju społeczno-gospodarczego, wywołanego m.in. realizacją strategii społecznej gminy i działań dla aktywizacji społecznej i gospodarczej mieszkańców. Rozwój jest tu traktowany jako wszelkie pozytywne zmiany w systemie pomocy społecznej wywołane podjęciem działań zawartych w niniejszej Strategii

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
▪ Atrakcyjność przyrodnicza ▪ Współpraca z organizacjami pozarządowymi ▪ Funkcjonowanie i rozwój jednostek oświatowo-wychowawczych ▪ Współpraca z innymi jednostkami samorządu terytorialnego ▪ Funkcjonowanie jednostki pomocy społecznej ▪ Funkcjonowanie jednostki kultury, bibliotek i świetlic wiejskich ▪ Dożywanie i pomoc materialna dla uczniów ▪ Doświadczenie w pozyskiwaniu zewnętrznych źródeł finansowania ▪ Realizacja programów profilaktycznych i osłonowych ▪ Wzrastająca liczba ludności osiedlająca się na obszarach wiejskich ▪ Korzystna struktura demograficzna ▪ Stan dróg i sieć połączeń komunikacyjnych ▪ Duże zasoby sieci wodociągowej ▪ Dobry dostęp mieszkańców do informacji publicznej ▪ Sprawność funkcjonowania OSP	▪ Niska skuteczność doradztwa zawodowego w okresie podejmowania przez młodzież gimnazjalną decyzji dotyczących wyboru ścieżki edukacyjnej ▪ Niski poziom integracji społecznej ▪ Mała liczba miejsc pracy ▪ Rozwinięta szara strefa ▪ Wyuczona bezradność i roszczeniowość postaw wśród osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej ▪ Mała ilość mieszkań komunalnych ▪ Brak mieszkań chronionych ▪ Nadmierne obciążenie biurokracją kadry OPS ▪ Mała ilość chodników i ścieżek rowerowych ▪ Brak żłobków ▪ Uboga infrastruktura sportowa
SZANSE	ZAGROŻENIA
▪ Możliwość pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych ▪ Rozwój infrastruktury społecznej i technicznej ▪ Adekwatna do potrzeb polityka szkoleniowa kadr ▪ Rozwój wolontariatu ▪ Utrzymywanie się poziomu wzrostu liczby mieszkańców ▪ Rozwój przedsiębiorczości ▪ Rozwój krajowego przetwórstwa spożywczego ▪ Wzrost świadomości społecznej i obywatelskiej mieszkańców ▪ Brak zanieczyszczeń przemysłowych	▪ Niewystarczające środki finansowe na realizację ustawowych działań ▪ Skomplikowane procedury pozyskiwania środków unijnych ▪ Zwiększające się obciążenia samorządu zadaniami, bez gwarancji środków finansowych na ich realizację ▪ Wzrost poziomu bezrobocia ▪ Dziedziczenie postaw wyuczonej bezradności oraz braku aktywności zawodowej wśród osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej ▪ Emigracja młodych ▪ Zagrożenie cyberprzestrzenią ▪ Zachwianie tradycyjnego modelu rodziny, wzrost liczby rodzin niepełnych, samotnie wychowujących dzieci ▪ Zamykanie się ludzi w kręgu własnych spraw ▪ Starzenie się społeczeństwa ▪ Wysokie podatki i koszty pracy

VI. Cele strategii

Misja:

Stwarzanie mieszkańcom gminy Siedlce możliwości rozwoju, zaspokajanie ich podstawowych potrzeb oraz dążenie do integracji społecznej

Cele strategiczne	Cele operacyjne	Kierunki działań	Wskaźniki/ Źródło	Wartość wskaźnika w 2014 roku
Przeciwdziałanie bezrobociu, ubóstwu i bezdomności oraz łagodzenie ich skutków	Wsparcie bezrobotnych i poszukujących pracy	- podejmowanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy, organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych, prac społecznie użytecznych; - prowadzenie pracy socjalnej, w tym w oparciu o kontrakt socjalny; - zmniejszanie skutków bezrobocia poprzez pomoc finansową i rzeczową; - promowanie gminy w celu pozyskania inwestorów mogących utworzyć nowe miejsca pracy; - wspieranie rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości w gminie; - opracowywanie i realizowanie projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych,	- I. osób bezrobotnych w gminie - PUP	703
			- I. osób objętych pracą socjalną - GOPS	314
			- I. osób objętych kontraktami socjalnymi - GOPS	15
			- I. osób objętych wsparciem pomocy społecznej z powodu ubóstwa, bezrobocia, bezdomności - GOPS	1123 778 6
			- I. aktywnych wpisów działalności gospodarczej w gminie- UG;	977
			- I. dzieci objętych bezpłatnym dożywianiem - GOPS;	369

		w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych; - podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi	- I. opracowywanych i realizowanych projektów służących aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;	1
			- I. mieszkań komunalnych - UG	16
			- I. osób realizujących roboty publiczne - PUP	4
			I. osób realizujących prace interwencyjne – PUP	21
			I. osób realizujących prace społecznie-użyteczne - PUP	5
			I. osób skierowanych do CIS - GOPS	6
			- I. osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie - GOPS	0

	Zwiększenie bezpieczeństwa socjalnego osób zagrożonym ubóstwem i wykluczeniem społecznym	- prowadzenie pracy socjalnej, w tym w oparciu o kontrakt socjalny; - promowanie aktywnych postaw życiowych oraz samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej; - udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej; - wspieranie realizacji programów na rzecz osób zagrożonych ubóstwem; - zwiększanie zasobów mieszkaniowych gminy; - podejmowanie współpracy z kościołem i organizacjami pozarządowymi		
	Pomoc bezdomnym i zagrożonym bezdomnością	- prowadzenie pracy socjalnej, w tym w oparciu o kontrakt socjalny; - udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej; - zwiększanie zasobów mieszkaniowych gminy; - zapewnianie schronienia bezdomnym; - podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi	- I. organizacji pozarządowych, którym zlecono zadania - UG	12
Wspieranie rodzin oraz wspomaganie	Wzmacnianie rodzin, podnoszenie	- edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich - zatrudnianie asystentów rodziny oraz ustanawianie rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w	- I. rodzin objętych pracą socjalną - GOPS	314
			- I. asystentów rodziny - GOPS	1

rozwoju dzieci i młodzieży	poziomu ich funkcjonowania	wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych; - udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych; - zapewnienie rodzinom szerszego dostępu do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego: psychologicznego i prawnego w ramach punktu konsultacyjnego; - wspieranie tworzenia grup wsparcia i grup samopomocowych; - zintegrowanie działań na rzecz rodziny poprzez stałą współpracę placówek działających w strukturach samorządu i innych instytucji	- I. rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny - GOPS	8
			I. rodzin wspierających - GOPS	0
			- I. rodzin objętych wsparciem: a) pomocy społecznej b) świadczeń rodzinnych c) alimentacyjnych - GOPS	a) 437 b) 983 c) 89
			I. grup wsparcia i grup samopomocowych	0
			I. dzieci korzystających z bezpłatnego wypoczynku -GOPS	49
			I. dzieci uczestniczących w zajęciach świetlic środowiskowych - UG	150
			I. dzieci korzystająca z bezpłatnych zajęć dodatkowych – oświata/UG	
			- I. osób objętych pomocą prawną i psychologiczną w ramach punktu konsultacyjnego - GOPS;	51
			- I. realizowanych procedur „Niebieska Karta” - GOPS;	79

			- l. sporządzonych Niebieskich Kart C i D - GOPS	70
			l. zakończonych procedur NK z powodu ustania przemocy - GOPS	37
			- l. dzieci uczęszczających do placówek przedszkolnych - UG	500
			l. stypendiów Wójta przyznanych za wyniki w nauce i osiągnięcia sportowe - UG	16
			l. stypendiów przyznanych za wyniki w nauce i osiągnięcia sportowe w szkole podstawowej – UG	216
		- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków;		

	Wsparcie rodzin i osób dotkniętych problemem uzależnień i przemocy w rodzinie	- zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie szerszego dostępu do wsparcia psychologicznego, prawnego i społecznego; - zintensyfikowanie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży; - działalność Punktu Konsultacyjnego; - prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie; - podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi	I. stypendiów przyznanych za wyniki w nauce i osiągnięcia sportowe w gimnazjum - UG	128
	Pomoc dzieciom i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju	- podnoszenie jakości kształcenia i wsparcia w placówkach oświatowych - wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży; - organizowanie oferty edukacyjnej dla uczniów uzdolnionych ; - zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego; - rozwój wolontariatu		

	Promowanie zdrowego stylu życia	- promowanie zdrowia i profilaktyki zdrowotnej.		
Zwiększenie udziału osób starszych i niepełnosprawnych w życiu społecznym	Usprawnianie osób starszych oraz zapewnienie im właściwej opieki	- prowadzenie pracy socjalnej; - poprawa dostępności i jakości usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania; - promowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego; - podejmowanie współpracy z kościołem i organizacjami pozarządowymi; - rozwój wolontariatu;	- I. osób w wieku poprodukcyjnym (k-60, m-65) i ich udział w ogóle mieszkańców - UG;	2313 osób/17512 mieszkańców w gminy (ok. 13,21 %)
			- I. osób objętych pracą socjalną - GOPS;	314
			- I. rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności - GOPS	158
	Ograniczanie skutków niepełnosprawności oraz aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych	- podnoszenie świadomości społecznej dotyczącej sytuacji osób niepełnosprawnych; - prowadzenie pracy socjalnej; - udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej i usługowej; - zwiększanie dostępu do informacji o prawach i uprawnieniach; - integracja osób niepełnosprawnych z otoczeniem; - zwiększanie dostępności wsparcia w postaci usług opiekuńczych;	- I. rodzin emerytów i rencistów korzystających z pomocy społecznej - GOPS	50
			- I. osób objętych usługami opiekuńczymi - GOPS	23
			- I. osób przebywających w DPS - GOPS	15

		- podejmowanie współpracy z innymi instytucjami w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej; - podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi	I. osób pobierających zasiłek stały - GOPS	95
--	--	---	--	----

Szczegółowe działania w zakresie systemu wspierania rodziny, profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii oraz przemocy w rodzinie, jak również współpracy z organizacjami pozarządowymi zawierają programy gminne.

VII. Planowany budżet.

Na działania określone w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015 - 2020 środki finansowe będą pochodzić z budżetu samorządu gminy oraz z funduszy zewnętrznych. Ramy finansowe Strategii przyjęto zgodnie z Wieloletnią Prognozą Finansową Gminy, gdzie uwzględniono w szczególności wydatki na pomoc społeczną i programy gminne.

Szczegółowe określenie wysokości planowanych środków na realizację Strategii nie jest możliwe ze względu na długi okres obowiązywania dokumentu, brak długookresowych źródeł finansowania, a także wieloletnich dokumentów finansowych określających planowane wydatki gminy na bieżącą działalność.

Wysokość środków przeznaczonych na realizację Strategii będzie zależała także od stopnia zaangażowania różnych podmiotów - partnerów realizacji Strategii.

Zakłada się, że cele i działania określone w Strategii będą wyznaczały kierunki finansowania polityki społecznej gminy i będą uwzględniane przy konstruowaniu budżetu gminy w kolejnych latach. Zapisy dokumentu będą również podstawą starań o pozyskiwanie środków zewnętrznych na finansowanie określonych przedsięwzięć.

VIII. Harmonogram

Czas realizacji działań:

Działania określone w niniejszej Strategii realizowane będą w latach 2015 – 2020.

IX. System wdrażania strategii

Aby narzędzie jakim jest Strategia mogło być określane mianem skutecznego musi być logistycznie wdrażane w otoczenie. Nie jest możliwym bowiem, aby wdrażanie dokumentu uwieńczone zostało sukcesem bez wcześniejszego podziału prac ze szczególnym uwzględnieniem wyznaczenia lidera, który będzie czuwał nad komunikacją oraz realizacją celów. W procesie wdrażania dokumentu uwzględnić należy również udział zewnętrznych partnerów społeczno-gospodarczych.

Biorąc pod uwagę powyższe, koordynatorem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, jako podmiot odpowiedzialny nie tylko za proces wdrażania Strategii, ale także za jej monitoring i ewaluację.

Jako podstawowych partnerów w systemie wdrażania Strategii na chwilę obecną można wymienić: powiatowy urząd pracy, organizacje pozarządowe, lokalnych przedsiębiorców, placówki oświatowe, policję, sąd, prokuraturę, służbę zdrowia, PCPR, rady sołeckie, kościoły.

X. Monitoring i ewaluacja.

W procesie planowania strategicznego niezbędnym elementem jest monitoring, który pozwala stwierdzić, czy wyznaczone działania zmierzają w słusznym kierunku i przynoszą zakładane zmiany. Polega on na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już zadań, a jego celem jest zapewnienie zgodności wdrażania zapisów strategicznych z wcześniejszymi założeniami. Monitoring dostarcza również danych i informacji pozwalających na przeprowadzenie ewaluacji, która z kolei dotyczy oceny jakości realizacji zapisów strategicznych w stosunku do wcześniejszych założeń. Ogólnym celem ewaluacji jest

podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji strategii.

Do ewaluacji zostanie wykorzystana metoda samodzielnej oceny stopnia realizacji Strategii i osiągniętych efektów na podstawie zbioru informacji pochodzących z monitoringu.

X.1 Termin okresowego monitoringu:

Raz do roku - w terminie do 30 czerwca.

X.2 Zadania związane z monitoringiem

Ważnym elementem monitoringu będą wskaźniki określone w strategii odnoszące się do poszczególnych celów szczegółowych. Będą one monitorowane z wykorzystaniem obecnie funkcjonujących dokumentów sprawozdawczych w tym m.in. Oceny Zasobów Pomocy Społecznej, rocznego sprawozdania z działalności OPS i innych.

Źródłem danych będą dane: jednostek organizacyjnych gminy, Komendy Policji, PUP, sprawozdań z realizacji gminnych programów i projektów oraz NGO.

Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku zmiany regulacji prawnych, bądź też narastanie niektórych problemów społecznych.

Podsumowanie

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla gminy Siedlce na lata 2015 - 2020 będzie miała wpływ na wdrożenie w gminie nowoczesnego modelu polityki społecznej. Strategia kierunkuje działania władz samorządowych i instytucji pomocy społecznej, w tym Ośrodka Pomocy Społecznej, na pełnienie aktywnej roli w budowaniu nowoczesnego systemu pomocy i integracji społecznej. Koncentracja strategii na wybranych grupach społecznych przez pryzmat działań strukturalnych, inwestycyjnych, rozwojowych, jest najlepszą możliwością poprawy sytuacji osób i rodzin, a także zaktywizowania różnych grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Autorzy niniejszego dokumentu pragną złożyć podziękowania tym wszystkim, którzy przyczynili się do identyfikacji najważniejszych problemów społecznych środowiska lokalnego oraz mają nadzieję na dalszą współpracę prowadzącą do zmiany społecznej.